

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (1512) 1979 VASARIS - FEBRUARY 1 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Vilties dienai artėjant

Rieda viena šventė po kitos, minėjimas seka minėjimą, kuriuose atsispindi ir praeities, ir dabarties mūsų tautos rūpesčiai. Toje tautinių švenčių eilėje yra betgi viena, kurion subėga visos kitos ir, galima sakyti, sudaro sintezę. Kas ji tokia? Tai Vasario 16-ji! Ji apima ir tautinę, ir valstybinę, ir karinę, ir kultūrinę tautos egzistenciją. Dėlto ji ir yra pagrindinė mūsų šventė, apie kurią telkiasi visos nuosirdžiai lietuviškos pajėgos. Jos aiškiai mato, kad Vasario 16-ji buvo tautos vartai ir savarankišką laisvę, be kurios pilnutinis tautos gyvenimas neįmanomas. Tie vartai buvo okupacinės pajėgos užblokuoti, ir tauta vėl uždaryta vergijoje. Tačiau tauta mato, kad tie vartai ir ateityje bus vienintelis kelias į laisvę bei nepriklausomybę. Tik jų atblokovimas bei atkėlimas laidos tautai pilnutinį gyvenimą. Kai tokia diena ateis, pasikartos Vasario 16-ji, vedanti tautą į naujos laisvės gyvenimą. Galbūt nesutaps kalendorinė data, bet neišvengiamai sutaps jos esmė. Žinoma, tai dar tolima perspektyva, bet ji yra aiškiai švytinti ir žadinanti tautos viltį. Tai tarytum tolimas švyturys, į kurį nukreiptos visų lietuvių akys, kur jie begyventų — pavergtame krašte, išeivijoje ar tremtyje. Jau vien to švyturio matymas skaidrina tautiečių būitį, ypač tų, kurie gyvena vergijoje.

KAI TAUTA gyvena savo valstybėje, laisvai puoselėdama savo gyvenimą, turi vienijančius veiksnius — valdžią, kariuomenę, parlamentą, švietimo sistemą, teritoriją. Viso to nėra dabar nei pavergtoje Lietuvoje, nei išeivijoje. Lietuvoje, tiesa, yra valdžia, bet okupacinė, kuriai rūpi ne lietuvių, o valdančios rusų tautos gerovė. Jai rūpi ne lietuvių tautos vienybė, o jos išblaškymas Sibiro ir kituose plotuose. Švietimo sistema ten labai intensyviai auklėja paklusnius Sov. Sąjungos piliečius, internacionalistus, sovietinius "patriotus", bet draudžia lietuviškąjį patriotizmą. Lietuviai pavergtoje Lietuvoje nėra saugūs ir dėl gyvenamos teritorijos — vis daugiau atvažiuoja rusų, o lietuviai turi sklaidytis svetimuose plotuose. Taigi, pavergtoje Lietuvoje nėra vienijančio tautinio autoriteto. Iš dalies tą misiją atlieka Katalikų Bendrija, bet ir ji yra per daug surakinta, prispausta, kad galėtų būti pakankamu vienijančiu veiksmu. Išeivijoje turime VLIKą, Bendruomenę, bet šios viršūnės nėra toks pajėgus veiksnys, kuris galėtų tapti tokiu vienijančiu autoritetu, prilygstančiu laisvos valstybės valdžiai. Taigi, šiuo metu lietuvių tauta gyvena, sakykime, beviari gyvenimą, blaškoma įvairių srovių ir net audrų. Tokiame gyvenime galima lengvai pasimesti. Dėlto turėjimas Vasario 16-sios kaip pagrindinės tautos vizijos yra moralškai vienijantis veiksnys, skatinantis jungtis visus lietuvius.

VISA TAI matant, darosi aišku, kodėl Vasario 16-ji yra visuotinė lietuvių tautos šventė, skatinanti ir viltingą ateitį. Kur tik yra bent saujelė sąmoningų lietuvių, rengiami Vasario 16-sios minėjimai. Tai geras ženklas. Reikia šią tradiciją skatinti ir toliau, įdiegti ją ypač jaunųjų kartoj. Suaugusių kartai, subrendusiai nepriklausomoje Lietuvoje, tai savaime suprantamas dalykas, bet čia gimusiame jaunimui jis yra gerokai svetimas. Didelį dėmesį į tai kreipia pvz. latviai. Jie stengiasi ir savo nepriklausomybės šventę visuomet įjungti jaunima. Šis tas daroma ir lietuvių minėjimuose, bet dar nepakankamai. Labai dažnai jaunimas kviečiamas atlikti Vasario 16 minėjimo programas, bet tiems atlikėjams tenka daugiausia prasėdėti užkuluose, šalutiniuose kambariuose. Jie neturi progos įsijungti į bendrą dalyvavimą su visais kitais, nepajunta tos pakilių lietuviškos nuotikos, nepergyvena tautinės mistikos, neperpranta šventės reikšmės. O tai didis dvasinis nuostolis ne tik jaunimui, bet ir visai tautinei bendruomenei. Gera daro jaunimo organizacijos, rengiančios atskirus Vasario 16 minėjimus. Gera daro šeštadienines mokyklas, skiriančias vieną dieną Lietuvos nepriklausomybės šventei ir tuo būdu įjungiančios visus mokinius į bendrą tautos srovę. Bet to negana — reikia sudaryti sąlygas jaunimui pilnai įsijungti ir į bendrus renginius, kuriuose visos lietuvių kartos galėtų drauge žvelgti į laisvės švyturį ir jo linkme žygiuoti. Pr. G.

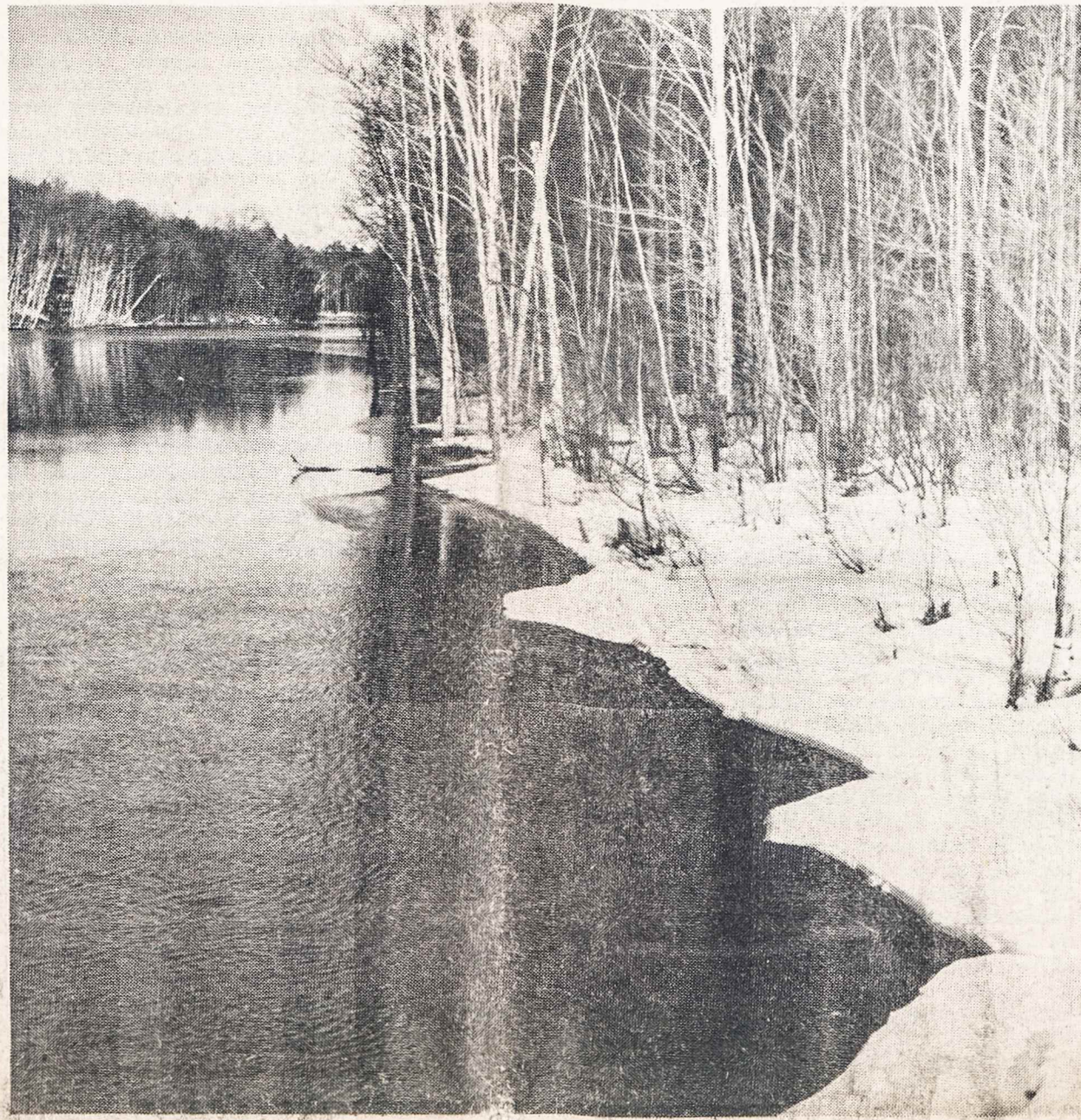
KANADOS ĮVYKIAI

Daugiakalbis gubernatorius

Parlamento rūmų senato posėdžių salėje buvo prisikinkintas naujasis Kanados gubernatorius E. Schreyeris, buvęs NDP socialistų partijos premjeras Manitoboje, pralaimėjęs provincinio parlamento rinkimus 1977 m. E. Schreyeris yra 22-sis generalinis Kanados gubernatorius, iš kitų išsiskiriantis palyginti jaunu 43 metų amžiumi. Į gubernatūros rūmus jis atsikraustė su žmona ir keturiais vaikais, atnešdamas jiems neįprasto pagyvėjimo. E. Schreyerio įvesdinimas buvo labai iškilmingas, dalyvaujant 1.500 kvietusių svečių, užsienio pasiuntinybių bei ambasadų atstovams. Savo pirmojoje kalboje E. Schreyeris pagrindinę dėmesį skyrė mozaikinei Kanados vienybei, be anglų ir prancūzų kalbų, kelis sakinius ištarėdamas vokiškai, ukrainietiška ir net lenkiškai. Kaip karalienės Elzbietos atstovas, jis žada

lankytis visose Kanados provincijose ir teritorijose. Prieš imdamas gubernatoriaus pareigas, E. Schreyeris specialiu laišku paprašė min. pirm. P. E. Trudeau nemokėti jam pensijos, kai pasibaigs penkerių metų terminas gubernatūroje, nes tada jis bus tik 48 metų amžiaus. Valdinę pensiją E. Schreyeris nori gauti tik tada, kai sulauks 60 metų. Parlamento nariams ji dabar mokama nuo pasitraukimo dienos, nepaisant amžiaus.

Du Mississaugos "Gateway" pašto centre Kaledū laikotarpįje dirbė darbininkai vėl pažėrė kaltinimų apie siuntinių mėtyimą, sąmoningą jų ardymą, vagystes, lošimą kortomis darbo metu, gėrimą, marijuanos rūkymą. Kaltintojai R. Meigh ir S. Wrublewski netgi leido pasiskelbti jų pavardes dienraščio (Nukelta į 8-tą psl.)

"Jaltos sniegas kelia kioja ties žaliuojančių šitų. Žvaigždės spindai augstumoje, žemėj liūdina ir tylu" (K. Jakubėnas) Tokia žiemos nuotaika atspindi ir šis Kanados vaizdas. Nuotr. Vyt. Maco

Nesutarimų šaknis - akiračio stoka

Jo Ekselencija Vysk. Vincentas Brizgys apie aktualiuosius mūsų gyvenimo rūpesčius

— Ar lietuviai išeiviai išliko ištikimi savo religijai ir ar jų dorinis gyvenimas nesulipnėjo?

— Kalbant apie suaugusius, viešai praktikuojančių katalikų išeivijoje nemažas skaičius yra tokių, kurie Lietuvoje dėl įvairių motyvų buvo, bent viešai, mažiau religingi. Mūsų tremtinių dorinis gyvenimas nesulipnėjo.

— Kaip tuo atžvilgiu atrodo jaunoji karta?

— Apibendrinti vienu žodžiu negalima. Yra labai pasigėrėtinų jaunuolių, kurie dėl laiko sąlygų iš kitų gavo permažai religinio žinojimo, bet ji papildė savo iniciatyva. Tokie ir doriniu požiūriu yra pavyzdys kitiems. Kitas kraštutinis — yra jaunuolių, visiškų ignorantų religijoje, doriniu požiūriu netvarkingų. Dauguma turi permažai religinių žinių (čia nesvarstysime to priežasčių). Doriniu požiūriu, ypač seksualinėje srityje, nepriklausomoje Lietuvoje jaunimas buvo nepalyginamai tvarkingesnis. Šios abi priežastys ir bendroji materialistinė atmosfera yra atsakymas, kodėl iš lietuvių jaunimo tiek maža siekiančių kunigystės ar vienuolyno gyvenimo.

— Ar išeivijoje pakankamai rūpinamasi, ypač jaunimo, religiniais ir moraliniais reikalais?

— Manau, kad ne: nei šeimoje, nei katalikiškoje mokykloje, nei, kiek iki šiol girdėjau iš jaunimo pasisakymų, ateitininkų, skautų ir kitose jaunimo stovyklose bei kursuose. Kaip minėjau antrame klausime, ir patys jaunuoliai retai savo iniciatyva papildo šį trūkumą atitinkama skaityba.

— Kodėl mūsų žmonėse yra tiek politinių, visuomeninių ginčų, nesutarimų ir kaip būtų galima pasiekti didesnės vienybės?

— Nuomonių skirtumai, bent

J. E. VYSKUPAS VINCENTAS BRIZGYS

laikini, yra natūralūs reiškiniai. Visai kas kita dėl to skaldytis. Mano manymu, klausime miniu nesutarimų svarbiausia priežastis yra akiračio — supratimo stoka, kaip mūsų sąlygose yra svarbus sutarimas ir kaip žalingas yra nesutarimas. Prie to dar prisideda asmeninės ambicijos, charakterio ir išminties stoka skirtingas nuomones aiškintis kultūringai, su pagarba ir meile lietuviui lietuviui. Nors niekas nenori prisipažinti, bet mūmose yra likę šiek tiek padarų iš diktatorių valdytos Europos metų. Visas šias mūsų silpnas panaudojo Lietuvos priešai, šį skaldymąsi palaikydami, kurstydami. Deja, mūsų žmonės to nesupranta.

Per trumpą laiką visų pakankamai neperauklėsi, bet visuomenė turėtų atsiboti nuo kiekvieno, kuris reiškiasi kaip ardytojas, kuris nesugeba ar nenori kultūringai aiškintis skirtumų, taikiai bendradarbiauti, vienyti visuomenę. Gražus pavyzdys buvo senųjų lietuvių vadovauta Amerikos Lietuvių Taryba.

— Ar rūpinamasi religija Lietuvoje ir kaip?

— Darome, ką galime. Mūsų L.K. Religinė Šalpa padarė ir daro gana daug.

— Ką išeivija turėtų daryti, kad toji pagalba būtų pakankamai stipri ir veiksminga?

— Deja, ne mūsų galioje padaryti tai, ką norėtume ir kiek reiktų. Vistiek darykime, ką galime. Vienas iš gerų būdų yra, kiek imanoma, stipresnė vieša reakcija į įvykius Lietuvoje, kaip dabar dažnai daroma spaudoje, viešomis demonstracijomis, laiškais ir kitaip.

Nekartą teko girdėti lietuvių pagėdavimų, kad Vatikanas ar kurio krašto vyskupai paskelbtų maldos dieną už Lietuvą. Aišku, tokios mintys seka iš noro padėti Lietuvai. Bet kaip su mumis pačiais? Pavyzdžiui, L.K.

Religinė Šalpa yra paruošusi kalendorių, nustatantį kur ir kurią dieną laisvajame pasaulyje lietuvių parapija, misija, organizacija turėtų melstis už Lietuvą. Taip suplanuota, kad kur nors būtų meldžiamasi kiekvieną dieną. Tačiau ar lietuviai visi to paiso? Ar daug tokių gilių patriotų, kurie kasdien pasi-melstų už Lietuvą?

L.K. Religinė Šalpa yra išvysčiusi plačią propagandą nelietuviškoje spaudoje. Šis darbas reikalingas visų lietuvių finansinės paramos. Būtų galima padaryti gal ir daugiau, jeigu visi patriotai lietuviai šį darbą paremtų. Iš savo patirties nuosirdžiai sakau, kad dauguma lietuvių ir šią pareigą Lietuvai gražiai atlieka.

— Kaip gali atsiliepti į Lietuvos, lietuvių tautos ir Vilniaus reikalus lenko kardinolo išrinkimas popiežiumi?

— Be platesnių aiškinimų pasakytiina trumpai, kad turį kokios nors baimės parodo stoką nuovokos, kaip Vatikanas tvarkomi ir sprendžiami įvairūs reikalai. Vienas dalykas visiems (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

TREČIĄJĄ PIETŲ AMERIKOS VYSKUPŲ KONFERENCIJĄ Meksikos mieste, Dievo Motinos Gvadelupės šventovėje, atidarė popiežius Jonas Paulius II. Tai buvo jo pirmoji kelionė užsienin su trumpu sustojimu ir atnašautomis Mišiomis Dominikonų respublikoje. Nors Meksika neturi diplomatinio ryšio su Vatikanu, sostinės aerodrome popiežių sutiko prez. J. L. Portillas. Meksikos revoliucijose katalikybė buvo susilaukusi skaudžių persekiojimų, tačiau apie 90% šio krašto gyventojų tebėra katalikai. Meksikos mieste popiežiaus Jono Pauliaus II atvykimą stebėjo net 5 milijonų entuziastiškai nusiteikusių minia. Bene labiausiai ją sujudino draugiškas Jono Pauliaus II mostas, išlipus iš lėktuvo, pabučiuoti Meksikos žemę. Trečioji P. Amerikos vyskupų konferencija yra labai svarbus įvykis ateitai, nes

grindinis jo dėmesys teko kovai su infliacija, taikai ir naujamai SALT II sutarčiai, apribojant JAV ir Sovietų Sąjungos strateginius ginklus. J. Carteris užtikrino Ameriką, kad ruošiamas sutartis neišduos JAV saugumo reikalų. Tai liudija ir jo paskelbtas naujasis \$531,6 bilijono biudžetas, kuriame karinės išlaidos padidinamos \$10,8 bilijono iki \$122,7 bilijono. Pradžiam biudžete deficitas sudarė \$37,4 bilijono, o naujajame sumažintas iki \$29 bilijonų. Tai yra jau devynioliktas metinis biudžeto deficitas, kurio negalėjo išvengti ir prez. J. Carteris. Jis betgi pažadėjo subalansuotą biudžetą ateityje, kai ji leis pagerėjusios ekonominės sąlygos.

Neparduos ginklų

Į Vašingtoną pirmam oficialiam vizitui atskrido komunistinės Kinijos vicepremjeras T. Hsiao-pingas. Jo atvykimo išvakarėse prez. J. Carteris atskleidė sovietų kompartijos vad. L. Brežnevo susiripinimą dėl galimo ginklų pardavimo komunistinei Kinijai. J. Carterio teigimu, šį klausimą tiesioginiu ryšiu iškėlė pats L. Brežnevas. Jam buvo atsakyta, kad JAV savo ginklų neplanuoja parduoti nei komunistinei Kinijai, nei Sovietų Sąjungai. Šis principas bus taikomas ir elektroniniams skaitytuvams, kurių deka galėtų būti padidintas karinis sovietų ar kiniečių pajėgumas.

Neužmiršta nacių

Izraelis daro diplomatinį spaudimą V. Vokietijai, kad ji ir toliau leistų teisti karo nusikaltėlius nacių, atmesdama 30 metų ribą, pagal kurią tokie seni nusikaltimai tampa negaliojančiais. Visi žymesnieji naciai jau seniai yra nuteisti, o smulkesnieji šiandien yra seneliai. V. Vokietija už A. Hitlerio nusikaltimus žydamas atsislygino Izraeliui bilijonais markių. Tuo tarpu iš komunistinės R. Vokietijos Izraelis nėra gavęs jokios kompensacijos. Nebuvo tenai ir masinių nacių teismų. Buvusių nacių ten netrūksta kariuomenės ir netgi kompartijos eilėse. V. Vokietijai Izraelis daro spaudimą, o R. Vokietijai nutyli. Pradžiam savaitę V. Vokietijos televizija rodė filmą "Holocaust", atnaujindama praeities žaizdas.

Prezidento žodis

Jungtiniame JAV kongreso ir senato posėdyje tradicinį politinių gairių pranešimą padarė prez. J. Carteris, atidarydamas naują parlamento sesiją. Pa-

Šiame numeryje:

- Vilties dienai artėjant
- Vasario šešioliktoji — visus lietuvius vienijanti šventė
- Nesutarimų šaknis — akiračio stoka
- Vyskupas V. Brizgys apie aktualiuosius dabarties klausimus
- Karo nusikaltėlių bejėškant
- Lietuvos žydo knyga apie kritiškąjį laikotarpį
- Dvylika pacientų į valandą
- Sovietinio gydytojo darbas teorijoje ir praktikoje
- Eilės retėja, veikla nemažėja
- Reportažas apie Australijos Lietuvių Dienas Sidnėjūje
- Mirusio kalbininko namuose
- Pranešimas apie Leonardo Dambrino palikimą
- Augščiausias pasaulio krioklys
- Po pasikalbėjimo su vienu iš jo atradėjų Laimiu
- Kinetiškoji korta
- Lietuvių laikysena, keičiantis tarptautinei situacijai
- Glauda — prasmės ieškotojas
- Rašytoja Alė Rūta apie grožinę laureatę kūrybą
- Universitetas tarp karų
- Vilniaus universiteto veikla okupacijų metais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Nesutarimų šaknis ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

patartinas — panašiai nekalbėti kitataučių tarpe, nes mūsų orientacijai tai būtų bloga atestacija.

— Lietuviams keliama neteisingi kaltinimai žydų reikalu. Kaip tai spręsti?

— Atkreiptinas dėmesys į faktą, kad lietuvių nekaltino žydai, vadovavę Lietuvos žydams laisvoje Lietuvoje ir paskui lietuvių. Šie kaltinimai eina ne iš žydų kaip tokių, o iš komunistų, siekiančių suniekinoti pasaulį gerą lietuvių ir Lietuvos vardą. Kur ir kada tų kaltinimų pasitaiko, spaudoje ar kitur, reikia stengtis atsakyti.

— Girdėti kaltinimų Lietuvos vyskupams ir Jums žydų byloje, minima telegrama Hitleriui.

— Kalbant apie Lietuvos vyskupams ir man daromus kaltinimus, pažymėtina, jog visi lietuvių žino, kad yra melas, esą Lietuvos vyskupai 1941 m. ganytojiniu laišku draudė kunigams gelbėti žydus. Kadangi 1941-1944 m. gyvenau Kaune, teko ir su žydais turėti daugiau reikalų, negu kitiems Lietuvos vyskupams. Už mano laikyseną Kauno žydai man niekad nedarė priekaištų. Pasibaigus karui Vokietijoje, buvo keli tūkstantiai žydų, išlikusių gyvų iš Kauno geto. Žydų centras Muenchene gerai žinojo kur aš esu, ir mūsų santykiai buvo be priekaištų. Jau yra mirę ministeris Edvardas Turauskas, P. Leonardas Šimutis, buvę to fakto liudininkai, bet prel. J. Balkūnas yra gyvas ir gali papasakoti, kaip buvęs Lietuvos pasiuntinys Vašingtone narys Rabinavičius, lankydamasis Izraelyje, buvo P. Garfunkelio, Kauno geto tarybos nario, ir kitų ipareigotas būtinai sužinoti mano likimą ir, jeigu esu gyvas bei pasiekiamas, nuo jų pasveikinti. Ministeris E. Turauskas, tuo metu buvęs Niujorke, ir prel. J. Balkūnas davė jam mano adresą ir telefoną. P. Rabinavičius atvyko į Čikagą su manim susitikti ir papasakoti savo išpučius iš Izraelio, 1964 ir 1977 m. išvažinėję visą Izraelį be jokių nemalonumų bei incidentų. Jeigu žydai mane kal-

tinę, tai lengvai ir surastų (jau du kartus turėjo progą mane susitikti Izraelyje).

1963 m. Čikagoje "Pick Congress" viešbutyje buvo sušauktas mitingas prieš mane ir kitus lietuvius. Sužinojęs, kad tai organizavo rabinas Charles A. Allen, jn., autorius brošiūros "Nazis Criminals Among Us", pasiukęs T. J. Borevičių, SJ, nuvykau į Čikagos žydų bendruomenės centrą ir paprašiau tą visą įvykį paaiškinti. Man buvo atsakyta, kad su tuo mitingu žydų visuomenė neturi nieko bendro, kad organizatorius yra kompartietis ir sinagogos schizmatikas. Patikrinus paaiškėjo, kad tai buvo tiesa. Kelis kartus daryti žygiai, kad Amerika mane išduotų Maskvai, buvo grindžiama ne mano nusikaltimais žydams, o tariamu pronacizmu. Esu ne tik angliškoje Čikagos spaudoje, bet ir televizijoje viešai atsakęs, kad tuos kaltinimus man daro komunistai, norėdami mane nutildyti.

Lietuvos vyskypų žygius žydų reikalais miniu trumpai savo leidinyje "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje 1940-1944 metais", kur 174 psl. ir toliau rašau žydų klausimu Lietuvoje. Sis leidinys turėtų netrukus pasirodyti anglų kalba. Kiek yra informuoti rašantieji apie Lietuvos vyskupų telegramą Hitleriui, rodo ir tai, kad į tų vyskupų sąrašą įtraukti kun. Mironas ir prel. Saulys. Kiek aš žinau, ne vienas Lietuvos vyskupas nesuntė telegramos Hitleriui.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pareikalavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Karo nusikaltėlių bejieškant

Buvusio Simno gyventojų atsiminimai apie lietuvius, vokiečius, rusus ir žydus

Pasibaigus II D. karui, Niurnberge nugalėtojai nuteisė eilę vokiečių už karo metu padarytus nusikaltimus, tačiau tas tarpautinis teismas nenuteisė ir net neapkalino tokių didelių karo nusikaltėlių, kaip Staliūnas ir Molotovas, Berija, lietuvių tautų žudystės vykdytojai Serovas ir Suslovas. Mat, karo laimėtojai visados yra teisūs.

Pokario metais žydai stropiai įieškojo tų vokiečių, kurie nacių valdymo laikais naikino žydus. Daug jų surado ir nuteisė. Kai pritrūko tikrų kaltininkų, ėmė įieškoti ukrainiečių, latvių ir lietuvių tarpe. Prasidėjo tikra "raganų medžioklė". Amerikiečių trumparegystė padeda nepasotinamam žydų kerštingumui. Prasidėjo dirbtinis bylų kėlimas už amerikiečių mokesčių mokėtojų pinigų. Praėjus tiek laiko, labai sunku tikrus kaltininkus nustatyti. Iš Izraelio atvežti liudininkai tam tikrų žydų organų yra iš anksto priimomi, ką ir kaip jie turi liudyti.

Lietuviai gelbėtojai

Reikia pažūrėti ir į kitą medalia pusę, būtent, kaip žydai prisidėjo prie mūsų tautos naikinimo. Imkime tik vieną pavyzdį, vieno Simno miestelio žydo Aba Gefen (tikra jo pavardė Weinstein) atsiminimus, jo paties paskelbtus hebraiskai, ispaniskai ir angliškai. Tai jo knyga "Unholy Alliance" (second printing 1975, published by Express Printing, New York, 277 psl.).

Tai atvira Simno miestelio krautuvinių sūnaus išpažintis. Jo tėvai ir mažametis brolis pateko į getą ir buvo sunaikinti, tačiau jam ir kitam broliui pavyko lietuvių dėka išsilaipstyti iki bolševikų sugrįžimo. Matyt, jo tėvas buvo padorus žmogus, nes kai tik pasisakydavo, kad esą Weinstein sūnūs, tai jiems kaimiečiai stengdavosi padėti (p. 54). Tačiau tie sūnūs vėliau už gera piktu atsimokėjo. Toje besislapstančių žydų grupėje buvo 14 asmenų ir jiems visiems, išskyrus tik vieną moterį Guitą, pasisekė išlikti. Ta moteris pakliuvo tik per nelaimę: priglausta pasūkininką Šupienį, ir pamatė ateinančius policininkus, išsigandusi išsoko pro langą ir bėgo slėptis. Tai sukėlė įtarimą, ir ją pagavo. O tie policininkai buvo atėję ne žydų įieškoti, bet degindarių.

Pats Weinsteinas daug kur toje knygoje rašo, kaip lietuviai gelbėjo žydus. "Priežastys, dėl kurių laikas lietuvių slėpė žydus, buvo įvairios. Kai kurie darai tai nesavanaudiškai, paprastai stengdamiesi išgelbėti nuo mirties žmogišką būtybę (simply out of a solicitude to save fellow-creatures from death)", pabrėžiama pirmoje vietoje (p. 65). Kiti darė dėl išsilaikymo: pvz. viena žydė Lea Port buvo gera siuvėja, tai ūkininkai ją mielai priimdavę porai savačių. Ji prisidavusi visai šeimai drabužių ir taip eidavusi iš vieno kiemo į kitą. Pats autorius, jo brolis ir dar kitas žydas Samuel Ingel mielai dirbdavę pas ūkininkus lauko darbus, nes daug smagiau grynave ore darbuotis, negu tūnoti kokioje palėpėje ar užpekyje. Autorius ir Ingel buvę blondinai, tai jie nesukėlė įtarimo ir ėję dirbti nuo vieno ūkininko pas kitą. Tačiau kiti jo grupės žydai nenorėję dirbti ir norėję tik slapstyti. Iš nuotraukos matyti, kad autoriaus išvaizda neturi tipiško žydo bruožių, tai jam buvo lengviau išsilaipstyti.

Buvo lietuvių, kurie padėdavo žydams slapstyti, norėdami juos įtikinti, kad pereitų į katalikus ir apsikrikštytų. Autorius vieną tokį žydą atkalbėjęs nuo krikšto. Kaikuriuos moters slėpėdavusius vyrus žydus būdamos juos išimylėjusios.

Kaip lietuviai padėjo autoriui ir kitiems žydams išsilaipinti, yra rašoma daugelyje knygos vietų, minimos žmonių pavardės: Matulevičienė (p. 39-40), Šupienis (p. 50), Beržiūnas (p. 64) ir kiti (p. 45-50). Kaikurie už žydų slėpimą skaudžiai nukentėjo, kaip pvz. Pavlovskis ir Šupienis.

Nevisi sutikdavę žydus labai palankiai, nes buvo daug nukentėjusių sovietų okupacijos metais, kai svarbų vaidmenį turėjo žydai. Reikia tik stebėtis, kad žydų gelbėtojų visdėlio atsirado nemažai. Ypač smulkmeniškai autorius aprašo nuslapstymąsi pas neturtingą našlę Matulevičienę, kuri buvusi

labai geros širdies moteris. Jos trys suaugę sūnūs klausė motinos. Jie buvo degindariai ir žydų nelaikė be darbo — turėję jiems padėti degtinę varyti, parūpinti malkų. Kai beragaudami savo gamybą nusigerdavo, tai mėgdavo žydus pagąsdinti. Būdami blaivūs buvo malonūs. Pas Matulevičienę jie išbuvo devyonis mėnesius (p. 45-46).

Labai įdomiai rašo apie Beržiūną, kuris buvęs "fanatiškas lietuvis nacionalistas". Kai sovietai užėmė Lietuvą, tai Beržiūnas buvęs jiems priešingas. Du šeimos nariai buvo rusų simti ir mėnesius išlaikyti kalėjime. Kai atėjo vokiečiai, tai ta pora prisidėjo prie sukilėlių ir aktyviai dalyvavo suimdinėdami lietuvių komunistus. Tačiau jie buvo draugiški daugeliui Simno žydų, jų tarpe ir autoriaus tėvui. Kai vokiečiai pradėjo savo piktadarystes prieš žydus, tai Beržiūnas smerkė tai ir patarė daugeliui pažįstamų žydų bėgti, kol neprasidėjo žudymas. "Kai aš pradėjau savo keliones iš vienos sodybos į kitą, tai jie buvo pirmųjų tarpe, į kuriuos aš kreipiausi pagalbos, kurią jie gausiai teikė man ir broliui. Jie davė mums maisto, priglaudė mane ir kitus žydus, kuriuos aš atvedavau. Jie net perdėdavo su savo malonėmis, ir kai aš juos perspėdavau, tai jie paprastai atsakydavo: "Niekas neišdrįs daryti kratos mano name, galitė nesibijoti" (p. 64).

Nuolatos pabrėžiama, kad lietuvių visados duodavo žydams maisto (p. 46), nors iš karto juos pamatė išsigasdavo, manydami, kad tai vagys ar plėšikai. Leisdavo ir apistoti savaitei ar kitai, nors patys žinojo, koks pavojus jiems gresia. Kurie turėjo samdytos šeimos, tai bijodavo, kad galės samdiniai įsukstis. Apie skundikus neminima, nors visi žinojo kur žydai slapstosi.

"Keršto valanda"

Pagaliau sugrįžo sovietai. Kaip dabar elgėsi lietuvių išgelbėtojai? Apie tai autorius parašė visą skyrių: "The Hour of Vengeance" (Keršto valanda, p. 60-66). Kam gi tie žydai keršijo? Nė vokiečiams, kurių jie nepasiekė, bet lietuviams, kurie juos išgelbėjo nuo mirties. Tai tarsi būtų A. Kairio romano "Po Demoklo kardų" tęsinys, tik čia jau nebe fikcija, bet žiauri tikrovė. Leiskime kalbėti pačiam autoriui.

Alytuje, dabar išvauduotam nuo žmogžudisko nacių pavojaus, mes pradėjome be jokio atidėlioimo sekti žydų žudytojus. Mes buvome keršytojai už mūsų iškūdytus milijonus, pasiryžę daryti savo teisingumą, paimiti kriminalistus atskaiton. Bendradarbiaudami su rusais, mes atiduosime jiems šimtus baltų lietuvių, kurie kolaboravo su naciiais. Ta pačia diena, kai buvau išvauduotas, aš įteikiau sovietų valdžiai sąrašą mažiaug šimto lietuvių iš Simno kaimynystės, kurie dalyvavo žydų naikinime. Aš surinkau visą reikalingą informaciją apie tuos asmenis. Ta pačia naktį rusai, panaudodami adresus, kuriuos aš įteikiau, ir mano paties lydimi, suėmė apie 40 vyrų ir uždarė Alytaus kalėjime. . . Sugrįžę į Alytų, mes (su broliu) pasiūlėm visą galimą pagalbą rusams įsiekiant nacių nusikaltėlių. Padedant mums ir kitiems išlikusiems žydams, jie (t. y. rusai) suėmė daugelį bendradarbiavusių (su vokiečiais) ir kaikurie jų gavo augščiausią bausmę (t. y. buvo sušaudyti). Po išvaudavimo visi žydai buvo draugiški sovietų valdžiai, kurią laikė savo išvauduotoja. Išlikę žydai visu atsidavimu dalyvavo nereguliarioje, bet labai smarkioje sovietų veikloje, siekiančioje nubausti bent dalį tų, kurie teikė vokiečiams pilną pagalbą. Tai buvo bent dalinio atsisėlimo dienos, kurio reikalavo ne tik gyvi išlikę žydai, bet ir sovietų kareiviai.

Vėl grįžę į Lietuvą, rusai atsikėrė nacių bendradarbiams ir žydų žudikams. Tik vėliau politiniai veiksniai pradėjo vaidinti apribojančią rolę, ir rusai išleido laisvėn daugelį žudikų tuo pretekstu, kad "trūksta pakankamo įrodymo" (p. 61-62).

Tai taip daugybė lietuvių žuvo nuo žydų keršto pirmomis savaitėmis po "išvadavimo". Tokiame Simne tikrai nebuvo apie šimtą lietuvių, kurie būtų dalyvavę žydų šaudyme. Knygoje minimas tik vienas asmuo, kuris Jiezne, po ilgo sovietinio tipo tardymo ir autoriui liudijant, pagaliau prisipažino šaudęs žydus. Jis čia pat vietoje buvo tardytojo nušautas (p. 62-63).

Autorius nebuvo su šaudomais žydais, nes nebūtų išlikęs gyvas, tai iš kur jis taip tikrai žinojo, kad Jiezne tardomas asmuo tikrai šaudė žydus? Ir knygoje rašo, kad žydus šaudė vokiečiai, tik paskum prideda "ir lietuviai" arba "ir lenkai policininkai".

Visiems žinoma, kad vokiečių bendradarbiai sovietai ir žydai laikė visus tuos tūkstantčius lietuvių patriotų, kurie sukilo prieš rusus prasidėjus karui. Jų tikslas buvo išvauduoti Lietuvą nuo okupanto rusų. Tai laisvės kovotojai (sovietų pravaržiuojami "baltaraiščiai"), kurių tik vienas kitas, vėliau patekęs policijos ar savisaugos dalinių tarnybon, buvo priverstas dalyvauti žydų šaudyme. "Nacių kolaborantais" buvo laikomi ir visi lietuviškos savivaldos tarnautojai, net valstiečių viršaičiai ir kaimų seniūnai — juos visus naikino sovietai po "išlaisvinimo". Jiems padėjo žydai, išskūdami visus geras lietuvių nekomunistus, kaip tos knygos autorius prisipažįsta. Tikslai vėliau, kaip nusivylęs autorius rašo, jau reikėjo įrodymų kaltinant žydų šaudyme.

Autorius rašo, esą jam pavyko susekti vieną besislapstantį Jiezną mokytoją (pavardės nemini), kuris, vokiečiams užėjus, buvęs paskirtas tardytoju ir jo įsakymu buvę suimti 53 žydai, įtarti priklausę komunistų partijai. Jie visi buvę nužudyti pirmomis nacių okupacijos dienomis. Autorius ji atpažinęs, susekęs kur yra ir jo reikalavimu "buvęs suimtas, o kai bandęs pabėgti, buvęs nušautas (p. 63).

Girdi, tų žydų tarpe gal tik koks vienas buvęs komunistas. Mes žinome kas sudarė partijos narių ir sovietų talkininkų gretas pirmosios okupacijos metu. Pats autorius mini faktą, kad sovietų policijos vadas, atėjęs Kaune jo suimti, irgi buvo žydas, tik eiliniai policininkai buvę lietuviai. Aišku, žydas padeda žydui, ir jo nesuėmė (p. 54-55).

Pagaliau autorius prisipažįsta: "Aš pats kovojau kartu su sovietų valdžia prieš partizanų, kuriuos mes vadinom banditais: tai buvo daugiausia vyrai, kurie bendradarbiavo su naciiais, net žudydami žydus" (p. 64). Vadinasi, jis buvo "stribas".

Partizanais pasidarė tūkstantčiai patriotų lietuvių, kurie nieko bendro neturėjo nei su naciiais, nei su žydais: jie nepakėlė sovietinio teroro, nematė kitos išeities, kaip pasipriešinti ir kovoti už laisvą Lietuvą, jie tikėjo Vakarų demokratijų pagalba. Tai heroiškas mūsų istorijos lapas.

Pagalba ir kerštas

Tiesa, kuvo šiek tiek lietuvių, kurie padėjo naciams žydus naikinti. Tačiau daug daugiau buvo tokių, kurie žydus gelbėjo. Autorius rašo, kad Wels stovykloje Austrijoje jis radęs grupę Lietuvos žydų. Kiekvienas galėjo papasakoti apie stebuklingą

(Nukelta į 9-tą psl.)

Buvęs kino teatras "Forum" Kaune Lietuvos nepriklausomybės laikais. Dabar įrengtas kino teatras "Laisvė" Laisvės alėjoje Nuotr. J. Rimienės

MIELAI MŪSŲ NARAI

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

vyrą PETRĄ, būrelį narę dukrą DANUTĘ, žentą

LEONĄ, anūkus, gimines bei visus artimuosius

nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

ANAPILIO
MOTERŲ
BŪRELIS

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus,

jos vyrą kolegą inžinierių PETRĄ ŠČEPAVIČIŲ

ir šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

PLIAS valdyba
ir nariai

JAUNYSTĖS DRAUGAI

A+A

NASTUTEI ŠČEPAVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

gilią užuojautą reiškiamo jos vyrui inžinieriui

PETRUI ŠČEPAVIČIUI ir dukrai DANUTEI

GARBALIAUSKIENEI bei jos šeimai —

Sofija ir Domas Adomaičiai
Prudencija Bičkienė

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus,

vyrui PETRUI, dukrai DANUTEI, žentui LEONUI,

anūkams ir visiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia ir drauge liūdi —

Dalia, Jonas, Daina,
Rimas ir Aida Maurukai

Elyria, Ohio

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus, jos vyrą PETRĄ, dukrą DANUTĘ

GARBALIAUSKIENĘ su šeima ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

St. ir H. Gailevičiai
R. ir I. Cox
A. ir M. Elijošiai

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus, vyrą PETRĄ, dukterį DANUTĘ, žentą ir

anūkus nuosirdžiai užjaučia —

A. N. Šalkauskiai
S. S. Šimoliūnai
J. V. Jasinevičiai

S. S. Kryževičiai
P. B. Sapliai
B. J. Mažeikos

A+A

ALBINUI JANUSKAI

Lietuvoje mirus,

skaudaus liūdesio prislėgtam jo sūnui kunigui LIUDUI reiškiamo nuosirdžiausią užuojautą —

šimoniačiai:

Elvyra ir Juozas Bajoraičiai
Onutė, Feliksas ir Dalytė Pajarskai
Aldona ir Mykolas Trumpickai su šeima
Laimutė ir Dionyzas Stukai su šeima
Stella Samus ir mama

Eilės retėja, veikla nemažėja

Australijos Lietuvių Dienos Sydnėje, trukusios šešias paras

B. STRAUKAS

Po II D. karo į Australijos žemyną atklydę apie 10.000 lietuvių susitelkę į tris didesnius miestus — Sydnę, Melbourną, ir Adelaidę ir į kelias mažesnes vietas. Šie mūsų tautiečių telkiniai dėl milžiniško šalies ploto ir tarp miestinių atstumų pasijuto gerokai izoliuoti ir vieniši. Reikėjo rasti akstiną ir būdą laikas nuo laiko išsisklaidžiusius lietuvių suvesti krūvon, sudarant progas pasidalinti patirtimi, pasikeisti nuomonėmis ir aptarti daugelį gyvybinių klausimų.

Suorganizavus Australijos Lietuvių Bendruomenę, pradėti rengti jos atstovų suvažiavimai.

Jau nuo pirmųjų čia atvykusių metų didesnė kolonijoje buvo suorganizuoti gana pajėgūs chorai. Kilo sumanymas tokių suvažiavimų proga rengti dainų šventes, kurios virto šių suvažiavimų svarbiausia atrakcija.

Daugiau kaip prieš 20 metų tuometinis ir dabartinis „Mūsų Pastogės“ red. V. Kazokas spaudoje iškėlė mintį į šiuos susibūrimus pritraukti visus mūsų visuomeninius, kultūrinius, sporto vienetus ir pavadinti šį sąskrydį Australijos Lietuvių Dienomis. Tai tokia bendrais bruožais Australijos Lietuvių Dienų atsiradimo istorija.

Atidarymo iškilmės

Jubilėjinės (dešimtos) Lietuvių Dienos įvyko Sydnėje 1978. XII. 26 — XII. 31. Pagal nusistovėjusias tradicijas jos buvo pradėtos iškilmingomis pamaldomis gruodžio 26 d. 10.30 v. r. St. Mary's katedroje. Sv. Mišios buvo celebruojamos lietuvių kapelionų. Pamaldose dalyvavo kardinolas Sir James Freeman, kuris pasakė šiam momentui pritaikytą pamokslą. Pamaldose taip pat dalyvavo įvairios organizacijos su savo vėliavomis. Pamaldomis ir visa jų tvarka rūpinosi Sydnėje lietuvių kapelionas kun. P. Butkus.

Tą pačią dieną, 2.30 v. p., įvyko iškilmingas ALD atidarymas Bankstown, Civic Centro saleje. Po oficialių kalbų, buvusio ALD Melbourne rengėjų komiteto pirm. V. Lynikas įteikė š. m. ALD rengėjų komiteto pirm. dr. Vingiliui ažuolo lapų vainiką kaip ALD simbolį, kurį už dvejų metų perdus Adelaidę.

Meninėje atidarymo iškilmų dalyje susirinkusieji pirmą kartą susipažino su išgarsėjusia Klevelando „Grandinėle“, kurios šokėjai grubščiai sušoko keletą šokių. Praktika šokėjus šiltai sutiko ir nesigaliojo katučių.

Be valdžios atstovų

Nekartą vietinėje lietuvių spaudoje buvo keliamas klausimas, kaip išsiversti iš uždaro ir ALD proga išeiti į viešumą bei pasirodyti vietinei visuomenei. Buvo siūloma surengti eitynes su vėliavomis ir plakatais gatvėmis ir patalpas, kuriose numatytas iškilmingas ALD atidarymas. Tačiau šis sumanymas kol kas nebuvo įgyvendintas. Šių ALD globėjų sutiko būti federacinės valdžios min. pirm. M. Fraseris, bet atidarymo iškilmėse išaugusių valdžios pareigūnų dalyvavo, rodos, tik vienas senatorius, nors buvo kvies-ta visa eilė vietinės valdžios augštuomenės.

Praejusiu ALD Melburne atidarymo iškilmėse dalyvavo ir labai šiltai apie lietuvių kalbėję federacinio parlamento pirm. Sneden, kuris taip susižavėjo Hamiltono „Gyvataro“ šokiais, kad pasikvietė visą jų grupę į savo rezidenciją, kur šokėjus pavoja pavašino ir su jais draugiškai nuotaiškai pabendraavo bent kelias valandas. Šiose ALD tokio Australijos vadovaujančių asmenų dėmesio pasigedome.

Nors šiame krašte oficialiai pripažįstamos etninės grupės ir joms teikiamos kaikiurios privilegijos, net finansinė parama, bet kartu jaučiamas ir tylus ignoravimas. Sunku patekti į spaudą, radiją ar televiziją. Reikia nemaža pastangų, kad būtų pastebėti ar bent prabėgom užfiksuoti, nors lietuvių ir aplamai baltiečiai vietinės visuomenės ir valdžios sluogsnuose vis dažniau susilaukia dėmesio bei pripažinimo. Tikimės, kad su laiku šie ledai ištirps.

Bendruomenės suvažiavimas

ALD programą būtų galima suskirstyti į tris grupes: 1. or-

ganizacijų suvažiavimai, 2. kultūriniai bei meniniai renginiai, 3. sportininkų varžybos.

Bene pats svarbiausias Australijos lietuvių visuomeniniame gyvenime įvykis yra Bendruomenės apylinkių ir seniūnijų atstovų arba oficialiai — Australijos Lietuvių Bendruomenės tarybos atstovų suvažiavimas, kuris paprastai užtrunka apie tris dienas. Šio suvažiavimo metu krašto valdyba pateikia savo dvejų metų darbų apyskaitą, o taryba išrenka naują krašto valdybą sekantiems dvejim metams. Rotacine tvarka krašto valdybos keliamos į tris pagrindinius centrus: Sydnę, Adelaidę ir Melburną. Siame suvažiavime nauja krašto valdyba išrinkta iš adelaideikių: pirm. V. Neverauskas, vicepirm. J. Lapšys, sekr. M. Pocius, kultūros r. vad. G. Vasiliauskienė, išd. L. Gerulaitis, jaunimo r. A. Zamoiskis, švietimo — J. Vabolienė. Taigi, sekančius dvejus metus Australijos lietuvių „sostinė“ bus Adelaidė.

Krašto tarybos atstovų suvažiavime aptarti visi opieji Bendruomenės klausimai ir ateities planai, ALB krašto valdyba įpareigota rūpintis ne tik visuomeniniais bei kultūriniais reikalais, bet ir politiniais.

Jaunimo problemos

Jaunimas iškėlė pagėdavimą, kad 1983 m. Australijoje būtų surengtas pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ir sporto šventė. Šiuo reikalu krašto taryba nepadarė galutinio sprendimo, bet pasiūlymo neatmetė, palikdama jaunimo organizacijoms ištirti šio sumanymo įvykdymo galimybes.

Suvažiavime buvo keliamas jaunimo stovyklų organizavimo klausimas, bet ir čia nieko konkretaus nenutarė, nors mūsų jaunimo nutaitemo pavojus yra gana akivaizdus. Didelė dalis mūsų subrendusio jaunimo nuo lietuviybės yra atsisirbojusi — jų nebeįdoma nei tautinėse šventėse, nei Bendruomenės susirinkimuose, nei lietuviškose pamaldose.

Kaikada šis klausimas pajudinamas spaudoje ar susirinkimuose, bet atsimuša į mūsų vyresniosios kartos abejingumą kaip į sieną. O vis dėlto turime čia pat po ranka prieauglio, kuris dar tebelanko savaitgalio mokyklas ir liuanistinius kursus, tebešoka tautinius šokus, tebesportuoja lietuvių sporto klubuose. Parodžius nuosirdžios iniciatyvos, žymi jų dalis būtų galima lietuvių bei laimėti. Bet vargu ar pajėgsime išsivystyti iš mus apsidusios apatijos ir šį atžalą, kaip ir ankstesnį, ramia širdimi paaukosime Australijai. Nerandame šiam reikalui sprestį pakankamai laiko, galime išlaikyti ir taip viskas paliekama likimo valiai. Reikia tikėtis, kad naujoji ALB krašto valdyba atsisiuks veidu į priaugančią mūsų kartą, nes svarbesnį problemų, kaip jaunimo išlaikymas savo tautai, nėra.

Posėdžiai, varžybos...

Kai krašto taryba posėdžiavo, tuo pačiu metu įvairiose vietose vyko Australijos kunigų — kapelionų, studentų s-gos, Australijos Liet. Jaunimo S-gos, Inžinierių ir Architektų S-gos, LKVS „Ramovė“, chorvedžių, sporto vadovų ir kt. posėdžiai, skyrusių atstovų suvažiavimai. Neįmanoma buvo visur suspėti ir bent paviršutiniškai susipažinti, kas ten buvo aptariama.

Visas penkias dienas nuo 9 v. r. iki 5 v. p. vyko įvairių sporto šakų varžybos, patraukusios nemaža jaunimo ir šiaip sporto mėgėjų. Visi suvažiavimai, sportas, kultūriniai parengimai ir

bendros vaišės vyko įvairiose šio didmiesčio vietose. Reikėjo daug energijos ir apskurimo, kad kas dieną bent dalį jų galėtum stebėti ir jose aktyviai ar pasyviai dalyvauti.

Zaviausias renginys

Turbūt patys įdomiausi būvo ir daugiausia publikos sutraukę meniniai parengimai. Jų viršūnė, kaip visuomet, buvo dainų šventė. Mūsų mastu tai masinis pasirodymas — jungtinis choras. Keli šimtai dainininkų: vyrai tamsiomis eilutėmis, o moterys, moterys... tartum lietuviškas darželis. Prožektoriai šviesoje sužudo jos nuostabiomis tautinių drabužių spalvomis ir gintaro vėrinį bei kitokių gintarinių papuošalų blizgesius. Žiūri ir stebies, kiek to Baltijos aukso per juos marias pasiekė ši nuošalų žemyną, kad papuoštų mūsų moteris ir mergaites, žadintų jų pasididžiavimą šiuo padavimais ir pasakomis apipintu Lietuvos brangakmeniu, žadintų ar iš naujo uždegtų kasdienybės ir laiko tėkmės prigesintą tėvynės ilgęsi.

Lietuviška daina — tai dalis mūsų buities. Ir žodžiai, ir melodija tokie savi ir suprantami. Jie krinta širdin, tartum sodrus lietaus lašai į vandens ištroškusią australišką žemę, ją atgaivindami ir papuošdami švelnia žalum. Daina mus džiugina, o kartu ir gaudina, kartais iki ašarų. Su ja grįžtame į seniai paliktas gimtąsias sodybas, bandomės pavaikšioti jaunystę bėgiotais takais, paklaidžioti tėviškių šluos.

Pavieniai ir jungtinis chorai dainavo pasigėrėtinai. Žinoma, mes nepasiekėm meninių augstumų, bet aiškiai buvo jaučiama, kad chorvedžiai ir dainininkai šios šventės paruošimui buvo idėję daug darbo. Dvejų metų pasiruošimas nebuvo veltui. Ir dainininkai, ir klausytojai šia švente buvo neabejotinai patenkinti.

Kaip visuomet, po sunkaus darbo — smagios užbaigtuvės. Choristams po koncerto lietuvių klube buvo suruoštos gausios vaišės. Pasakyta kalbų ir padėkų. Mergės naujos pažintys. Salė uždegti turtu avilys, ir vėl skambėjo dainos.

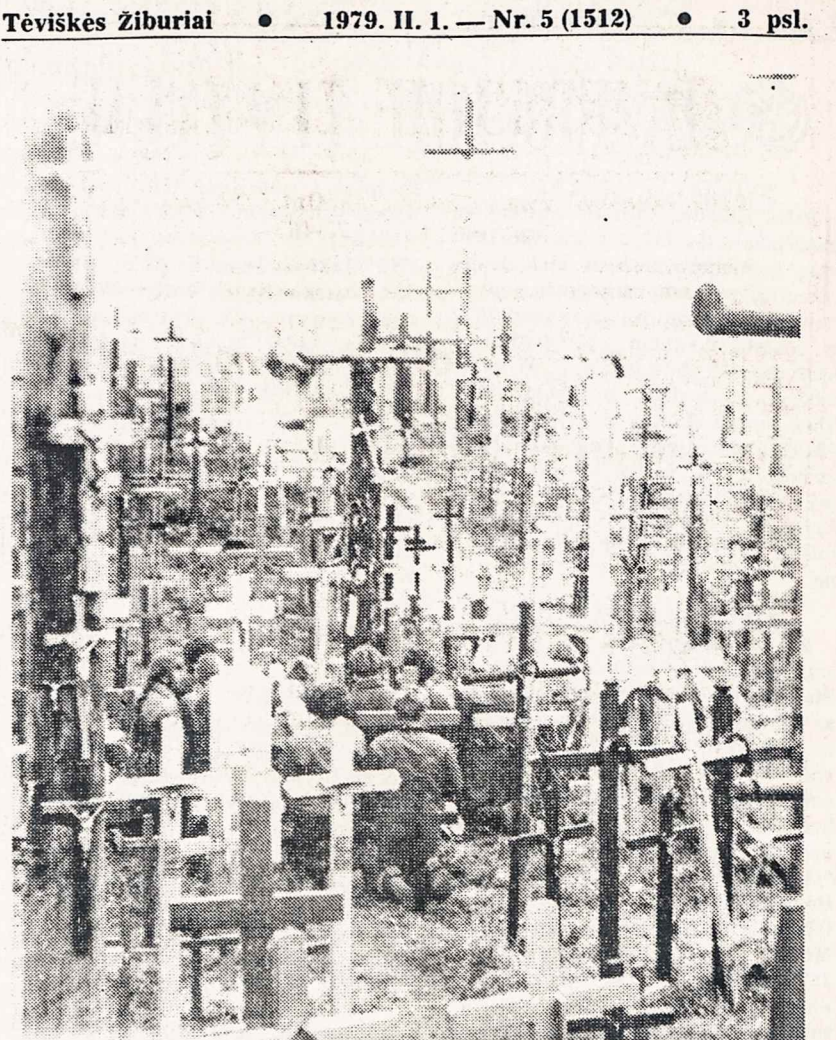
Tačiau ūkanos supa ir mūsų dainų frontą. Šioje dainų šventėje pasigedome jau dviejų chorų. Nežinia kaip ilgai pajėgsime rengti dainų šventes. Choruose dainuoją beveik išimtinai vyresnioji karta. Iš jaunųjų — tik vienas kitas. Nesurandame receptų, kaip jaunimą į chorus prisivilioti.

Sokiai ir „Grandinėle“

Kitas visų laukiamas renginys — tautinių šokių šventė. Mėgstame tautinius šokus, džiaugiamės vis dar su mumis bendraujančiu jaunimu. Gana erdvia šokių arena užpildė šimtą šokių. Jų tarpe buvo ir „Grandinėlės“ šokėjai iš Klevelando. Šokis sekė šoki. Juos atliko atskiros grupės ir visos kartos. Tai buvo tikrai pasigėrėtinas vaizdas, kuris parodė, kad dar turime daug priaugusio jaunimo. Tik duok, Dieve, išminties ir sugebėjimo juos išlaikyti savajai tautai! Plojom iki dainų įkaitimo.

ALD Melburne (1976) turėjome mielus svečius iš Kanados Hamiltono — „Gyvataro“ šokėjus. Džiaugėmės patys ir kitiems rodėm puikius jų šokus. Šiose ALD susilaukėm plačiai už Amerikos ribų išgarsėjusios „Grandinėlės“. Nesitikėjome, kad „Grandinėle“ ryšis tokiais tolmais ir gana brangiai keliu. Mūsų kolonijos negausios, tad ir solidinės pinigines paratas

(Nukelta į 6 psl.)

GARSUSIS JURGAICIŲ KALNAS, kurio kryžius sovietai nekarta naikino, bet tikintieji ir vėl jį pristatė. Laiskė iš okupuotos Lietuvos rašoma: „Kai tas Kryžių Kalnas buvo šventinamas, tą dieną jaunimas jo viduryje pasodino jauną klevėlį. Tas medelis iki antro bolševiku atėjimo buvo užaugęs storu medžiu. Per ketvirtą kryžių naikinimą (1972 m.) tas klevas buvo nupjautas ir įverstas į upelį — Kulpe. Tikintieji žmonės nukapėjo šakas, ištraukė liemenį iš upelio ir iš jo padarė kryžiu. Ta kryžių pastatė greta klevų kelmo. Ir dabar žmonės, kaip matome nuotraukoje, prie jo suklaupę meldžiasi. Nuotraukoje matyti prie jo prikaltas baltas kryželis. Už to kryžiaus matyti šv. Mergelės statula, pastatyta toje vietoje, kur buvo nedidelė koplytėlė. Joje per šešias lankydavosi daug tikinčiųjų, ir kunigas laikydavo sv. Mišias. Kai koplytėlę bolševikai sunaikino, žmonės toje vietoje pastatė šv. M. Marijos statulą.“ Nuotrauka daryta 1978. XII. 23

Kinietiškoji korta

AL. GIMANTAS

Labai įdomu sekti išeiviškąsias mūsų nuotaikas ir išvadas, JAV-bėms beveik netikėtai pripažinus raudonąją Kiniją ir nutraukus diplomatinis santykius su tautinės Kinijos valdžia Taiwanu.

Pirmasis išpuolis sukrečiantis — ne, netiesa, negali būti, kas ne kas, bet Amerika negali taip pasielgti... Tačiau, nuvilničius pirmosioms netikėtumo bangoms, po truputį keičiasi ir bendrosios nuotaikos šiuo opioju klausimu. Tai rodo, kad vis daugiau mūsų tautiečių linkę į pragmatizmą ir tą savotišką „ost-politik“, kuri ne tiek pašo principų, kiek bando remtis grynų išskaičiavimų ir tiki galimais laimėjimais.

Būdingas bendrajai išeiviškajam mentalitetui faktas, kad gyvenamosios aplinkos nuotai-kos jau veikia ir mūsų galvose. Geras ar blogas tai reiškiny, negvildensim, bet viena yra aišku, kad po truputį mūsų kietasis branduolys minkštėja. Kodėl? Galbūt veikiamas amžiaus, bet greičiausiai — viešosios opinijos ir noro taikyti prie naujos padėties. Tokiam kontekste ir tenka stebėti mūsų nuotai-kas naujosios Vašingtono politikos Pekingo atžvilgiu. Ne tiek jau daug mūsų tarpe liko manančių, kad Taiwaną tapo išduotas. Girdi, jau seniau reikėjo to laukti. Esą, kokia nauda tęsti pripažinimą tautinės Kinijos, kurios senstanti amžiumi armija ir visa politinė vadovy-

bė yra visai neveiksminga, be-reikšmė toje Azijos srityje ir visos pasaulio platybėse. Raudonoji Kinija esąs milžinas, turis tūkstančių kilometrų sieną su Sov. Sąjunga ir visą eilę neišspręstų teritorinių problemų. Tas milžinas ne tik Amerikai, bet ir Lietuvos reikalams gali reikšti žymiai daugiau už iki šiol turėtą moralinį pritarimą Rytų Europos sovietizacijos palie-stoms valstybėms iš tautinės Kinijos pusės.

Išėjusios laikraščiuose būta užuominų, kad Raud. Kinija per savo radiją ir spaudą yra keletą kartų pasisakiusi prieš sovietines užmačias Baltijos kraštuose ir ten vykdomą sovietizacijos procesą. Taipgi atrodo tiesa, kad Raud. Kinijos įstai-gos Niujorke ir Vašingtone yra priėmusios mūsų veiksmų paruoštą medžiagą ir parodžiusios dėmesio panašiams kontaktams ir ateityje.

Prisimenant, kad Raud. Kinija yra nuolatinis narys Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje su veto teise, atrodo, kad susidaro tam tikrų progų ar galimybių kairiems baltiečių užmojams įgyvendinti kaip tik su Raud. Kinijos talka ar bent pritarimu.

Tai, žinoma, kol kas tik prielaidos, lyg ir skatinančios pabandyti naujus kelius bei priemones. Gal tokių vingių prielaidoje ir gausėja būrys tokių, kurie sakosi nematą nieko blogo politiniame amerikiečių posūkyje, bandančiame naują kortą didžiosios politikos žaidime.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

„DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI“, 444 psl., JAV \$8.50, ir „KONNERSREUTHO TERESĖ“ (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: „Sūduva“, 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

A+ A

mirus TEVELIUI Lietuvoje,

kun. LIUDUI JANUŠKAI, OFM, mes, buvę jo pa-

rapijiečiai, reiškiamo jam nuoširdžiausių užuojautą

skausmo valandoje:

A. V. Silgaliai

J. Klypas

A. Kaušpėdas

L. M. Borusai

M. C. Choromanskiai

J. G. Krištolačiai

A. Mingėla

B. D. Kriaučiūnai

J. B. Kažukauskai

S. G. Karalėnai

P. Latauskas

Hamiltono Pensininkų Klubas

A.a. Anastazijai Ščepavičienai

BRANGI LIETUVOS DUKRA,

Netikėtai nutrūko Tavo gyvenimo

styga,

Nutilo akordai skambėję taip

švelniai,

Buvai tokia jaunatviškai gyva,

Kaip upelis tekas srauniai.

Tave gavino Viešpačiui maldos

rasa,

Tavo tikėjimas, kaip šviesos

spindulys

Vedė Tave su gilia drąsa.

Per sunkias gyvenimo klūtis.

Tėvynės meilė degė Tavo širdyje,

Kaip Amžinoji Aukuro ugnis,

Netrūko ryžto gyvenimo kelyje

Ir niekuomet nenustojai vilities.

Pagodei kiekvieną sutikęs —

Nusiminimo ar vargo prislėgtą,

Tavo švelnus būdas liko

Visų tautiečių numylėtas.

Prie Anapilio šventovės kūrimo

Daug darbo ir pastangų padėjai,

Netrūko tikro pasisventimo

Su gilia pagarba Kūrėjui.

Numylėto Anapilio šventovės

papėdėje

Išleki Miela Lietuvos Dukra,

Ir viešpaties karalijoje

Tebūna Tau ramybė tikra.

J. STALIORAITIS

1979 m. sausio 23 d.

Torontas

Buvusios „Aušros“ gimnazijos rūmai Kaune, Laisvės alėjoje J. Rimienė

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SVEČIAI IŠ UŽSIENIO
Prieš Kalėdas Vilniuje posėdžiavo augščiausiosios tarybos užsienio reikalų komisija, svarstiusi užsienio delegacijų, pavienių užsieniečių aptarnavimą. Spaudoje teigiama, kad 1977 m. sovietų okupuotoje Lietuvoje lankėsi net 682 delegacijos iš užsienio, neskaitant turistų ir sportininkų. Tais metais Lietuvon buvo užsukę 121.600 užsieniečių. Pagrindinį pranešimą posėdyje padarė kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas F. Strumilas. Komisija patvirtino 1979 m. darbo planą.

SVIESULIAI DANGUJE

Paskutiniame 1978 m. „Tiesos“ numerio korespondentas Antanas Stanevičius paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos Moksliu Akademinio fizikos instituto astrofizikos skyriaus vadovu prof. dr. Vytautu Straiziu apie dangaus skliaute pasirodantį keistus šviesulius, kurie JAV ir Kanadoje dažniausiai yra vadinami „ekraidančiomis lėktėmis“. Apie tokius šviesulius pranešimus gauna laikraščio redakcijos, Vilniaus ir Molėtų observatorijos. Antrojoje 1978 m. pusėje buvo gauta 80 pranešimų apie dangaus šviesulius Lietuvoje ir kitose Sovietų Sąjungos vietovėse. Pasak prof. dr. V. Straizio, daugiausia pranešimų susilaukia iš Vilniaus, Kauno miestų ir jų rajonų. Keletas atėjo iš Varėnos, Vilkaviškio, Akmenės, Kretingos, Alytaus, Vievio, Šakių rajonų. Apie 80-90% pastebėtų keistų šviesulių mokslininkams pavyksta išaiškinti. Neišaiškinti lieka apie 10-20%. Prof. dr. V. Straizys pasakoja: „Daugiausia anomalijų objektų pastebėti vakarais — tamsiant arba sutemus, tačiau pasitaiko ir vidurnaktį, ir dieną. Anomaliūs objektai ar reiškiniai daugiausia matyti giedrame danguje. Statistika tokia: 21 kartą pastebėta šviesos žvaigždės ar kelių žvaigždžių pavaldos objektai, juda danguje zigzagai ar su sustojimais, 14 objektų buvo švytintys rutuliai, 13 — elipsoidai ar diskai, 2 puse-mėnuliai, 2 trikampiai, 2 skrybėlės objektai, likusieji — sudėtingesnių formų kūnai, kai kurių forma keitėsi. 55 atvejais buvo matyti pavieniai objektai. 25 atvejais — grupės, kurias sudarydavo nuo 2 iki 20 objektų. ...“ Baigdamas pasikalbėjimą, prof. dr. V. Straizys dėkoja visiems, atsiuntusiems pranešimus, pateikia abiejų Lietuvos observatorių adresus ir telefono numerius.

SPAUDOS VETERANAI

Klaipėdos „Ryto“ spaustuviėje pernai amžiaus septyniadesimtmėję atšventė nuo 1922 m. linotipininkų dirbantis Stasys Lugas. 1943 m. jis buvo vokiečių suimtas su kitais Kauno spaustuvinių užsieniečių po grindines spaudoje paruošimą ir išvežtas į garsiąją Stutthofio stovyklą. „Ryte“ tebedirba linotipininku ir kitas veteranas Juozas Kirvaitis, šio amato pramokęs prieš 55 metus. „Ryto“ spaustuvinę spausdinamas dienraštis „Tarybinė Klaipėda“, rajono laikraštis „Banga“, savaitraščiai „Lietuvos Žvejys“ ir „Lietuvos Jūreivis“.

AKINIŲ RĖMELIAI

Vilnietis inž. J. Kaminskas, pamatęs importuotus akinų rėmelius optikos parduotuvėje, norėjo juos išgyti, bet be recepto jam jų nepardavė. O kai atėjo su receptu, buvo paaiškinta, kad nėra rėmeliams reikalingų dioptrijų stiklų. Šiuo klausimu „Komjaunimo Tiesos“ redakcija

Vytauto Didžiojo muzėjus Kaune Lietuvos laisvės laikais. Dabar jis vadinamas valstybinu istoriniu muziejumi, kuris pasitarnauja ir sovietinei propagandai. Beržas yra išlikęs iš nepriklausomybės laikų. Nuotr. J. Rimienės

Klevelando Lietuvių Namams ir klubui reikalingas vedėjas,

kuris turi patyrimo baro ir restorano versle, moka tvarkyti personalą ir kiekvienos dienos operacijų atsakomybę. Vedėjas turi kalbėti lietuvių ir anglų kalbomis. Suinteresuoti asmenys savo pasiūlymus prašomi atsiųsti raštu iki š.m. vasario 5 dienos šiuo adresu: LITHUANIAN VILLAGE INC. DIREKCIJA, 877 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119, USA.

DELHI - TILLSONBURGO APYLINKĖS LIETUVIŲ
VASARIO 16 MINĖJIMAS
vasario 17, šeštadienį, Tillsonburg Community Centre salėje, 45 Hardy St.
PROGRAMOJE: paskaita, muzika, bufetas. Programą atliks Detroito mergaičių ansamblio, vadovaujamas muz. St. Slizio. Visus apylinkių lietuvius kviečiame dalyvauti.
RENGEJAI

DELHI, ONTARIO

VASARIO 16 MINĖJIMAS yra kaip metinė šventė. Būtų galima palyginti su tėvynėje buvusiais atšventais. Todėl ir šventės rengėjai visuomet stengiasi duoti ką nors kultūrinio, naujo dvasinio pakilimo, kad kiekvienas lietuvis galėtų pajusti, kad tai buvo ir yra triumfo, pergalės, anais laikais atvaduotos Tėvynės džiaugsmo šventė.

Šiais metais Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 17 d., 7 v.v., Tillsonburg Community Centre, 45 Hardy St., salėje. Pagrindinę kalbą pasakys kun. dr. J. Gutasukas. Meninę programą sutiko mums atlikti iš Detroito muziko St. Slizio vadovaujamas jaunimo ansamblio, kurį išgarsino pirmą kartą mūsų kolonijoje. Po meninės dalies prie geros muzikos bus šokiai, veiks bufetas. V. C.

Tillsonburg, Ont.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems gimnėms, draugams ir svečiams už mums suruoštą staigmeną — mūsų 35-rių metų vedybinę sukaktį mūsų namuose. Dėkojame rengėjoms — H. Rugienienei, L. Vitenei, R. Beržinienai, A. Andrukienei. Dėkojame už gražiai pravestą programą, bendruomenės pirmininkui S. Beržiniui, už sveikinimus ir linkėjimus kun. dr. J. Gutasukui, šaulių kuopos pirmininkui S. Jakubickui, J. Žiogienei, J. Vitui, S. Liaudinskiui. Dėkojame kun. L. Kemešii už atliktą Mišias, giedojusiam chorui per Mišias, po to parapijos salėje. Dėkojame Katalikų moterų draugijos pirm. E. Ratavičienai už sveikinimus bei linkėjimus ir gražiai nuskaubėjusį „Ilgiausių metų“. Ačiū už gražias gėles ir vertingas dovanas. Dėkojame prie parengimo prisidėjusiems: p.p. Jakubickams, p.p. Rugieniams, p.p. Vitams, p.p. Beržiniams, p.p. Rudokams, p.p. Gurlinkams, p.p. Rimkams, p.p. Jakubiliams, p.p. Žiogams, p.p. Rimkams, p.p. Kalnui, p. Lauckienai, p. Mažeikiui, p. Žilviciui, p. Skodienei, p. Gudžiauskienai, p. Andrukienei, p. Liaudinskiui, p. Vindašiams, p.p. Vyšniauskams, p.p. Mickevičiams, p.p. Galeckams, p.p. Čiuprinskams. Jūsų dalyvavimas, linkėjimai bei dovanos liks neužmirštamai per visą mūsų gyvenimą. Už tai dar kartą nuoširdūs ačiū.

Birutė ir Jonas Lukšiai

Sault Ste. Marie, Ontario

MIESTE SIAUCIA VANDALIZMAS — būna daug išlaužimų, vagysčių, langų daužymo. „Sault Star“ rašė, kad iškelta teisminė byla net 5 jaunuoliui už vagystę. Pas juos rasta pavogtų brangenybių ir net ginklų.

PAPILDOMUOSIUS RINKIMUS

Ontario parlamentą vieton mirusio atstovo John Rhodes laimėjo konservatorių kandidatas R. Ramsay. Jis surinko 16000 balsų, t.y. kiek abi kitos partijos kartu sudėjus. Liberalų partijos vadas S. Smith sakė esąs lietuvių kilmės, kaip ir Kanados gynybos min. B. Dansonas.

BENDRAS LIETUVIŲ N. METŲ sutikimas jau antri metai neberengiamas. Tautiečiai sutiko N. Metus gana linksmai privačiuose pobūviuose.

MIESTO ŽIEMOS KARNAVALAS rengiamas sausio pabaigoje. Jis yra labai populiarus ir pavadintas „Bon Soo“. Iš vyriausybės gauta šiam renginiui \$14.000 parama. Programoje numatyta įvairios žiemos sporto varžybos ir net pasinėrimas upės eketėje. Bus renkama ir karnavalo karalaitė. Kor.

Sudbury, Ontario

PADEKA

Teko atsigulti kuriam laikui į vieną Toronto ligoninę ir būti atskirti toli nuo savo šeimos. Gerų draugų ir pažįstamų dėka, buvau dažnai lankoma, guodžiama. Tai palengvino monotoniškas mano dienas.

Reikiu nuoširdžią padėką Prisikėlimo parapijos kunigui (pavardės nežinau) už aplankymą ir dvasinę pagūdą; tos patios parapijos KLK Moterų Draugijos skyriui už sveikinimą ir gėles; G. Zolpienei, A. Senkams, V. Butrimui — už dovanas ir gėles. Labiausiai esu dėkinga B. J. Staniamis už gražią dovaną-rankdarbią; A. J. Puteriams — už dažną lankymą, dovanas ir visokeriopą pagalbą. Už Jūsų gerą širdį teatlygina Dievas gausiomis savo malonėmis.
Sofija Kusinskienė

Sudbury, Ont.

Kanados baltiečių veikėjai svarsto baltistikos studijų centro steigimo problemą. Albertos universitete Edmontone. Iš kairės: vokiečių veikėjas M. Kuester, lietuvių — dr. A. Balsys, estų — E. Weir, svečias iš JAV prof. R. Silbajoris, latvių — J. Birzgalis; trūksta — A. Dudaravičiaus

HAMILTON, ONT.

KAUKIŲ BALIŲ ruošia choras „Aidas“ š. m. vasario 24, šeštadienį, Jaunimo Centre. Pelnas bus panaudotas naujos plokštelės išleidimui. Įdomiausias bei gražiausias kaukės bus premijuojamos. Todėl rengėjai — tėvų rėmėjų komitetas kviečia visus ruošti dalyvauti su kaukėmis. Kaukėms jėgimas laisvas. Tad jau laikas pradėti ruošti kaukes. Taip pat komitetas nutarė suruošti smulkių laimikų loteriją. Visi kviečiami paeiti į vieną kitą laimikį. Šią loteriją tvarko komiteto narė G. Jodelienė. Turį laimikų prašomi skambinti telefonu 383-4489 arba sekmdieniais atnešti į Jaunimo Centrą ir perduoti betkuriam komiteto nariui. Komiteto narė E. Ciparijė rūpinasi laimės staliukais. Jeigu atsirastų asmenų, kurie norėtų paremti „Aido“ plokštelės išleidimą, paaugojant laimės staliuką, skambinkite telefonu 389-5161. Jau yra gautas vienas laimės staliukas, kurį aukojo S. Rakšienė ir L. Kriaučiūnienė. Joms „Aidas“ nuoširdžiai dėkoja. Taip pat „Aidas“ kviečia tapti kaukių premijų mecenatais. Komitetas numato premijuoti penkis įdomiausias — gražiausias kaukes. Norintieji prisidėti prie trečiosios „Aido“ plokštelės išleidimo kviečiami tapti mecenatais,

paskiriant premiją kaukei. Premijų reikalais skambinti J. Pleiniui 549-5372. Visi ruoškims dalyvauti šiame tradiciniame kaukių baliuje. J. P.

PRIES TREJUS METUS iš Lietuvos atvykęs buv. mūsų tėvynės ir Sov. Sąjungos stalo teniso meisteris bei Europos vicemeisteris dr. Algimantas Saunoris, sėkmingai išlaikęs gydytojo egzaminus ir atlikęs stažą Toronto ligoninėje, vasario 1 d. atidare savo kabinetą. Priima pirmadieniais ir trečiadieniais — 18-21 v., šeštadieniais — 10-13 v. Mūsų kolonijos naujo gydytojo įstaiga yra 82 Stanley Ave (kampos Locke g-vės, netoli lituanistinės mokyklos). Dr. Alg. Saunoris mokėdamas penkis kalbas, gavo pasiūlymą dirbti Toronto ligoninėje bei pas gydytojus Hamiltone, tačiau apsisprendė atidaryti savo kabinetą, norėdamas kuo daugiau pasitarnauti savo tautiečiams. Naujam profesionalui linkime sėkmės!

MALONU BŪTŲ, kad Kanados lietuvių talentų pasirodyme kovo 24-25 d. d. Hamiltone iš mūsų kolonijos dalyvautų visų meno šakų atstovai. Registruotis prašoma pas K. Baroną telef. 545-3594. K. B.

Naujai atidarytas gydytojo
dr. Algimanto Saunorio
KABINETAS HAMILTONE,
237 Locke Street South, Room 306
Pacientai priimami pirmadieniais ir trečiadieniais 18-21 v., šeštadieniais 10-13 v.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavyse namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9 1/2%
term. depozitus 1 m. 10 1/2%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondas 10%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekin. turto pask. 11%

EDMONTON, ALTA

ELENA AUGIENĖ, pokarinės imigracijos tautietė, mirė 1978 m. gruodžio 10 d., sulaukusi 59 metus amžiaus.

Vėlionė lietuvių kolonijoje buvo gerai žinoma kaip gabi šeimininkė, dažnai, uoliai ir nuoširdžiai talkinusi lietuviškų pobūvių metu. Paliko nuiludime: vyrą Justiną, sūnų Jurgį Edmontone, dukteris — Filomeną Schultz Toronto, Eleną MacFarlane Otavoj, Virginiją, Angėlę Edmontone ir tris anūkus.

Palaidota 1978 m. gruodžio 13 d. iš St. James šventovės St. Joachim's kapinėse.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS įvyko Lietuvių Namuose jaukioje šeimyniškoje nuotakoje. Salę gražiai papuošė Kristina Kasper, o pobūvį sklandžiai pravedė Lietuvių Namų pirm. Antanas Romas Kasper-Kasperavičius. Dalyvavo per 30 asmenų.

PAULINA ZALESKIENĖ š. m.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

NAUJOJI ALTOs VADOVYBĖ buvo sudaryta sausio 10 d. posėdyje Čikagoje: pirm. dr. K. Sidlauskas, anksčiau ejęs vicepirmininko pareigas, jo pavaduotojas dr. J. Valaitis, vicepirmininkai — T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. L. Kriauciūnas, dr. V. Simaitis, P. Zumbakis, išd. J. Skorubskas, protokolų sekr. inž. G. Lauskas, finansų sekr. P. Bučas, gen. sekr. kun. A. Stašys, valdybos nariai — O. Barsketytė, K. Dirksis, S. Balzekas, J. Pakalka, J. Talandis, E. Vilimaitė, ALTOs atstovas Vašingtone dr. J. Genys. Naujasis ALTOs pirm. dr. K. Sidlauskas yra teisininkas, gimęs 1914 m. Suvalkijoje, baigęs Kybartų gimnaziją, augstąją prekybos mokyklą Kopenhagoje. Teisę studijavo Vytauto D. ir Vilniaus universitetuose, diplomą gavo 1943 m. Teisų doktorantą, gilindamas studijas, gavo Muencheno universitete. Atvykęs į JAV 1949 m., baigė Harvardo universitetą teisų fakultetą magistrų laipsniu. Nuo 1955 m. verčiasi advokatura Čikagoje. Posėdyje taipgi aptartas ALTOs rengiamas lietuvių kongresas, kuris įvyks Klevelande š. m. spalio 13-14 d. d. Jo ruošai ALTOs valdyba sudarė specialią komisiją, jon pakviesdama pirm. — kun. A. Stašį, nariais — T. Blinstrubą, J. Pakalką ir dr. J. Valaitį.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOs centro valdyba, 6601 Densmore Ave., Van Nuys, CAL 91406, USA, yra paruošusi narių pažymėjimus. Jų dėka lietuvių žurnalistai lengviau gali patekti į amerikiečių ar kitų tautybių informacinio pobūdžio renginius. Nariai, norintys gauti tuos pažymėjimus, prašomi atsiųsti savo vardą ir pavardę, adresą, gimimo datą, paso formos (2 x 1,5 colio) nuotrauką.

SIAME SKYRIUJE „T2“ 4 nr. paskelbta žinutė apie Stanislovo Pauliūnės atvykimą į okupuotos Lietuvos pas Klevelandą gyvenantį vyrą Benjaminą Paulionį yra netikslė. Net 34 metus trukusios B. Paulionio pastangos atsikviesti žmoną tebėra nesėkmingos. Pranešimas buvo paimtas iš JAV lietuvių spaudo puslapių, kuriose dabar įdėtas atitaisyamas.

Venecuela

KALĖDŲ EGLUTĖ sausio 7 d. lietuviškų ir mišrių šeimų vaikams surengė VLB Karako apylinkės valdyba. A. Vaisiūnienės pranešimu, šiuo renginiu rūpinsi specialios komitetas — E. Nelsienė, J. Klovaite, J. Statkutė-Rosales, talkinamos Lietuvos Jaunimo Sąjungos atstovės B. Ignatavičiūtės. Kalėdų senelio vaidmenį atliko Marius Kvedaras, atvykęs su pilnu dovanų maišu. Mažųjų dalyvių susilaukia apie 30. Jie padainavo keletą lietuviškų dainelių, pašoko „Noriu miego“. Kalėdų senelis, išdalinęs asmenines dovanas vaikams, juos dar apdovanojo sausainiais ir saldinais. Po to visi buvo pakviesti į vaikų motinų bei rėmėjų surengtas vaišes, kuriose iš viso dalyvavo apie 50 asmenų.

MOKYTOJOS REGINOS JARMA-LAVIČUTĖS mirties metinės bus š. m. vasario 16 d. Vėlionė paliko gilius savo darbo pėdsakus, daugiausia susietus su lietuvišku jaunimo auklėjimu. Jos dėka jaunimas buvo supažindintas su Lietuvos istorija, geografija, dainomis bei papročiais, lietuviams rašytojais. Mažoji Karako lietuvių kolonija vis dar skaudžiai tebejaucia šios idealistės veiklos pasitraukimą amžinybėn 1978 m.

Argentina

JAUNOJI SOL. ADRIANA JOCY-TĖ, koncertavusi JAV ir Kanadoje, buvo išrinkta ateivių sostine vadinamo Berisso miesto gražuole. Lietuvių vardą ji garsina dažnu dalyvavimu kultūrinėse programose.

Urugvajus

MONTEVIDEO LIETUVIŲ VEIKĖJAS Vytautas Dorelis buvo prierstas pasitraukti iš darbo dėl sveikatos sutrikimo. Jis betgi nenuleidžia rankų — savo asmeniniame archyve renka medžiagą šiemet įvyksiančiai Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos penkiasdešimtmečio sukakčiai. Jai pažymėti bus surengta paroda, atspindinti tautinę Urugvajaus lietuvių veiklą.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS valdyba prieš Kalėdas posėdžiavo Melbourne. Išd. A. Kairaičiai dėl mokslo pasitraukus iš valdybos, išdininę pareigoms pakviesta E. Semetienė. Posėdyje nutarta išlieti cementines grindis „Tėviškės Aidų“ spaustuvinėje. Pasaulio Lietuvių Katalikų Federacija kasmet skiria mecenatą kun. dr. J. Prunskio finansuojama visuomeninio premiją kuriam nors lietuviui skirtingoje valstybėje. 1978 m. visuomeninio premijai parinkta Australija. Federacijos valdyba į vertintųjų komitetą, paskirsiantį šią premiją, pakvietė: pirm. kun. Pr. Vaserį, narius — kun. Pr. Dauknį, V. Vaitiekūnienę, I. Kaunienę ir S. Balčiūną.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS Lietuvių Dienų programa įvyko Sidnėjėje. Dalyvavo kunigai — P. Butkus, dr. P.

Baciškas, A. Spurgis, MIC, P. Martūzas ir P. Dauknys. Gavėnios rekolekcijas Australijos lietuvių kolonijoje sutiko pravesti kun. dr. P. Baciškas, talkinamas kun. P. Butkus ir kun. P. Martūzas. Suvažiavime plačiai buvo diskutuoti moraliniai klausimai, bendros ir individualios išpažinties problemos, savaitraščio „Tėviškės Aidai“ tobulinimas. Pasiūlyta, kad sydnėjškis kun. A. Savičkas Austrijoje gavo teologijos daktaro laipsnį psichologijos srityje. Šiuo metu dar nėra žinoma ar jis grįš Australijon, ar dirbs V. Vokietijoje.

Britanija

SOCIALINIAME MANČESTERIO LIETUVIŲ KLUBE tradicini N. Metų sutikimą surengė ramovėnai. Dalyvių susilaukia mažiau nei praėjusiais metais dėl sniego ir blogo oro. Juos, žengiančius į 1979 m., sveikino ramovėnų pirm. K. Murauskas ir klubo pirm. V. Kupstys, A. Podvoiskis perskaitė ramovėnų centro valdybos sveikinimus. Antrasis N. Metų sutikimas įvyko Londone, surengtas socialinio ir sporto klubo. Jam taip pat pakenkė sniegas ir šaltis, daugeli Londono lietuvių privertęs N. Metų sutikti namie. Dalyvių tesulaukia apie trejetą tuzinų.

KALĖDŲ EGLUTĖ tėvų komitetas Socialiniame Mančesterio Lietuvių Klube surengė antrą Kalėdų dieną, sutelkęs 25 vaikus. Juos pasveikino tėvų komiteto pirm. V. Kupstys, programai vadovavo V. Bernatavičius, linksmy švenčių linkėjo kun. V. Kamaitis. Po trumpos programėlės vaikus apdovanojo Kalėdų senelį vaidinęs V. Motūza. Renginyje užbaigtas bendromis visų dalyvių vaidinimais.

Italija

SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJOS koplyčioje Romoje sausio 13 d. buvo paminėtos ketvirtosios BALFO steigėjo ir ilgamčio jo pirm. a. a. prel. dr. Juozo Končiaus mirties metinės. Gedulingas Mišias atnašavo V. Europos lietuvių vysk. A. Deksnys, Sv. Kazimiero kolegijos vicerektorius prel. P. Jutulis ir mons. K. Razminas. Pamaldose dalyvavo Sv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. dr. L. Tulaba, kolegijos kunigai ir seselės kotrynietės.

Vokietija

LIETUVIŲ KULTūros DRAUGIJA, vadovaujama pirm. dr. A. Plechavičiūtės-Veigel, savo narius 1978 m. gruodžio 1-3 d. pakvietė į Annabergo pilį kultūriniam savaitgaliui. Suvažiavo apie 30 tautiečių iš V. Vokietijos, Belgijos ir Prancūzijos. Pirm. dr. A. Veigel išsklė klausimą, ar žmogaus teisių pažeidimas netrukdo vystyti mūsų tautos kultūrą. Pagrindiniais kalbotojais buvo kunigai, lankęsi okupuotoje Lietuvoje. Jie papabrėžė, kad religiniai varžtai okupantams atnešę priešingų rezultatų — religijos pagyvėjimą, gausenį jaunimo išsilavinimą ir pamaldas. Kitose kultūrinėse srityse to pagyvėjimo nematyti dėl kūrėjų varžančios cenzūros. Yra gerų rašytojų, tačiau savo kūrinuose jie privalo atiduoti duoklę komunistui. Paskaitas skaitė: dr. J. Grinius — apie Vydūną jo 25 metų mirties suaktyvė proga, E. Dresleris — apie žmogaus pasaulėžiūros vaidmenį asmeniniuose jo siekiuose. Aktorė D. Kristopaitytė-Herrmann visą pusvalandį deklamavo Salomėjos Nėries, Janinos Degutytės ir V. Mykolaičio-Putino eilėraščius. Robertų Antinų — tėvo ir sūnaus — skulptūrų bei ju nuotraukų parodėlę surengė R. Tendzegolskis. Sekmdienį Mišias atnašavo su atitinkamu pamokslu prel. dr. P. Celiešius. Paskutinis posėdis buvo skirtas Lietuvių Kultūros Draugijos veiklai. Pirm. dr. A. Veigel teigimu, yra gauta laiškų su įvairiais pasiūlymais, tačiau nevisus juos galima įgyvendinti dėl ribotų lėšų.

KALĖDŲ SVENTES Muencheno lietuvių sutiko dviem „Ratuko“ renginiais gruodžio 21 d. — Kalėdų eglutės vaikams ir Advento vandenėlių jaunimui. Prie vaikams bei jų tėvams surengtų vaišių daug prisidėjo iš BALFO gautas čekis ir Lietuvių Moterų Klubas su pirm. V. Hermaniene. Mažuosius dalyvius apdovanojo iš Lietuvos atvykęs Kalėdų senelis — R. Hermanas, VLB Muencheno apylinkės pirmininkas. Už dovanas jie atsiliepinę dainelėmis ir kalėdinėmis giesmėmis. Advento vandenėlyje jaunimui apie Betlėjų naktį žmonijai pareikštą Dievo meilę kalbėjo kapelionas prel. J. Aviza. Eilėraščius deklamavo moksleivė A. Skeberdytė, su kalėdiniais lietuvių papročiais supažindino studentės J. Barsaitė ir B. Syvokaite, dr. H. Nagio „Dėdikaicija“ skaitė E. Juodvalkytė. Konservatorijos studentė Violeta Hermanaitė programą papildė P. Schuberto „Lopšinė“, akompanuojama brolio Alfredo. Jaunimo grupės „Ratukas“ vadovė A. Griniuvienė padarė 1978 m. veiklos apžvalgą. Iš jos paaiškėjo, kad „Ratuko“ nariai turėjo net 48 sveigas ir tautinių šokių repetitijas. Grupės veikloje dalyvauja 24 jaunuoliai, nuo 15 iki 32 metų amžiaus. Nepaisant skirtingo amžiaus bei išsilavinimo, jautiama darni šeimyniška nuotaika. Padėkos žodį „Ratukui“ tarė VLB Muencheno apylinkės pirm. R. Hermanas ir Lietuvių Moterų Klubu pirm. V. Hermanienė.

Augščiausias pasaulio krioklys Salto Angel Brazilijoje — turistų idomybė

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVICIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ, dukrą DANUTĘ su šeima ir
gimines gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime —

V. J. Demikiai

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVICIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ, dukterį DANUTĘ GARBALIAUS-
KIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Elena ir Povilas
Raudžiai

BRANGIAI

A+A

NASTUTEI ŠČEPAVICIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ ir dukrą DANUTĘ su šeima
nuoširdžiausiai užjaučiame —

Emilija ir Jonas
Aleksos

MYLIMAI ŽMONAI ir MOTINAI

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVICIENEI

mirus, jos vyrą PETRĄ, dukrą DANUTĘ, žentą
ir anūkus nuoširdžiai užjaučia —

G. V. Meilai
Juozas Kubiliūnas
Ramunė Kubiliūnaitė

A+A

ALBINUI JANUŠKAI

mirus Lietuvoje,

sūnui kun. LIUDUI JANUŠKAI reiškiamo gilią
užjaujant —

J. F. Cicėnai
J. Budrevičius

ANDRIŲ USVALTĄ, žmoną GERTRUDĄ

ir jo šeimą,

mylimai MAMAI mirus,

liūdesio valandoje giliai užjaučiame —

J. M. Vieračiai

V. H. Radauskai

V. Dirsė

P. Lileikis

A+A

MARIJAI STUNGEVICIENEI

mirus,

sūnų JURGĮ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

A. ir V. Kėžinaičiai
H. ir K. Norkai
R. ir J. Pleiniai

Augščiausias pasaulio krioklys "Angelo šuolis"

Pasikalbėjimas su latviu Aleksandru Laimiu, kuris pirmas žemės keliu atrado augščiausią pasaulį krioklį — Saldo de Angel (Angelo šuolį)

ALEKSANDRA VAISIŪNIENE

Sio įdomaus pasikalbėjimo
laukiau daugiau kaip metus, nes
šio geografinio-istorinio atradi-
mo autorius gyvena Kanaimoje,
iš kurios jis tikrai retkar-
čiais per kelis metus atvažiuoja
į Karaką. Kaip rašytojas He-
mingway negalėjo gyventi be
jūros, taip Laimis negali gy-
venti be Salto de Angel kriok-
lio pakraščiu.

Aleksandras Laimis, latvis, iš
profesijos topografas, atvažiuo-
ja į Venecuėlą 1940 m. (gimęs Ry-
goje 1911 m.). Venecuėloje pra-
dėjo dirbti valdiškose įstaigose,
vėliau naftos bendrovės tyrimo
skyriuje. Nuo pat pirmųjų at-
važiavimo į Venecuėlą metų jis
tyrinėjo tropikų gamtą ir žemės
sudėtį. Betyrinėdamas nukelia-
vo net iki Venecuėlos Gajanos,
tais laikais dar labai mažai iš-
tirtos džiunglių srities, esan-
čios nuo Karakos apie 1.500 km.

Atradimo istorija

Salto de Angel krioklio atra-
dimo istorija buvo tokia. 1935
m. amerikietis lakūnas Jimmy
Angel, skrisdamas per džiung-
les, pamatė milžinišką vanden-
kritį. Ta sritis šiam lakūnui bu-
vo jau gerai pažįstama, bet per
tai vietą nebuvo perskridęs. Po
poros metų, tai yra 1937 m.,
perskrido antrą kartą. Skraidė
apie krioklį, norėdamas susipa-
žinti su aplinka, įsistojo gali-
mybių nusileisti. Vienoje vieto-
je pastebėjo geltonuojantį žemės
paviršių ir manė, kad gal-
būt tai auksu nužerta žemė. Gri-
žo atgal į savo būstinę. Trečią
kartą nusikridęs bandė nusileis-
ti, bet lėktuvas sudužo. Išgirdę
trenksmą, vietos indėnai prane-
šė netoli gyvenantiems misio-
nieriams, kurie atvykę išgelbė-
jo Jimmy Angel gyvybę. Grįžęs
į civilizaciją, lakūnas papasako-
jo apie šį atradimą valdžios pa-
reigūnams. Jie labai susidomė-
jo šiuo atradimu, bet manė, kad
sausumos keliu ta vieta nepasie-
kiama.

Laimis, išgirdęs apie šį sensa-
cingą radinį, labai susidomėjo ir
nutarė vienas žemės keliu įsiek-
ti tos vietos, kuri buvo apsup-
ta neperžiangiamų miškų, dau-
gelio sraunių upių, kurias tek-
tų pereiti skersai ir išilgai. Kai-
kurios upės Venecuėlos Gaja-

St. Catharines, Ont.

NAUJOJI KLB ST. CATHARINES
VALDYBA sausio 7 d. pasiskirstė
pareigomis: pirm. Adolfas Setikas,
vicepirm. ir atstovė etninio meno
taryboje Virginija Zemaitienė, išd.
Albinas Panumis, sekr. Juozas Ze-
maitis, narys ir Tautos Fondo iga-
liotinis Jonas Skeivelas, jaunimo rei-
kalų vadovė Daiva Šetkaitė. Revizi-
jos komisija: Stasys Janušonis, Pe-
tras Sukys, Jonas Kalainis. Pagrindi-
nis valdybos rūpestis šiuo metu —
tinkamai paminėti Vasario 16-ją. K.

noje, nors ir nelabai plačios, bet
labai sraunios su akmenuotu
dugnu.

Laimio laimė

Laimis apsirūpino būtiniau-
siais reikmenimis — aliumi-
niaus valtele, hamaku, drabu-
žiais, vaistais, maistu ir šautu-
vu. Taip "apsiginklavęs" išva-
žiavo iš Ciudad Bolivar miesto
sunkvežimiu iki Gajanos pra-
džios. Orinoko upe tris dienas
irklavo, kol pasiekė Paragua
upe. Orinoko upė yra vietomis
22 km pločio ir 2.000 km ilgio,
atrodo lyg rami jūra. Pavojinga
tuo, kad joje veisiasi mažos žu-
vytės "karybė". Įkritus žmogui
į upę, apspinta milijonas žuvy-
čių ir per kelias minutes sunai-
kina žmogų — lieka tik griau-
čiai. Paragua upe plaukė dar
vieną dieną, kol pasiekė mažes-
nę upę Chivavo. Artinantis nak-
čiai, įsistojo tinkamos vietos
naktinėms. Apistodavo upės
pakraščiuje, mažiau apaugusiame
augmenija. Prisivertindavo lai-
veli ir, prisirūpęs hamaką, mie-
godavo "zuikio" miegu. Toliau
turėjo keliauti pėsčias iki Ca-
roni upės. Daiktus turėjo per-
nešinėti dalimis, o likusius ir
nuneštus daiktus gerai paslėp-
ti. Toks daiktų sunėšiojimas už-
ėmė jam penkias dienas. Pasie-
kęs Caroni upę, Laimis leidosi
Carro upės link, kurios pa-
kraščiai anuo metu neturėjo pa-
vadinimo. Šiandieną šį plati
džiunglių dalis vadinasi Canai-
ma. Carro upe plaukė tris die-
nas į Churum upę. Pastarąją
plaukė dvi dienas ir keliasde-
šimt kilometrų tolimoje išgirdo
stiprų vandens šniokštimą.

Šniokštimas vis didėjo, ir sta-
ga atsivėrė milžiniško krioklio
vaizdas. Laimis buvo pirmasis
žmogus, kuris žemės keliais pa-
siekė milžinišką vandenkritį.
Aplinkui vieni miškai ir tekan-
ti upė. Nei žmonių, nei gyvū-
nijos. Tik vandens dulkės, ap-
šviestos saulės spindulių, atrodė
lyg skraidą deimantai ar kriš-
tolai, skleidžią įvairias spalvas.
Pažvelgus į kalno viršūnę, nuo
kurio krenta vanduo žemyn mil-
žinišku greičiu ir neaprepiamu
kiekiu, kalno uola spindėjo vai-
vorykštės spalvomis. Vandens
kritimas toks trenkiantis, lyg
būtų griaustinis ar žemės dre-
bėjimas.

Lakūnui Jimmy Angel grįžus
į Karaką, milžiniškas vandens
krioklys buvo pavadintas jo var-
du "Salto de Angel". Bet tai ne-
buvo visai tikslu, nes Aleksan-
dras Laimis buvo pirmas žmogus,
kuris pasiekė žemės keliu šį
krioklį. Jis pasiliko ten gyventi
ilgesnį laiką, studijavo vietovę
ir stengėsi patekti į Auyente-
puy kalno viršūnę iš antros pu-
sės. Pasiekęs kalno viršūnę,
taip pat atrado neprieinamą

žmogaus kojai vietą, kur vanduo
nepaprastai sraunus, nes subė-
ga kelios upės ir iš ten jau
krenta nuo kalno viršūnės žem-
yn. Vietos indėnams ši Auyen-
tepuy kalno viršūnė buvo "ta-
bu" ir ją vadino "velnio kalnu".
Laimis buvo pirmasis žmogus,
kuris sugriovė šį indėnų įsitiki-
nimą ir net keletą kartų buvo
užlipęs į tą viršūnę. Vėliau vir-
šuje surado ir lakūno Jimmy
Angel sudužusį lėktuvą.

Su ekspedicija

Po daugelio metų Laimis su-
grįžo į civilizaciją ir apie tą
radinį painformavo vyriausybės
pareigūnus. Valdžia sutiko su-
daryti ekspediciją į tą vietovę,
jei Laimis sutiks vadovauti. Pir-
moji ekspedicija įvyko 1949 m.
lapkričio mėn. Ekspedicija susi-
dėjo iš penkių asmenų: Rut Ro-
bertsono, Perry Lovry, Laimio ir
vieno geografo. Nukelėję į Ga-
ją paėmė dar šešis indėnus.

Ekspedicija užtruko gana il-
gokai, nes bandė pasiekti kalno
viršūnę iš apačios. Deja, nepa-
siekė. Tada Laimis nuvedė eks-
pedicijos narius iš antros kalno
pusės į užnugarį. Iš ten su in-
strumentais matavo vandens
kritimo ilgį, kuris buvo 814 me-
trų. Pakopomis liūždamas, van-
duo sudarė dar 172 metrus il-
gio. Iš viso vandens kritimo ilgis
buvo 986 metrai. Tai augščiaus-
ias vandenkritis pasaulyje.

"Geographic Magazine" smul-
kiai aprašė šią ekspediciją. Be-
to, žurnalas "Life" keletą kartų
turėjo pasikalbėjimą su A. Lai-
miu. S. Amerikos, Europos ir
kitų žemynų spauda labai do-
mėjosi šiuo radiniu.

Laimis negrižo

Lakūnas Jimmy Angel mirė

Nuotykinga ekspedicija pakeliui į augščiausią pasaulio krioklį Salto Angel Brazilijoje. Pirmas iš kairės — Nuotr. R. Robertsono

1979 yra Tarptautiniai Vaiko Metai

Štai ką daro Ontario ir ką jūs galite padaryti mūsų vaikų gerovei kelti

1979 International
Year of the Child

Jungtinės Tautos
paskelbė 1979-sius
Tarptautinius Vaiko
Metus tam, kad būtų
atkreiptas dėmesys į
vaikus visose srityse.

Ontario provincijos vyriausybė visuomet
žiūrėjo į vaikus kaip į brangų mūsų turtą ir
ėmėsi priemonių aprūpinti juos geriausia
sveikatos priežiūra, auklėjimu ir
visuomeninėmis programomis.

1979 metais mes numatome sustiprinti
šiuos patarnavimus ir programas,

tikėdamiesi, kad ateities taika ir gerovė
priklausys nuo šiandieninių mūsų vaikų.

Tačiau, kad vaiko metai tikrai būtų
sėkmingi Ontario provincijoje, reikia
kiekvieno paramos... jūsų paramos.

Tiktai jūs, kaip tėvai ar draugai,
galite parodyti meilę ir dėmesį, kurie yra
taip svarbūs sveikam vaiko išsivystymui.

Daugiau žinių apie Ontario vyriausybės
programas mūsų vaikams ir konkrečių
pasiūlymų, ką jūs, jūsų organizacija arba
bendruomenė gali padaryti per

Tarptautinius Vaiko Metus teiraukitės,
rašydami šiuo adresu:

International Year of the Child 1979,
"Today is for Tomorrow"
Secretariat for Social Development
Whitney Block, 1st Floor
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A2

Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development

William Davis, Premier

Province of Ontario

Ilsėkis ramybėje, Anastazija!

A.a. Anastazija Aleksandravičiūtė-Šcepavičienė

A.a. ANASTAZIJA ALEKSANDRAVICIUTE - ŠCEPAVICIENE

nebuvo taip populiarius jaunimo tarpe, kaip Anastazija. Todėl ir dauguma Toronto mergvakarių bei vestuvių be jos neapsėjo.

Tačiau didžiausią savo širdies dalį ji atidavė savo parapijai. Nuo pirmos dienos, kaip ji pati sakydavo, kai įžengė į Sv. Jono Kr. šventovę ir išliejo pirmąją ašarą, ji per trisdešimt metų liko tvirčiausiu savo parapijos ramsčiu.

Persikėlus parapijai į Anapilį, ji buvo viena iš entuziastingiausių Anapilio Moterų Būrelio organizatorių. Iš dalies jos dėka tas būrelis per kelis mėnesius išaugo į didelį būrį. Narės jos netekimą skaudžiai jaučia. Ji buvo ta, kuri ne tik pati nuvargstamai dirbo, bet ir kitoms neleido pavargti. Ragino, judino, barė ir neleido iškrypti iš teisingo kelio. Nebūtina kas vienam tiesa, tas ir visiems kitiems tiesa, tačiau ji savo nuomonės niekad nebijojo pareikšti ir savo įsitikinimų ginti. Už teisybę galvą guldydavo ir, būdama pati labai sąžininga, kitus taip pat laikė sąžiningais ir padoriais. Dėlto kankurius žmones ar įvykius kartais pervertindavo ir vėliau nusivildavo. Paskui pati juokaudama sakydavo: "Jau aš tą savo galvą kelis kartus praradau. Žmonės mane apvylė." Bet neilgam — vėl grįždavo jos optimizmas, humoras, gera nuotaika, ir meilė artimui laimėdavo — viską pamiršdavo ir griebdavosi darbo.

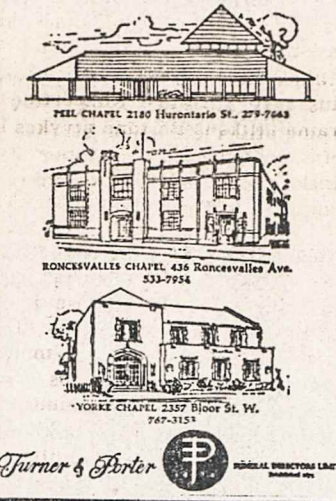
Jos atminimui įamžinti iš surinktų aukų Lietuvos Kankinių šventovėje buvo nupirktas vienas vitražas jos vardu.

Miela Nastute, Tavo šviesus atminimas neišdildomai liks mūsų širdyse. B.

Ne vienas iš tokios aplinkos išėjusių žmonių užsidaro "siaurame "svarbių" draugų ratelyje ir gyvena prisiminimais. Bet Nastutė, kaip mes ją visi mėgom vadinti, niekad neskirstė žmonių į svarbius ir netaip svarbius. Jeigu tik lietuviai, o ypač jei dar duosnus, nuoširdus, nepasipūtęs, nemelagis, tai ir draugas. Tik tas savybes ji mėgo ir pagal tai žmones vertino. Jei kas pakliuvo į painiavas, rūpinosi padėti. Todėl taip daug ir, nuoširdžiai dirbo "Caritas" šalpos draugijoje. O kiek kartų ji, pradedant pirmais Kanadon atvažiavimo metais, dainavo, giedojo ir ėjo, dalyvavo, kur tik ją kas paprašė. Atrodo, nebuvo organizacijos, minėjimo ar po-būvio, kurio ji neparemtų.

Nežinau kokiais žodžiais ji patraukdavo jaunimo širdis, tačiau joks kitas vyresnis žmogus

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURAŠĖTE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ?

1979 metų ekskursijos

VILNIUS, ROMA, DUBROVNIK
ir kiti miestai EUROPOJE

Balandžio	26	—	gegužės	4	8 dienos
Gegužės	3	—	gegužės	11	8 dienos
Gegužės	10	—	gegužės	18	8 dienos
Gegužės	24	—	birželio	7	2 savaitės
Gegužės	31	—	birželio	14	2 savaitės
Birželio	14	—	birželio	28	2 savaitės
Birželio	21	—	liepos	5	2 savaitės
Liepos	5	—	liepos	19	2 savaitės
Liepos	19	—	rugpjūčio	2-9	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	9	—	rugpjūčio	23-27	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	16	—	rugpjūčio	30	2 savaitės
Rugsėjo	6	—	rugsėjo	20	2 savaitės
Rugsėjo	20	—	rugsėjo	28	8 dienos
Spalio	4	—	spalio	12	8 dienos
Lapkričio	1	—	lapkričio	9	8 dienos

Smulkesnių žinių teirautis:

V. BAČENAS tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL

1551 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Jaunieji Torontiško "Atžalyno" šokėjai — B. Bawks ir R. Dauginis reiškia padėką savo mokytojoms. Iš kairės: vyr. vadovė S. Leparskienė, D. Bubulytė, V. Javaitė, A. Zanderienė

Mirusio kalbininko namuose

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Vieną vakarą pasitaikė proga aplankyti Elena Sidlauskaitę-Dambriūnienę, mirusio kalbininko Leonardo Dambriūno našlę, gyvenančią Vašingtono pašonėje. Dambriūnai tame pačiame name išgyveno daugelį metų. Kalbininkas L. Dambriūnas mirė 1976 m. lapkričio 24 d. Palaidotas Cedar Hills kapinėse, sostinės pašonėje. Ant kapo pastatyta paminkle įrašyti žodžiai: "Maža garbė kitomis kalbomis kalbėti, didi gėda savosios gerai nemokėti".

Vaikstant po mirusio kalbininko namus, kuriuos tvarkingai prižiūri našlė, ir šiandien matyti, kokį didelį lobį paliko darbštus mokslo žmogus. Visų pirma į akis krenta tai, kad kiekvieno kambario kampas, kur tik yra laisvos vietos, užimtas pilnomis knygų lentynomis. Tai įvairūs kalbiniai bei moksliniai veikalai, jų tarpe beveik visa, kas išleista Lietuvoje iki šių dienų, daug grožinės literatūros, atsiminimų veikalai, lietuviškų žurnalų rinkiniai. Kalbininkas L. Dambriūnas "Tėviškės Žiburius" prenumeravo nuo pirmojo jų numerio, kartkartėmis juose rašė ir surinko visą eilę šio savaitraščio komplektų. Prenumeratą toliau tęsia likusi našlė. Štaičiai pilni mažų lapelių: tai įvairūs išrašai iš gyvyssios ir rašytinės lietuvių kalbos.

Įėjęs į svečių kambarį, šalia eilės lietuvių dailininkų paveikslų, matai ir didelį prel. A. Jakšto - Dambrauskos portretą. Prelatas buvo mirusio kalbininko dėdė. Pas jį L. Dambriūnas, būdamas studentu, gyveno. Pasi-traukęs į pensiją, buvo suplanavęs parašyti atsiminimus apie tą savo dėdę.

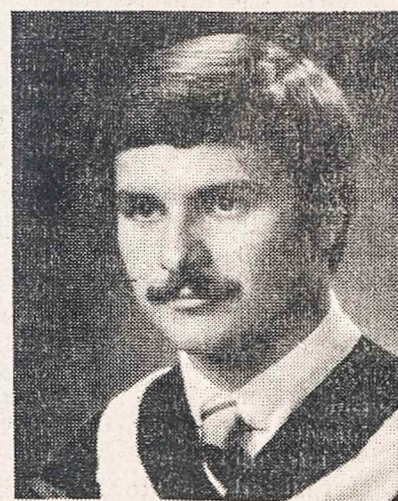
Lietuvoje gyvendamas pas prel. Jakštą-Dambrauską, susipažino su prof. A. Senu. Kai po karo Dambriūnai atvyko į Ameriką, prof. A. Sennas rekomendavo kalbininką L. Dambriūną tarnybai lietuviškame "Amerikos Balso" skyriuje. L. Dambriūnas buvo priimtas ir jame dirbo 24 metus iki pensijos ir netrukus sekusios mirties.

Laisvalaikis jisai skyrė kalbiniams reikalams ir publicistikai. Prie plataus valgomosio kambario stalo, apsikrovęs knygomis bei įvairiais užrašais, rašė straipsnius kalbos reikalais 36-iams Lietuvių Enciklopedijos tomams; septynerius su puse metų redagavo "Gimtąją Kalbą, pats daugiausia prirašydamas; parašė veikalą "Lietuvių kalbos veiksmazodžių aspektai", už kurį 1959 m. buvo paskirta mokslinė "Aidu" žurnalo premija; pertaisė iš Lietuvos atsivežtą "Lietuvių kalbos sintaksės" rankraštį, kuris buvo išleistas atskiru vadovėliu liuanistinėms mokykloms.

Visų kalbininko L. Dambriūno parašytų straipsnių nuorašai yra surinkti ir tvarkingai sugrupuoti atskiruose aplankuose. Tikrai stori aplankai straipsnių kultūrinėmis, politinėmis ir kalbos temomis. Taip pat surinkti nuorašai ir tų straipsnių, kurie buvo rašyti Lietuvių Enciklope-

LORETA LUKŠAITĖ, 1977 m. baigė Western Ontario universitetą muzikos fakultetą bakalaureis laipsniu, o 1978 m. baigusi komercinius mokslus Otavos universitete

LEONARDAS LUKŠA, 1978 m. baigęs Ontario Western universitetą komercinės prekybos fakultetą bakalauro laipsniu ir tais pačiais metais Otavos universitete gavęs pramonės administracijos diplomą

"Tėviškės Žiburiams" auoko

\$25: Juozas Vainelis, K.L.K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos sk.; \$20: Iz. Antanaitis, Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopa, P. Zemaitis; \$18: J. Girevičius; \$16: Thunder Bay lietuviai; \$15: Emma Gudinskienė; \$11: Žuklautojų ir Medžiotojų Klubas "Giedraitis"; \$10: Vytas Vingelis, H. Chvedukas, Profesionalų ir Verslininkų S-ga Toronto, S. Gertnerienė.

\$6: I. Pakarna, Lucy Griškonis, V. Beresnevičius, V. Norkevičius, M. Januška, J. Aleksa, A. Baltrušaitytė, J. Stonkus, V. Zemaitis, A. Poškus, M. Preikšaitienė, Pranas Grušys, J. Naujokaitis, J. Skilandžiūnas; \$5: A. Miknevičius, Sakas Parcel Service, Julija Mickus, Justina Nausėdas, P. Gruodis, J. Tamošiūnas; \$4: V. Kėžinaitis, E. Valiukonienė; \$3: V. Ika-sala, B. Norkevičius, J. Paulaitis, K. Šviežikas, A. Gatautis, J. Račinskis, E. Baršketienė, A. Leparskas; \$2.50: A. Biveinis; \$2: Pr. Šlitteris, B. Cepauskas, T. Murauskienė, L. Kulnys, P. Venskis, J. Jonaitis, R. Stankus, A. Klupšas, A. Milčius, G. Vidmantas, A. Vasiliauskas.

\$1: J. Juozūnas, G. Steponavičienė, R. Geidukytė, Sofija Domeika, J. Gudavičius, S. Bilevičienė, A. Bekintis, J. Arcimavičius, V. Platakis, J. Petronis, P. Budvidis, B. Kavaliauskas, A. Strolinė, A. Kazanavičius, P. Kariūnas, F. Mockus, J. Stankus, O. Ziminskienė, V. Saulis, J. Vaitkūnas, Mrs. S. Kozłowski, S. Valiukas, V. Butrimas, Jad. Penčyla, J. Grauzinis, B. Matulevičius.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — \$30: Juozas Jakubauskas, J. Kviesckas, M. Kizis; \$25: A. Baliukonis, Vladas Kezys, Bronė Baltrušaitienė, St. Teišerskis; \$22: Tėvai įėjusiai Montrealyje; \$20: E. Jasūnienė, Antanas Kisieliū, Adolfas Rubinas, J. Augustinavičius, S. Vaitkus, Al. Mažeika, K. Majauskas, S. Morkūnas, Vl. Vaisvila, F. Stirbys, kun. A. Sabas, K. Ramonas, A. Juozapavičius, J. Petrenas, K. Marčiukaitis, J. Demikis, S. Zatorskienė, A. Panumis, A. Peleckis, B. Pakštas, Emma Gudinskienė, J. Vidmantas, G. Paukštys, Ch. Šaltys, V. E. Gruodis, E. Lengnikas, N. Kardelis, A. Petruskas, Iz. Antanaitis, dr. Ed. Malkus, J. Kalainis, A. Kelmelis, Pr. Vežauskas, Marija Malcienė, P. Guobys, J. Laimikis, P. Judzentis, P. Skablauskas, O. Berentas, H. Butkevičius, V. Laugaly, dr. J. Yčas, P. Zemaitis, V. Tamošiūnas.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškajai spaudai.

Kanados Lietuvių Diena

24-toji Kanados Lietuvių Diena rengiama St. Catharines, Ont., 1979 m. spalio 6-7 dienomis. Padėkos savaitgalį. Rengia KLB St. Catharines apylinkė. Gautas puikios salės susipažinimo vakarui, būtent, "Prudhomme's Motor Hotel" Victoria Hall prie gero kelio — Queen Elizabeth Hwy. Koncertui gauta Collegiate Institute auditorija miesto centre. Iškilmingom pamaldom gauta katalikų katedra taip pat miesto centre.

Sudarytas stiprus rengėjų komitetas iš 16-kos narių, kurių daugumą sudaro moterys, kurios yra pasiryžusios surengti gražią Lietuvių Dieną.

Tariamasi su meninių vienetų vadovais dėl programos. Jau sutiko talkinti solistas V. Verikaitis ir "Gyvataro" tautinių šokių vadovė G. Breichmanienė. Smulkiau apie Lietuvių Dienos rengimo eigą visuomenę informuosime spaudoje. A. Šetikas

Eilės retėja...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

mos negalėjo tikėtis. O vienok atvyko. Garsinome jos atvykimą ir organizavome koncertus (Sydneyje, Melburne ir Adelaidėje), kiek galėjome ir sugėbėjome. Nesu šios srities žinovas ir nesimu meniniu požiūriu vertinti "Grandinėlės" pasirodymų. Pagaliau tai ir nereikalinga. "Grandinėlė" lietuvių tarpe visame pasaulyje gerai žinoma, tad su ja supažindinti nereikia. Galima tik pažymėti, kad per jos koncertus visur salės buvo pilnos. Žiūrovai jos šokiais buvo sužavėti.

"Grandinėlės" viešnagė ne tik suteikė mums malonią pramogą, bet ir žymiai pakėlė Australijos Lietuvių Dienų prestižą. Kaikieno būkštavimai, kad "Grandinėlė" savo pranašumu nustelbs ir sumenkims mūsų vietinių tautinių šokių grupių pasirodymą bei nuotakas, nepasitvirtino. Tai parodė "Grandinėlės" išjungimas į tautinių šokių šventę. Mano manymu jie darniai išliejo į mūsų šokėjų srautą ir šokių šventę tik praturtino.

Išradingasis jaunimas

Jaunimo koncertas ALD visuomet buvo patrauklus renginys, mėgstamas ir senimo, ir jaunimo. Ir ši kartą salė buvo sausakimšai užpildyta. Programa buvo įdomi, jaunatviška ir gana išmaninga. Žiūri ir stebėsi jaunimo vaizduotės lakumu bei išradingumu. Didžioji programos dalis buvo atlikta didžiųjų mūsų kolonijų: Sydneyjaus, Melbourne ir Adelaidės jaunimo. Vaidinimai ir dainos buvo rūpestingai paruošti. Tikrai galime pasidžiaugti vertingu mūsų jaunimo įnašu.

Neatsilikio ir teatralai. Sydneyjaus Lietuvių Teatras "Atžala" suvaidino A. Kairio 3 v. komediją "Popiečio diagnozė". Vaidinimas žiūrovų buvo šiltai priimtas ir įvertintas.

Dailės paroda

Sydneyjaus priemiestyje Bankstown, Civic Centre, kuriam vyko didžioji dalis ALD parengimų, meno galerijoje buvo surengta meno ir tautodailės paroda. Savo darbus išstatė New South Wales valstijos gyvenantieji lietuviai tapytojai, keramikai ir tautodailininkai. Australijos Lietuvių Fondas buvo paskyręs \$100.00 premiją geriausia tautodailės kūriniui. Premija atiteko K. Belkui už jo sukurto stogastulpį. Paroda buvo gausiai lankoma. Lankytojai nu-

pirko beveik už \$3.000 roдиниų. Rengiant tik vietinės valstijos lietuvių menininkų dailės parodą, sutalpoma nemažai laiko ir transporto išlaidų. Meno kūrinių pervežimas visuomet surištas su rizika, nes kelionėje gali įvykti nepataisomų sužalojimų. Niekas nenori už tai imtis atsakomybės. Be to, Sydneyje yra susibūrę visi žymieji mūsų menininkai. Taigi, buvo gera proga juos visus parodyti lietuvių visuomenei bei supažindinti su jų darbu.

Centrinėje Bankstown bibliotekoje buvo surengta pašto ženklų paroda. Mėgėjai ir profesionalai filatelistai turėjo progos pasidžiaugti pilnais Lietuvos pašto ženklų rinkiniais ir kitomis filatelijos retenybėmis.

"...broleliai namo"

Sešias dienas užtrukę ir kasdien nusitęsę iki vėlyvos nakties kultūriniai renginiai bei įvairūs posėdžiai pagaliau užsibaigė. Į galą ėjo ir 1978 metai. Po sunkios "rugiapjūtės" laukėm ir linksmyų užbaigtuvių. ALD užbaigiamo grandiozinio N. Metų sutikimo baliumi. Sydneyje nebuvo rasta pakankamai didelės salės, kurios visi galėtumėm sutilpti, tad buvo išnuomos trys atskiros salės. Vieną jų "okupavo" jaunimas — sportininkai, šokėjai ir kt. Pasisvečiavome, pasidalinome patirtais įspūdžiais ir bent kelias valandas pasijutome tebesą vienos šeimos nariai su tais pačiais rūpesčiais ir džiaugsmiais, viltimis ir praradimais. Spaudėme vieni kitiem rankas, keitėmės bučiniiais, linkėdami laimingų Naujų Metų, geros sveikatos bei vilčių išsipildymo. Iki pasimatymo sekančiose ALD jau naujoje lietuvių "sostinėje" Adelaidėje 1980 m.

Sekantį rytą prasidėjo "kelias atgal". Grįžome tartum po gerų rekolekcijų, iš dalies apsi-valę nuo apatijos ir abejingumo, dar kartą įsitikinę — nors mūsų eilės prarėjęs, bet dar esame pajėgūs atlikti nemažus, o kartais ir sudėtingus darbus. Mūsų šeima dar gausi ir nestokojanti slypinčio entuziazmo. Guodžia ir gausus atžalynas, sugėbėjęs taip efektingai reikštis Australijos Lietuvių Dienose.

Mykolas Angelas, paklaustas, kaip jis padaro statulas, atsakė: marmore jau gūdri statulos, reikia jas tik ištraukti. Vaikai, kaip ir marmoras, yra grubi medžiaga: iš jos gali išgauti dėdelmenus, didvyrius ir net šventuosius (Jonas-Paulius D.).

Padėka

Mylimą mamytę

Mariją Valiuliene

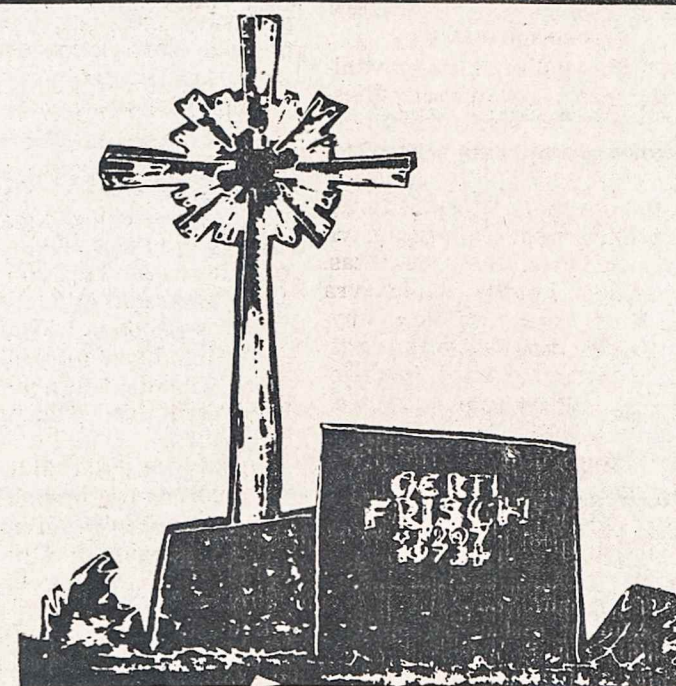
Augščiausiajam pašaukus, patyrėme daug dvasinės ir moralinės stiprybės iš dvasiškų, organizacijų ir draugų.

Norime išreikšti gilią padėką kunigams, Vl. Pūtvio šaulių kuopai ir Gyvojo Rožinio draugijai už jų patarnavimą bei praturtinimą laidotuvių apeigų.

Taip pat dėkojame draugams, pažįstamiems, organizacijoms bei visiems už išreikštą užuojautą žodžiu ar raštu, aukotas šv. Mišias, gėles, gausų lankymą laidotuvių namuose ir velionės palydėjimą į paskutinę poilsio vietą.

Ypatinga padėka P. Gulbinskui už vargonavimą, Vl. Pūtvio šaulių kuopos pirm. St. Jokūbačiui ir Toronto pensininkų klubo pirm. J. Karpiui už tartus taip prasmingus atsiveikininimo žodžius.

Liuda ir Vytas Štuikiai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikus lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Rašytojas JURGIS GLIAUDA su žmona savo bute Los Angeles mieste, kur 1978. XII. 2 buvo surengtas jo kūrybos vakaras ir pagerbimas

Gliauda - prasmės jėškotojas

ALE RŪTA

Šioj šaly beribėj, šiam žmonių smiltyne, ar nepasimesim, kaip menka smiltis. . .

"AVE AMERICA"

Ne, šis autorius nepasimetė! Prieš 30 metų pasveikins Ameriką eilėraščių rinkiniu, sunkiai dirbdamas Detroito fabrike, pasukui Kalifornijoje, rašytojas Jurgis Gliuda sugebėjo per tris dekalas parašyti apie 20 literatūros veikalų, iš kurių 18 jau atspausdinta (4 jų — "Namai ant smėlio", "Ikaro sonata", "Simas" ir "Agonija" anglų kalba). Be to, spaudoje paskleista daugybė jo kritikos, publicistikos straipsnių, novelių, kurių jau nemažai išversta į rusų, anglų ir latvių kalbas atitinkamuose emigracijos kultūros žurnaluose. Šis atliekamas laiko nuo kasdieninių darbų rašytojas 25 metų laikotarpį yra gavęs 13 premijų: vieną už publicistinį straipsnį ir dvyliką už literatūrinius kūrinius (aštuonios tūkstantinės premijos už romanus ir keturios, kiek mažesnės, už noveles). Kito panašaus fenomeno mūsų literatūros istorijoj nėra buvę.

Pradėjęs poema "Broliai" ir eilėraščių rinkiniu "Ave America", Jurgis Gliuda tapo vis dėlto prozos rašytoju. "Proza turi savo pasaulius su kontinentais, menėmis ir požemiais" — sakė autorius pasikalbėjime su "Draugo" bendradarbiu Juozu Kojeliu. Tie vadinamieji požemiai jo kūryboj ir yra patys įdomiausi.

Hardee Moseley, "Sunday Advocate" literatūros kritikas, apie angliškąjį "Ikaro sonatos" leidinį taip atsiliepė: "Biblijo švelnus paprastumo stilius, dvasinės srities romanas".

Jurgio Gliudos veikalų stiliai yra nevienodi, kaip ir temos, bet šį autorių ir "incognito" jau galima dažnai atspėti iš jo stipriai užmezgamų intrigų ir iš jam būdingo dalykų esmės bei žmogaus ar tautos likimo gvilidenimų. Tai ir padaro jo kūrinius įdomius bei atsistintinus.

Gyvenimo esmė

"Aš nebegaaliu skirti gyvenimo tik grožiui. Aš privalau liesti jo esmę" — sako Čiurlionis, Gliaudos cituojamas "Ikaro sonatoj" (61 p.).

Autorius pats yra išitaręs, kad kiekviename jo veikle visada būna tezė, tema, siužetas. Individuali knygos siela yra idėja, kuri, greta buitinio knygos turinio, dažniausiai būna išreikšta atitauktinėje istorijoje (pvz. "Sikšnosparnių sostoje" Valkatnyo kūdikis — apie dvigubą žmogaus gimimą, romane "Liepsnos ir apmaudo ašiniai" — būvimas sau žmogumi "Sikšnosparnių sostoje", kūrybinė įtampa bei kūrybinis-ikarinis skridimas romane "Ikaro sonata", antikinio atspalvio likiminė

problema romane "Narsa gyventi".

Kaikiuriuose savo veikaluose Gliuda sprendžia specifines lietuvių ir Lietuvos likimines problemas ("Ora pro nobis", "Agonija", "Sikšnosparnių sostas", "Pagairė" ir kituose).

Turbūt lietuviškiausias minėta prasme jo kūrinys yra romanas "Ora pro nobis", dedikuotas rašytojo tėvams, laimėjęs "Draugo" romano premiją 1953 m. Svarbiausias šio romano veikėjas Aleksandras Šatrys, sunkiausių lietuvių tautos laikų rašytojas, stengiasi suvokti dainų mitinės būties prigimtį, atkurti žydėjusio ir kentėjusio mūsų istorinio žmogaus pavaldą. Šatrys tiki, kad jis sukurs (kaip suomiai "Kalevaloj") mūsų epą ne tiek herojinį, kiek pastoralinį, ne tiek audringą, kiek švelniausią iš švelniausių. Kol jis nesuvokė tos nuspėjamos būties vardo, vadino ją lietuvių siela ("Ora pro nobis", 17 p.).

Aleksandrą Šatrį žavi amžinas žmogijos stengimasis dvasią priešpastatyti medžiagai. "Svenčiausioji elgetystė — pauperes de Assisi, kai neegzistuoja šavokos kas mano ir kas tavo; visa tai vardan siekiamos Dievo karalystės — civitas Dei" ("Ora pro nobis", 196 p.).

Autorius Jurgis Gliuda čia ir daro išvadą: "Kapitalizmas ir komunizmas, lyg du broliai (nes abu garbina daiktą, materiją) viešpatauja pasaulyje, ar kils jų antitezė — dvasios kultas?" ("Ora pro nobis", 198 p.). Šatriai, Leonas ir prieškomunistinio sukilimo dalyviai šiame romane pavaizduoti dvasios kulto pradininkais mažytėje Lietuvoj. . .

Komunizmo (ir kapitalizmo) grėsmė lietuvių sielai ir jo gyvenimui ryškiai pavaizduota romane "Sikšnosparnių sostas", kur išdraskytos šeimos viena duklė atitenka pirmojo žvėries nasrams, kita — antrojo be jokios vilties iš jų išsigelbėti.

Romano herojaus Aleksandro Šatrio samonėj išryškėja "trys šulai: daiktas, dvasia ir tobulejimo ilgesys. Šie elementai kaupia savy nesutaikomos kovos pradus: esant pirmajam, neįmanoma turėti antrojo ir siekti trečiojo" ("Ora pro nobis", 197 p.). Šatrys padaro išvadą, kad lietuviškos dainos kūrėjas ir Rūpintojėlio kūrėjas yra dvi pakopos ir dvasios kulto augštybės. O trečioji pakopa — kankinys už dvasios laisvę. Tuo kankiniu tapo Aleksandras Šatrys, komunistams užimant Lietuvą.

Svarstydamas apie menininkus, Gliuda įdomiai pasisako apie rašytoją "Sikšnosparnių sostoje":

"Rašytojas — ne dailininkas. Dailininkas yra paviršius ir forma, rašytojas — giluma. Dailininkui lengva perkeisti iešmą. O rašytojas, dėja, visada voverė narve: bėga, bėga ir niekur nenubėga. Ir ko bėga, ir ko ieško? Vis savo tėvynės atolų, tų nemunų neužmirštamų, kaimiškų idilių. . ." (141-142 p.).

Valstybė ir tauta

Apie Lietuvos valstybės likimą antrojo pasaulinio karo metu Gliuda padarė aiškius sprendimus jo labai realiame ir savo-

tiško sukirpimo romane "Agonija": "Lietuvos suverenumo agonija išsivystė per dešimt dienų ir numarino valstybę" (166 p.).

Autoriaus nuomone, mūsų valstybės žlugimo šio karo aki-vaizdoj buvo, be istorinių aplinkybių, šios pagrindinės priežastys: diplomatų naivumas, nesutarimai valdžioje, kaikiurių augstųjų karių bailumas ir visiškasis neryžtingumas parodyti bent simbolinį pasipriešinimą, kuris būtų lietuvių tautai turėjęs istorinės reikšmės. Toks pasipriešinimas įvyko vėliau, tarp vokiečių ir antrosios rusų okupacijų, Lietuvos partizanų aukoje, kurią Gliuda įamžina romane "Ora pro nobis" (Leonas ir kiti žuva už "brolių Lietuvą"), "Aitryai ir giria", novelėje "Zaidras", rinkinyje "Taikos rytas" ir kituose savo kūriniuose.

"Specifinės, likiminės lietuvių tautos problemos sprendžiamos ir "Raidžių pasėliu" romane, kuris parašytas 50 metų lietuvių spaudos atgavimo paminėjimui 1955 m., romane "Sikšnosparnių sostas", kuriame, tarp kitko, užsimenama apie moderniąją ir archyvinę lietuviųybę.

"Raidžių pasėliuose" knygnės Urnužis sako savo draugams ar sūnui: "Mes patys už save". Reikia, niekas lietuviui kovoję už tautos laisvę ir gerovę nepadės, nenulems kultūrinės gyvatos ir jos ateities, kaip tik patys lietuvių kova ir savais darbais. Taip buvo prieš 50 metų, taip yra ir taip bus.

Knygnešius Kražiuose žuvus, Antanas Urnužis, jaunas kaimo vaikas, prisiekia: "Aš stoju tavo vieton, tėvai" ("Raidžių pasėliu", 308 p.).

"Mes patys už save" idėja gvildenama ir naujausiose premijotuame (dar nespausdintame) romane "Perlojos respublika", kur savanoris kovotojas Grigas ir jo Augulė beviltiškai (fizinė prasme, ne dvasinė) bėga į Alytų nuo bolševikų, visokiais būdais manosi sunkioj padėty.

Jau novelių rinkiny "Gestanti saulė" (1954 m.) Gliuda blaiviai žvelgia į senųjų-naujųjų išievių ydas bei nukrypimus nuo savo tautos kamieno, jų minkštakūni atsidavimą svetimai kalbai ir svetimiems idealams. Tokie "minkštakūniai" taikliai ironizuojami ir "Sikšnosparnių sostoje", kur pvz. daktaro bute tarp sidabro servizų ir prabangių baldų matyti jų pačių veidai puošniuose albumuose ant salono stalelio. . . Nei lietuvių dailininkų paveikslų, nei knygų lentynas. . . (Bus daugiau)

Atsiūsta paminėti

TRE VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. A report for 1977. The Lithuanian American Community 1978. Leidinys gaunamas: Mrs. Aušra Zerr, 708 Custis Rd., Glenside, Pa. 19038. Kaina kietais viršeliais — \$7.25, minkštai — \$4.25.

Stepas Jakubickas, KAS YRA LIETUVOS ATGIMIMO SAJŪDŲ? Išleido Lietuvos Atgimimo Sajūdo Kanados vietinė kija. Viršelis — kun. Jono Staškaus, techninė priežiūra — Kęstutis Dirko. Atspausdino M. Morkūno spaustuve Čikagoje 1978 m. Delhi, Ont., 1978 m. 152 psł.

Universitetas tarp karų

Keletas istorinių nuotrupų Vilniaus universiteto sukakties proga

STEPAS VARANKA

Vilniaus universiteto įtaka Didžiajai Lietuvos Kunigaikštystei buvo nepaprastai reikšminga. Universiteto auklėtiniai, išsisklaidę po pasaulį, garsino Lietuvos vardą ir jos seną "alma mater". Tais laikais daugelis istorinės Lietuvos inteligentų laikė save "gente lituani, natione poloni" (kilme lietuviai, tautybe lenkai). Vilniaus universitetas išauklėjo nemažą skaičių garsių poetų, rašytojų, menininkų, dvasiškų, dailininkų, įvairių sričių specialistų. Štai keletas žinomų vardų: A. Mickevičius, J. Slovackis, I. J. Kraševskis, K. Narbutas, D. Poška, S. Daukantas, M. Valančius, J. Plateris, vysk. J. A. Giedraitis.

Vilniaus universitete studijavo įvairių luomų jaunimas — nuo kunigaikščių iki darbininkų. Čartoryskio ir Mikalojaus Novosilcovo laikais tautinei lietuvių veiklai ir kultūrai reikšmis buvo draudžiama. Vyravo unijinis nusistatymas, kuris lietuviams buvo nepageidautinas.

Atgaivinimas

Po I D. karo Vilniaus universitetą stengėsi atgaivinti lietuviai, lenkai ir gudai. Tuo rūpinosi ir užsienio lietuviai. 1918 IX. 22 dr. J. Šliūpas, sukvietęs didoką būrelį inteligentų Niujorke, įsteigė Vilniaus universitetui remti draugiją ir rūpintis Lietuvos švietimo. Draugijos pirm. buvo adv. Jonas Loppato, sekretoriumi — dr. J. Šliūpas.

1918 m. paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, buvo imtasi žygių universitetui atgaivinti. Deja, bolševikams užėmus Vilnių, atidarymas, kuris buvo numatytas 1919. I. 1, atkrito. Bolševikai, užėmę Vilnių, sudarė savo vyriausybę su V. Mickevičiumi-Kapsku prieškakyje. Toji vyriausybė buvo numatiusi universitetą atgaivinti rudenį. Atidarymą sutrukdė įvairių tautybių reikalavimai, būtent, kad visi dalykai būtų dėstomi lietuviškai, lenkiškai, gudaiškai, žydiškai, rusiškai ir kitomis kalbomis. Rimtesnių veiklų buvo siūloma atgaivinti jėzuitų tradiciją — dėstyti lotynų kalba. Bolševikai taip pat nespėjo savo sumanymą įvykdyti, nes jų valdžia Vilniuje išsilaikė tik 105 dienas.

Lenkai 1919. IV. 19 užėmė Vilnių ir Lenkijos valstybės viršininkas Jozef Pilsudski įsteigė lenkišką universitetą, pavadintą karaliaus Stepono Batoro vardu. Šis universitetas veikė iki Lenkijos žlugimo. Jis buvo naudojamas politiniams tikslams ir mažumų nutautinimui. Buvo įvestas ribotas skaičius — "numerus clausus" kitų tautų studentams. Pažymėtina, jog 1872 m. Vilniaus generalgubernatorius Popovas nebuvo priešingas universiteto atgaivinimui, tik pageidavo, kad profesoriai ir mokytojai nebūtų lenkai.

Tiesia, lenkų okupacijos metais tame universitete buvo keiliolika profesorių, kurie kitų tautybių studentams buvo korektiški, sakyčiau, net palankūs — Stanisław Koscialkowski, humanistas, Jan Otrebski, kalbininkas, Julian Rudnicki, matematikas, Henryk Lowmianski ir dar keletas kitų buvo mylimi ir lietuvių. Studijavo per 3000 studentų.

Sovietams atėjus

Rusams užėmus dalį Lenkijos ir Vilniaus kraštą, universitete buvo įvesti komunistiniai "kurjotai". Universitetan buvo priimami tokie "studentai", kurie neturėjo teisės būti studentais. Atgavus Lietuvą Vilnių, vyriausybė leido pradėti semestrą baigti senąja tvarka.

Nuo 1940 m. pradžios Vilniaus universitetas buvo reformuotas ir pradėjo veikti kaip lietuviška institucija. Pereinamuoju metu jo valdytoju, vėliau rektoriumi buvo fizikas prof. Ignas Končius. Rusams Lietuvą prievartai įjungus į Sov. Sąjungą, pasikeitė ir universiteto tvarka. Daugelis profesorių ir studentų buvo suimti. Išgalėjo komjaunuoliai ir komunistai. Tautinė Lietuvos vėliava buvo pakeista sovietine, tautos himnas — internacionalu. Lenkai, kiek galėdami, stengėsi lietuviams kenkti.

Literatūros istorikui rektoriui prof. Mykolui Biržiškai pareigos buvo be galo sunkios, ir jis prašėsi atleidžiamas. Studentų organizacijos buvo uždarytos, kaip ir caro laikais. Rektorių dažnai patardavo studen-

tams nedaryti neapgalvotų išsiskimų, ypač per gegužės 1 minėjimą, kad nenukentėtų. Atsargiai, diplomatiškai patardavo būti kantriais ir nenustoti vilties. Vis dėlto palaipsniui Vilniaus universitetas buvo vedamas prie sovietinės mokslo sistemos. Lietuvių profesorių apdairumo ir sumanumo dėka ne daug studentų buvo išgabenta į Sibirą.

Vokiečių okupacijoj

1941. VI. 22 Vokiečiai pradėjus karą su Sovietų Sąjunga ir Lietuvos sukilėliams išnaudojus susidariusias aplinkybes, buvo sudaryta Lietuvos vyriausybė, kuri atstatė nepriklausomą Lietuvą. Vienas svarbiausių jos uždavinių buvo išvalyti švietimą ir augštąsias mokyklas. Per 42 dienas švietimo ministerija, vadovaujama prof. Juozo Ambrazevičiaus, atliko reikšmingą universitetų pertvarkymo darbą. Nei Sov. Sąjunga, nei Hitlerio Vokietija nenorėjo, kad Lietuva būtų nepriklausoma. Abu okupantai augštąsias mokyklas laikė pavojingais jų režimams lizdais. Okupacinė vokiečių valdžia privertė iš universitetų pašalinti žydus ir lenkus studentus, o lietuvių norėjo įtraukti į įvairius pagalbinius kariuomenės dalinius. Studentai nėjo nei į kariuomenės taktinius, nei į Vokietijos darbo tarnybą.

Pasipiktinę tokiu jaunimo nusistatymu, SD viršininkas dr. Mueller iskvietė universiteto senatą. Į gestapą nuvyko profesoriai — Girmius Juozas, Ivinskis Zenonas, Kairys Steponas, Krivickas Domas, Meškauskas Juozas, Zubkus Juozas. Muelleris reikalavo, kad universiteto vadovybė panaudotų savo autoritetą ir priverstų jaunimą dėtis prie naujų laikų sąjūdžio. Buvo grasinama mirties bausme. Profesoriai laikėsi šaltai ir diplomatiškai. Vėliau visi buvo suimti (1942. VIII. 25), visos Lietuvos augstosios mokyklos uždarytos. Padėčiai gelbėti darbo tarėjas dr. J. Paukštys pasirašė potvarkį, kad norintieji mokslus eiti gimę 1920-1924 m. abiturientai privalo atlikti pusiau karinę tarnybą. Po to suimtieji profesoriai buvo paleisti, ir universitetui buvo leista veikti.

Buvęs Vilniaus universiteto rektorius Mykolas Biržiška knygoje "Senasis Vilniaus Universitetas" rašo: "Universiteto vadovybės pastangos apsaugoti jo veikimą, ne tik profesorių ir studentijos palaikytos, bet ir visos lietuvių visuomenės paremtos (100.000 kaimiečių pasirašytas memorandumas okupacinėi valdžiai), leido mokslus tęsti iki 1943 m. kovo mėn., kai įtempti santykiai su okupantais truko su dideliu trenksmu."

Griežtas Lietuvos jaunimo atsisakymas stoti į vokiečių organizuojamą lietuvių SS legioną taip supykino okupantus, kad jie griebėsi barbariškų priemonių. Buvo uždarytos visos augstosios mokslo institucijos. Vilniaus universitetas apiplėštas ir vandališkai išprievartautas. Nemažas skaičius profesorių buvo suimti, jų tarpe švietimo tarėjas dr. Pranas Germantas-Meškauskas, prof. Vladas Jurgutis, Balys Sruoga ir kiti.

Uždarius universitetą, studentai mokėsi slapta pas profesorių iki vokiečių okupacijos pabaigos. Yra keliasdešimt įvairių profesijų mokslininkų ir daktarų, kurie baigė universitetą slapta ir gavo diplomus. Tai lietuvių patriotų profesorių nuopelnas tautai.

* * *

Rusai, 1944 m. antrą kartą okupavę Lietuvą izoliavo ją nuo Vakarų pasaulio. Jie per mokyklas pradėjo sovietinti lietuvių tautą. Tas procesas tęsiasi iki šių dienų. Lietuvos istoriją pakeista sovietine. Pradėtas stiprintas mokymas rusų kalbos ne tik universitete, bet ir mokyklose. Lietuvos istorijos faktai iškraipomi, klajojami. Vilniaus universitetas, rusų okupuotas, pradėjo darbą 1944 m. spalio mėn. Pradžioje jis vadinosi Vilniaus Valstybinis Universitetas. Nuo 1955 m. pavadintas bolševikų veikėjo Vinco Kapsuko vardu. Reikia džiaugtis, kad Vilniaus universitete daugumą studentų sudaro lietuviai. 1962-63 m. buvo 3777 studentai, kurių 3441 buvo lietuvis.

● Savojo spauda — kaip kraujas. Be jo aptakos organizmas stingsta ir miršta.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIAI

Los Angeles mieste, Sv. Kazimiero parapijos salėje, surengė rašytojo Jurgio Gliudos kūrybos vakarą. Koncertinę dainų programą atliko iš Filadelfijos atvykusi sol. O. Pliuskonienė su vietine pianiste R. Apčikyte. Paskaitą apie J. Gliudos kūrybą skaitė rašytoja Alė Rūta, kaikiurių jo kūrinių ištraukas — aktorė Dalila Mackalienė, Saulius Matas ir Manfredas Prišmantas. Pats J. Gliuda pasirinko keletą savo ankstesnių eilėraščių, rašytų dar pokari- nėje Europoje. Jis taipgi vakaro dalyvius supažindino su savo kūrybos eiga, papasakojo su ja susietų nuotykių. J. Gliudos raštų parodėlę surengė knygų platintojas Vacius Prižgintas.

DEŠIMTOJI LIETUVIŲ DAILES PARODA,

susietą su Vasario 16, įvyks Brooklyne, Kultūros Zidinyje, vasario 10-11 d. d. Parodą rengia JAV LB Niujorko apygarda, o visais techniniais reikalais rūpinasi specialios komitetas: pirm. A. Vakselis, nariai — C. Janušas, P. Jurskas, dr. J. Lenkaitis ir J. Rūtenis. Rengėjų posėdyje buvo svarstyta galimybė įtraukti ir tautodailės skyrių, bet jo atsisakyta dėl techninių problemų. Taigi, šiemetinė dailės paroda turės tik vaikų skyrių, susilaukiantį nemažos dėmesio. Sausuosiems parodos dalyviams įvedamas \$10 registracijos mokestis parodos išlaidoms padengti. Dailės darbai bus priimami vasario 2-3 d. d. Kultūros Zidinyje, kur pirmiausia bus surengta juos įvertinti apžiūra. Kiekvienas dailininkas parodoje galės dalyvauti su 10 darbų. Oficialus parodos atidarymas — vasario 10 d. Jo metu bus paskelbti premijoti kūriniai. Numatomos premijos: JAV LB kultūros tarybos, M. K. Čiurlionio vardo, X-sios dailės parodos — mecenatas A. Vakselis, tautinės temos — S. Kudirkos šaulių kuopa, tradicinio meno — Lietuvos Moterų Federacijos Niujorko klubas. Parodos uždaryme bus įteikta premija populiariausiam dailininkui, skiriama LB Niujorko apygardos. Parodos atidaryme bus pagerbti du dailininkai — šimto metų amžiaus sulaukęs Adomas Varnas ir pernai Lietuvoje miręs Kazys Simonas. Šia proga bus rodomas prieš 25 metus Niujorke A. Varną jamėjęs filmas. Parodoje bus išstatyti keli abiejų dailininkų kūrinių. Vasario 11 d. bus surengtas jau tradiciniu tapes literatūros vakaras ir koncertas. Jame dr. V. Mačiūnas skaitys paskaitą "Jaktas bara Tumų Vaizganta", L. Dovydenas — beletristinis savo kūrinius. Koncertinę programą atliks iš Bostono atvykęs kvintetas, vadovaujamas kompoz. J. Kačinskio. Joje pirmą kartą nuskambės nauja J. Kačinskio kompozicija.

MELBURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

SE metinį savo koncertą surengė Pasaulio Lietuvių Dienos ir dainų šventėje Toronte dalyvavęs "Dainos sambūris". Skambėjo vyrų, moterų ir mišrus choro atliekamos lietuvių kompozitorių dainos. Šeimos prieauglio susilaukusį ir laikinai atstogaujančią vadovę Danutę Levickienę šiame koncerte pakeitė dirigentai Petras Morkūnas ir Birutė Prašmutaitė. Akompanavo pianistė Zita Prašmutaitė. Koncerto programą papildė italų vyrų choras "Corale Adriatico" su savo vadovu L. Rigini.

LITUANISTIKOS INSTITUTO

prezidiumo rinkimai buvo praversti korespondenciniu būdu. Rinkimų komisija — pirm. A. Girmius, dr. S. Goštautas ir A. Mažiulis rezultatus paskelbė 1978 m. gruodžio 16 d. Bostone įvyksiuose posėdyje. Trejų metų kadencijai prezidiumui išrinkti: pirm. — dr. Rimvydas Šilbajoris, Columbus, Ohio, nariai — dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Montreal, Que., dr. Romas Misiūnas, Williams-town, Mass., dr. Janina Rėklaitienė, Crown Point, Ind., Julius Slavenas, Buffalo, N. Y. Naujais Lituanistikos Instituto nariais išrinkti: istorijos skyriaus — dr. D. Fainhausz, dr. S. Sužiedis, kun. V. Valkavičius; literatūros skyriaus — V. Keletienė, V. Venclova, dr. J. Zdany; psichologijos skyriaus — dr. V. J. Bieliūskas ir dr. R. Kriaučiūnas. Institutas darbar turi 120 tikrųjų narių ir du garbės narius. Atsantais Lituanistikos Instituto suvažiavimas įvyks gegužės 26-28 d. d. Brooklyno Kultūros Zidinyje, Niujorko valstijoje. Pagrindinis dėmesys jame teks Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai. Paskaitas šia tema sutiko skaityti: S. Goštautas, J. Jaktas, R. Kondrotas, V. Mačiūnas, J. Račkauskas, S. Sužiedis, V. Trumpa ir S. Vaškeliene. Rengėjų komiteta, vadovaujama A. Vakselio, sudaro: Lituanistikos Instituto atstovai — kun. dr. V. Gidžiūnas, kun. dr. V. Jaskevičius, dr. V. Krivickas, prof. A. Landsbergis, JAV LB atstovai — A. Baisys, K. Bačauskas, V. Padvarietis ir P. Jurskas.

KNYGĄ APIE BALTIJOS VALSTYBES

suredagavo du profesoriai — V. S. Vardys ir R. I. Misiūnas. Ji vadinas "The Baltic States in Peace and War, 1917-1945". Išleista 1978 m. Gaunama šiuo adresu: Pennsylvania State Press, University Park, State College, Pa., USA. Kaina — \$12.50. Tai kolektyvinis leidinys, kuriame dalyvauja autoriai iš JAV, V. Vokietijos, Anglijos ir Izraelio.

VILNIAUS "LELES" TEATRAS

visą savaitę gastroliauo Alytuje su R. Moskovos pjesė "Vejuosi žirgus", kurią yra pastatęs Maskvos A. Lunačarskio vardo teatrino meno instituto diplomantas R. Viksraitis.

VILNIAUS PROFSAJUNGŲ KULTŪROS RŪMUOSE

literatūrinį — muzikinį vakarą surengė žydų liaudies teatro grupė, vadovaujama pirm. J. Vinickio. Dalyvius jis supažindino su savo kūrybą skaitančiais poetais. Atsiminimų pluoštą pažėrė Justas Paleckis. Antrąją programą dalį atliko profsajungų kultūros rūmų žydų liaudies teatro grupė, liaudies instrumentų ansamblis, šokėjai, vokalinis ansamblis bei kiti saviieikliniai vienetai.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS

savo repertuarą papildė poetui kun. A. Vienažindžiui skirtu R. Granauskos spektakliu "Rožės pražydėjimas tamsioje". Su šiuo spektakliu režisroje debiutavo veikalo autorius R. Granauskas, jaunioji dail. N. Livonaitė, jaunas kompoz. A. Martinaitis.

SAJUNGINĖJE JAUNŲJŲ TEATRŲ

veiklos apžiūroje laureatų vardų išskikavojo 13 Lietuvos atstovų: Vilniaus dramos teatro aktorai R. Ramanauskas ir E. Gabrėnaitė, Vilniaus operos dainininkai J. Čiurlaitė, I. Milkevičiūtė, R. Tumuliauskaitė, B. Tamošauskas, baletas sol. A. Semionovas, Vilniaus jaunimo teatro aktorė D. Overaitė, rež. G. Padeigimas, dail. G. Kličius, Vilniaus rusų dramos teatro dail. V. Ziuzkevicius, Klaipėdos dramos teatro aktorius R. Gustaitis ir Panevėžio dramos teatro aktorė R. Sataitė. Laureatų diplomai jiems įteikti specialioje koncerte Vilniaus meno darbuotojų rūmuose.

RAŠYTOJŲ SAJUNGOS

poetų skyriaus susirinkime Vilniuje buvo nagrinėjama tema "Alfonas Nykailiūnas ir jo karta". Pagrindinį pranešimą padarė neseniai JAV lankešis V. Kazakevičius, prisiminimais dalijosi poetas E. Matuzevičius. Diskusijose dalyvavo A. Baltakis, A. Miškinis, J. Šiožinsys ir L. Velbasyas. A. Nykos-Niliūno eilėraščių skaitė dramos aktorius L. Noreika.

MAZOJOJE BAROKO SALEJE

Vilniuje kompozitoriai ir muzikos kritikai susipažino su naujausiu Broniaus Kutavičiaus kūriniu "Paskutinis pagonių apeigos" — oratorija chorui, vargonams ir ragams. Ją sudaro keturių dalių ciklas — "Žioga žaliasiai", "Medžgalio pagarbiniams", "Gyvatės užkeikimas" ir "Ažuolo pagarbiniams". Tekstą kūrinių atliko M. K. Čiurlionio meno mokyklos choras, vadovaujamas R. Zdanavičiaus ir G. Navasaitienės, keturi valtornistai, vargonininkas L. Digrys, Vilniaus operos teatro sopranas G. Kaukaitė. Vilniaus kompozitorių namuose įvyksioje perklausoje V. Budrevičiaus "Capriccio" smuikui ir fortepionui atliko A. Stulgys ir H. Znaidziūskaitė. Naujajai J. Navakausko "Koncertą smuikui ir orkestrui" magnetofono juoston buvo įrašęs smuikininkas A. Stulgys, simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras su dirigente M. Dvaironaitė.

KAUNO MUZIKINIAME TEATRE

armėno E. Chagagortiano dviejų dalių komišką operą "Ausinė kepurė" pastatė jaunas rež. R. Vaitkevičius, talinkamas dail. G. Rikšutės, dirigento J. Izdelio, baletmeisterio Č. Žebrausko, chormeisterio R. Tilviko. Pagrindinius vaidmenis paruošė solistai — A. Domeika, P. Petryša, G. Kontytė, Z. Masilevičiūtė, A. Kunčius, P. Urkauskas, E. Gutauskas ir A. Tamulaitis.

1978 M. PREMIJOS DRAMATURGAMS,

kompozitoriams, choreografams, poetams ir liaudies meno meistrams sudaro ilgoką sąrašą. B. Dauguviečio premijas laimėjo: I — A. Liobytė už pjesę saviieikliniai "Aukso obuolys", II — E. Mikėlnaitė už pjesę V. Krėvės apsakymų motyvais "Kol mūsų dar nebuvo". S. Simkaus I premija įteikta kompoz. A. Bražinskui už dainas "Putinių žydėjimas", "Daina žemei ir dangui", "Pavasarinis žydėjimas", II — kompoz. A. Raudonikio už dainą "Tarybų Lietuvai", III — kompoz. L. Povilaitis už dainą "Visada pasiryžę". Premijos paskirtos ir tų dainų tekstus sukūrusiems poetams: I — S. Gedai (A. Bražinskio dainos), II — A. Jonynui (A. Raudonikio daina), III — B. Mackevičiui (L. Povilaitio daina). J. Švedo vardui I premija teko kompoz. V. Montvilai už "Vasara", "Sventvakari", II — kompoz. V. Laurušis už pjesę "Kelionė", III — kompoz. V. Klovas už pjesę "Sutartinė". Choreografijos premijas gavo choreografai: I — L. Vaičiulienė už šokį "Žiemkeltėliai", II — T. Kalibaitė už "Lėlinių kadrių", III — M. Vaitulevičiūtė už šokį "Volungė", kompozitoriai: I — S. Vainiūnas už "Žiemkeltėlių" muziką, III — A. Bražinskis už "Volungės" kompoziciją. Pirmą premiją laimėjo liaudies meistrai P. Dužinskis, J. Grabauskas, J. Lukauskas ir V. U

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų		
KASOS VALANDOS:		
Pirmadieniais	10 - 3	MOKA UŽ:
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 2-3 metų 9¾%
Ketvirtadieniais	10 - 8	pensijų ir namų s-tas 9%
Penktadieniais	10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Šeštadieniais	9 - 1	depozitų-čekių s-tas 6%
Sekmdieniais	9.30 - 1	
DUODA PASKOLAS:		
		asmenines 10½%
		nekiln. turto 10¼%
		investacines 10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perloaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS. VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Blūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. • Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu variotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, mės. 1 p. 769-4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

13 dienų su giminėmis!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos: VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.

VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d. Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti. SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminiu.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Kanadoje garsėja estaičių gimnastų grupė, įsteigta Toronte. Nuotraukoje — dvi estaitės atlieka žaismingos gimnastikos programą Toronto Lietuvių Namuose. Nuotr. O. Burzdžius

SPORTAS

Naujiena motorvalčių savininkams ir buriuotojams

Beveik kasmet minime Klaipėdos atvadavimą. Jūrų skautai-tės ir jūrų šauliai-lės švenčia jūros dieną, bet nedaug kas pasiūlo jaunimui eiti į jūrą. Vyresni ir jauniausias mėsas paplaukioti motorvalte, slidinėti ant ežero vandens, žvejoti, buriuoti. Dažnai ir nelaimingų atsitikimų įvyksta, ypač žvejojant mažose valtyse. Motorvalčių savininkai ir buriuotojai dažnai negali tarp savęs lietuviškai susikalbėti. Jie laivo ragą vadina "bow", sraigto žingsnį — "propeller pitch", stiklaplastį — "fibreglass" ir t.t.

Siai spragai užkšti neseniai Jūrininkystės Knygos Fondas, kurio pirmininku yra dr. A. Pacevičius, išd. H. Stepiškaitis ir sekret. E. Namikienė, išleido knygą "Būrės ir varikliai", kurią turėtų įsigyti kiekvienas vandens sporto mėgėjas.

Tai pirmas tokios apimties leidinys, kuriame išsamiai rašoma apie laivų rūšis, statybos būdus, valčių ir laivų užlaikymą, paruošimą plaukimui ir žiemojimui, apie buriavimo jachtomis, valtimis ir skyd-lentėmis. Specialime skyriuje aprašomos variklių rūšys, jų darbas, sudėtinės dalys, įrengimas, priežiūra ir mažų gedimų nustatymas naudojant tik borto, tiek pakabinamus variklius.

Nauja šiame vadovėlyje yra ir tai, kad yra netrumpas skyrius apie pakrančių, astronominių ir elektroninių navigaciją, kur įtraukti naujausi laivų šviesų ir prasilėkimų nuostatai. Kas domisi slidinėjimu ant vandens, valčių pervežimu ant priekabų, irkalvimu, taip pat ras naudingų patarimų. Nepamirštas ir saugumas ant vandens, apie kurį kiekvienam, sėdantiam į valtį, reikia žinoti.

Pridėtas lietuviškai — angliškai — vokiškai — ispaniškai jūrininkų ir techninių įvairių žodynėlis.

Knyga yra gausiai iliustruota su 200 iliustracijų, apima 272 puslapius. Ją paruošė jachtos vadas ir navigatorius B. Stundžia; viršelis — M. Slapšio.

Kaina tik \$6.00, kietu viršeliu — \$9. Tokios apimties knyga anglų kalba būtų \$15-20.

Apie knygą jau gauta gražių atsiliepimų net iš Lietuvos. Platina Toronto Prisikėlimo, Lietuvos Kankinių parapijų knygynei, jūrų skautai-lės. Galima užsisakyti ir pas E. Namikienę, 302 Wright Ave., Toronto M6R 1L9. Tel. 534-3763.

V. A. Mašalas

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausios lygos vyrų krepšinio pirmenybėse malonia staigmena tapo Vilniaus "Statybos" komanda, kurią sudaro: vidurio puolėjai — V. Bazilevskis, V. Balocka, A. Vaitkus, kraštiniai puolėjai — V. Palionis, E. Narmontas, A. Pavilonis, V. Urbas, gynėjai — R. Girskis, V. Andriūnas, J. Kazlauskas ir S. Deimantavičius. Sėkmingai pradėję šios komandų žaidynes Minske, jie laurus skynė ir Rygoje, kur susitikimo visos 12 komandų. Nors "Statybai" paskutinėse pirmenybėse grėsė pavojus iškristi iš augščiausios lygos, šį kartą ji netikėtai ir nelauktai iškopė į pirmą vietą, iš 11 rungtynių laimėdama 10. "Statybai" net pavyko nugalėti Maskvos kariškių CASK klubą, ilgametį augščiausios lygos čempioną, praėjusiose pirmenybėse laimėjusį aukso medalį. Sios rungtynės buvo tikra sensacija. Pirmąjį kėlinį laimėjo maskviečiai 51:39 palyginti dideliu 12 taškų skirtumu, tačiau antrajame kėlinyje vilniečiai ne tik išlygino šį rezultatą, bet ir pasiekė pergale 96:92. Šia proga prisimintina, kad CA SK klubo žaidėjas sudaro Sovietų Są-

jungos krepšinio rinktinės branduolį. Po Rygoje įvykusių žaidynių CASK yra antroje vietoje su 10 laimėtų rungtynių iš 11. Pirmą vietą "Statybai" užtikrino palankesnis krepšio santykis. Praščiau sekasi Kauno "Žalgirui", kuris praėjusiose pirmenybėse buvo išsikovojęs III vietą ir bronzos medalį. Žalgiriečiai dabar tėra X vietoje, iš 11 rungtynių laimėję vos 4. Teigiama, jog prie "Statybos" laimėjimų daug prisidėjo atremontuota nuosava krepšinio salė, kurioje ji turėjo progą gerai pasiruošti žiemos krepšinio pirmenybėms.

Kauno kūno kultūros institutą baigę 172 sporto propaguotojai. Šią grupę sudaro 92 pedagoginio ir 80 sporto fakultetų diplomantai. Didžioji jų dalis paskirta fizinio lavinimo mokytojais įvairiose Lietuvos mokyklose, o 62 — treneriais įvairioms komandoms bei sporto klubams. Diplomantų tarpe yra pasižymėjusi rankininkė J. Gedvilienė, biatlonininkas S. Radziulis, sunkiaatletis L. Čiškis, lengvaatletė G. Kiudytė, boksininkas R. Salaviejus. Visi jie dirbs treneriais.

"Kauno taurės" stalo teniso varžybose dalyvavo 6 moterų ir 8 vyrų komandos. Baigimėse moterų grupės kovoję susitikimo kauniečių R. Garkauskienė, J. Danilevičiūtė ir V. Dobilaitė su vilnietėmis N. Baronaite, V. Domanskienė ir D. Juocevičienė. Pirmą vietą ir "Kauno taurę" laimėjo kauniečiai. Trečioji vieta teko Liepojos tenisininkėms. Vyrų grupėje pagrindinė kova vyko tarp vilniečių V. Obuchovo, P. Vozbuto, A. Pilypo ir Talino atstovų. "Kauno taurės" laimėtojai tapo estai, o III vietą užėmė maskviečiai. Individualias moterų žaidynes laimėjo kauniečiai Roma Garkauskienė, baigiminėje kovoję įveikusi savo komandos draugę J. Danilevičiūtę, III vietoje palikusi latvę R. Muldą. Vyrų grupėje geriausias buvo talinietis H. Krusvenetas, nugalėjęs III vietoje likusį V. Salabajevą. Dėl III vietos kovojo vilnietis V. Obuchovas su kauniečiu A. Reingardu. Laimėjo V. Obuchovas.

VYČIO ŽINIOS

Vytis C (14) — Aušra C 34:18. Pirmąjį lietuvių komandų susitikimą šios lygos pirmenybėse laimėjo Vytis. Žaidė: P. Karpis 2, L. Ažubalis 6, R. Karpis 6, J. Namikas 6, R. Stanulis 2, E. Stanulis 2, A. Dundaras 6, R. Marcinkevičius 4.

Vytis B (16) — St. Brigid 47:49. Tos pačios lygos pirmenybėse vytičiai po atkaklios kovos pralaimėjo kietai žaidžiantiems St. Brigid krepšininkams. Žaidė: J. Karpis 14, A. Balseys 3, J. Bukowski 6, P. Suškauskas, J. Namikas, J. Aukštaitis, A. Saplys 3, P. Tutlys 10, A. Slapšys 11.

Vytis B — Hamiltono Kovas B 52:15. Vyčio krepšininkai viešėjo Hamiltone ir draugiškose rungtynėse įveikė Kovo krepšininkus.

Artėjantis varžybos: vasario 16, 17 ir 18 dienomis Toronte įvyks kvietinis prieauglio klasės krepšinio turnyras, kuriame dalyvaus Vyčio jaunių C (14) ir jaunių B (16) krepšinio komandos. Turnyrą rengia Oakwood Minor Basketball Assoc. Ontario pirmenybėse dalyvaus Vyčio jaunių B komanda. Šios pirmenybės prasidės artimiausiu laiku. Glorija Nešukaitytė išvyksta E. Stalo teniso varžybose. Pirmosios rungtynės įvyks Valijos mieste Brighton. Tai pirmoji šešiolikmetės Glorijos išvyka užjūrin. Jai linkime sėkmingos kelionės ir laimėjimų. A. S.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

"The Globe and Mail" puslapiuose. Vėliau jų kaltinimus patvirtino du vyrai ir viena moteris, taip pat dirbė minėtame pašto centre, bet nedavė savo pavardžių, bijodami paštininkų unijos keršto. Minėtasis dienraštis norėjo į "Gateway" pasiųsti savo korespondentą, tačiau negavo pašto vadovybės sutikimo. Korespondentas būtų stebėjęs paštininkų darbą vieno savaitę. Pašto vadovybė atsakė garantuoti asmeninį jo saugumą. Ryšium su šiais kaltinimais staiga prašeko pašto min. G. Lamontagne, teikdamas, kad pašte jis lengvai galėtų atstatyti tvarką, jeigu jam būtų leista išmesti iš pašto 500 darbą trukdančių unijos narių. Dabargi tokius atleidimus tegalima padaryti su teismo sprendimu arba arbitro sutikimu. Demokratinis procesas sustabdo neklausdų pašalinimą. Paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, laukiantis teismo dėl nelegalaus paštininkų streiko, pareikalavo, kad min. pirm. P. E. Trudeau tuojau pat atleistų pašto ministerį G. Lamontagne dėl jo nepagrįstų kaltinimų. Karingasis J. C. Parrotas netgi kalba apie ministerio G. Lamontagne traukimą teisman.

Specialų vedamąjį dėl šio susikirtimo parašė "The Globe and Mail". Jame atkreipiamas dėmesys į min. pirm. P. E. Trudeau vyriausybės nutarimą pašta padaryti valdinę bendrovę. Dienraštis teigia, kad šis žingsnis neišspręs pašto problemų, nes bus palikta ta pati vadovybė ir ta pati karingoji unija. Keliamas klausimas, ar negeriau būtų pasirinkti pašto paslaugas sabotuojančių asmenų atleidimą. Jie galėtų būti pašalinti pagal federacinio parlamento specialiai šiam reikalui priimtą įstatymą.

Federacinės konservatorių partijos vadas J. Clarkas, grįžęs iš kelionės po pasaulį, atšaukė ankstesnį savo prasarimą, kad jo vyriausybė vestų derybas su Kvebeko premjeru R. Levesque, jeigu pastarasis memorandumu keliu gautų kvebekiečių daugumos pritarimą nepriklausomai šios provincijos sandraugai su Kanada. Tokiu terminu suprantama pilna politinė Kvebeko nepriklausomybė, su Kanada paliekant tik ekonominis ryšius. J. Clarkas dabar teigia, kad nepriklausoma sandrauga esanti nepriimtina. Derėtis jis galėtų tik tokiu atveju, jeigu Kvebekas norėtų sumoderninti dabartinis savo ryšius su Kanada. Panašų atšaukimą padarė ir naujasis konservatorių partijos narys federaciniame parlamente D. Crombie, buvęs Toronto burmistras. Kai J. Clarkas viešėjo užsienyje, D. Crombie CTV televizijos tinklo transliuotame pasikalbėjime teigė: esą būtų juokinga, jeigu konservatorių vyriausybė atsisakytų derėtis su Kvebeku dėl nepriklausomos sandraugos. Ir J. Clarkas, ir D. Crombie atšaukimus padarė grynai politiniu tikslu, siekdami išvengti liberalų partijos pradedamo puolimo.

Kanados užsienio reikalų min. D. Jamiesonas įteikė \$6 milijonų sąskaitą Sovietų Sąjungos ambasadoriui. Ji liečia išlaidas, kurių pareikalavo be-

Skautų veikla

• Toronto skautija Vasario 16-tąją paminės savitu būdu vasario 4 d. Iškilmingos pamaldos — 11.30 v. r. Prisikėlimo šventovėje. Tuntų vietnetai su vėliavomis renkasi 11 v. r. "Satrijos" ir "Rambyn" bendra suveiga — 3 v. p. p. Lietuvių Namuose. • Mamytės netekusią sėdę Danutę Garbaliuskienę, jos šeimą ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučia skautai-tės.

• "Skautų Aidas" net 72 psl. spalio mėn. numeriu plačiai paminėti VI tautinė stovyklą. Laikas atnaujinti š. m. prenumeratas. Rašyti: A. Orenatas, 6842 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Prenumeratos kaina metams — \$5.

• XVII-toji Romovos stovykla šią vasarą bus rugpjūčio 4 — 18 d. Tai pirmoji stovykla, pradedant septintąjį veiklos dešimtmetį. Kvietiami stovyklon svečiai ir iš JAV. Iš anksto vadovai-vės kvietiami įsipareigoti toje stovykloje dalyvauti. Entuziazmo prarasti mums neleidžia atstuntasi įstatai. Č. S.

• Būk giliai religingas, tada sutiksi su senėjimu, nepavydėsi jaunystės jaunuoilams, negyvensi tiksliai, nebūsi egoistas, nebūsi vienišas, nes Dievas visada su tavimi, pakęsi visus skausmus, įveiksi baimę bei rūpesčius ir laimingai iš šio gyvenimo "dykumos" pereisi į "pažadėtąją žemę", kur gyvensi švenčiausios Trejybės džiaugsmingose, mylinčioje draugystėje. A. DEEKN

Kanados įvykiai

veik prieš metus Siaurės-vakarų teritorijoje nukritusio sovietų satelito dalių pajieškos, turėjusios pašalinti radioaktyvių medžiagų pavojų. Iš tikrųjų tos išlaidos siekia beveik \$14 milijonų. Kanada betgi saskaiton neįtraukė pajieškose dalyvavusių asmenų reguliaraus atlyginimo, pasitenkindama tik antvalandžiais, jieškojimo priemonių panaudojimu. Gausiai dokumentuota sąskaita ambasadorius pažadėjo nusiųsti Maskvon. Ar ji bus apmokėta, tebėra neaišku.

Susirūpinimą chroniškais ligoniams kelia Ontario sveikatos min. D. Timbrellio nutarimas reikalauti iš jų po \$9.80 už ligoninėje praleistą dieną, po to, kai jie nemokamai ligoninėje yra praleidę du mėnesius. Išimtis numatoma šeimos ar socialinės gerovės pašalpas gaunantiems asmenims ir karo veteranams. Lig šiol chroniškų

pacientų ligoninės išlaidas pilnai padengdavo valdinė OHIP sveikatos drauda. Ontario sveikatos ministerija betgi teigia, kad naujasis potvarkis palies tik apie 50% galingių atsiliginčių pacientų. Tiems, kurie neturi pakankamai lėšų, jis nebus taikomas. Nė vienas chroniškasis ligonis iš ligoninės nebus pašalintas dėl dolerių trūkumo. At-ranką turės padaryti pačios ligoninės pagal ruošiamas sveikatos ministerijos instrukcijas. Naujasis potvarkis išsigalios š. m. balandžio 1 d. Susidaro įspūdis, kad sveikatos ministerija nori sumažinti OHIP sveikatos draudos išlaidas ir taip pat padidinti tuščių lovų skaičių ligoninėse, kai chroniškieji pacientai gali gydytis namie. Tokį pat \$9.80 užmokestį už dieną, praėjus 60 dienų, norima gauti ir iš pasiturinčių pacientų psichiatrinėse ligoninėse. Šiam nutarimui betgi reikalingas provincinio parlamento pritarimas.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVEJE bendranamis (condominium), 2 miegamųjų butas 10-tame aukšte su visais įrengimais (suaugusių pastatas); visos privilegijos, pirtis (sauna), plaukykla ir t. t. High Parko ir ežero vaizdas, balkonai. Prašoma kaina — \$76,500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūsys, 4 prausyklos, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvūs kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52,900, įmokėti \$3,000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambariai per 3 aukštus, sumodernintos 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažai, užbaigtas rūsys; prašoma kaina — \$45,900, įmokėti \$5,000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI. NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:		IMA:
10%	už 1 m. term. indėlius	9¾% už asm. paskolas
9½%	už 3 m. term. indėlius	
9%	už pensijų ir namų planą	
9%	speciali taup. sąsk.	9½% už mortgičius
8%	už taupymo s-tas	
6%	už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perloaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvejėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor Notary Public Rezidencijos - motelių - sklypai Daugiaubčiai (condominium) Nuomojimo patarnavimas 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706 Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Pritęys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775 Parduodami kailiniai apsiausti ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIŲ SAVININKAI

Seimas nutarė

VLiko seimas, įvykęs 1978 m. gruodžio 9 ir 10 d. Čikagoje, nutarė: išsiaiškinti su kitais laisvinimo veiksmiais Helsinkio Baigiminio Akto reikšmę Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių laisvinimui, siekiant suvienodinti politiką ir taktiką Lietuvos laisvinimo darbe, ypač ruošiantis Madrido konferencijai.

Pasirūpinti, kad ne tik JAV, bet ir Atlanto Sąjungos valstybėse, ypač Kanadoje, D. Britanijoje, Prancūzijoje, V. Vokietijoje, Italijoje ir Šveicarijoje, veiktu pajėgūs politiniai vienetai.

Jungtinėse Valstybėse: a. testų bendradarbiavimą su kongresine Europos Sąjunga ir Bendradarbiavimo Komisija, teikiant jai sugestijų bei reikiamos medžiagos apie žmogaus teisių laimėjimą ir persekiojimus sovietų okupuotoje Lietuvoje; b. veikti Valstybės Departamentą ir kongresą, ypač senatorius ir atstovus, Europos Sąjungos ir Bendradarbiavimo Komisijos narius, kurie įeis į JAV delegaciją Madrido konferencijoje.

Stiprinti bendradarbiavimą su Tarpvalstybine Teisinių Komisija, Europos Žmogaus Teisių ir Tautų Apisprendimo Organizacija, su UNESCO, prašant jų paramos mūsų kovojai su Lietuvos okupantu prieš pažeidimą pagrindinių žmogaus teisių Lietuvoje.

Sitūlo VLiko valdybai sušaukti Lietuvos laisvinimo veiksmų konferenciją bei testų White Plains konferencijos svarstymus.

Paskatinti laisvuose kraštuose gyvenančius lietuvius imtis priemonių įtaigoti per rinkimų procesą ir susijungimo priemonės su valstybių vyriausybėmis, kurios teikia sovietams finansinę, technologinę ir politinę paramą, kad ją nutrauktų, nes ji stiprina sovietinį imperializmą, siekiant užvaldyti visą laisvąją pasaulį.

Prašyti Lietuvos Bendruomenę su stiprinti lituanistinę mokyklą visose visuomeninio mokslo dėstytoja, ypač su pažindinti mūsų jaunimą su dabartine okupuotos Lietuvos padėtimi ir su Lietuvos laisvinimo organizacija.

Paskatinti mūsų jaunimą per jo

organizacijos giliau susipažinti su Lietuvos laisvinimo klausimais ir dėti prie laisvinimo darbo.

Atsižvelgiant į pasiekimus lietuvių visuomenėje ir tarptautiniame gyvenime, i mūsų išteklį ribotumą, siekti tokių mūsų visuomeninių santykių, kad būtų sudarytos sąlygos kuo plačiausiai visuomenei konsolidacijai. Tai darytina nepažeidžiant atskirų organizacijų prigimties, bet kartu teikiant pirmenybę bendriems mūsų siekiams ir tikslams.

VLiko seimas mano, kad našesniai ir darnesniai darbu atlikti reikalingos veiksmų konferencijos, kurios apsiribotų tik kelių konkrečių klausimų svarstymu. Seimas taip pat mano, kad vienas svarbiausių klausimų yra profesionaliniai pagrindais suorganizuoti ir visų veiksmų finansuojamo informacijų centro įsteigimas.

VLiko seimas džiaugiasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovės dalyvavimu, kviečia sekančiame seime dalyvauti kitų jaunimo organizacijų atstovus ir laukia gausesnio jaunimo dalyvavimo VLiko seime, se bei veikloje.

Seimas, jausdamas VLiko atsakomybę už Lietuvos Charta pradėtose Lietuvos Bendruomenės darbe dabar ir ateityje, kviečia lietuvių visuomenę Bendruomenės veikloje aktyviai dalyvauti, o JAV Bendruomenę — sudaryti palankesnes sąlygas visų pažiūrų lietuviams jauti, kad ji visiems sava, laidojant jų negėdijimą ir proporcingą atstovavimą.

VLiko seimas skatina mūsų visuomenę, ypač akademikus, aktyviai imtis Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį.

VLiko seimas labai vertina "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" leidimą įvairiomis kalbomis.

Seimas dėkoja Tautos Fondo vadovybei, atstovybėms bei įgaliojiniams ir visiems aukotojams, ypač kanadiečiams ir australiečiams, už gausias aukas, įgalinančias VLiką atlikti savo uždavinius. Visuomenę prašoma dar labiau remti Tautos Fondą aukomis ir palikimais, nes Lietuvos laisvinimo darbai didėja.

Karo nusikaltėlių bejėškant

(Atkelta iš 2-ro psl.)

savo išsigelbėjimą nuo sunaikinimo, organizuoto nacių ir tik dviejų jiems paklusnių lietuvių (by the Nazis and by only two obedient accomplices, the Lithuanians", p. 28). Tame pat puslapyje rašoma apie tuos žydus, kurie slapstėsi miškuose ir, apsimetę nežydais, išliko gyvi kaimuose, ir apie žydų našlaičius, prigludusius kaimiečių prieglobai (Genfilė).

Autoriui nepatogu buvo nepaminti, kad žydai stengėsi pagelbėti tiems lietuviams, kurių dėka jie gyvi išliko. Kadangi žydų gelbėtojų tarpe buvo nacionalistų ir pasiturinčių žmonių, tai jie atsidūrė sovietų nemaloneyje. "Mūsų (t. y. žydų) tarpininkavimas ir įtaka šiek tiek padėjo pakeisti nedraugišką sovietų laikyseną jų atžvilgiu" — rašo jis (p. 63). Visiškai nemini, kas atsitiko sovietams grįžus su trimis Matulevičienės sūnumis ir dukra. Konkrečiai nurodytas tik vienas atvejis, kai autorius bandęs užstoti savo gelbėtoją Beržiūną. Tačiau įvykus partizanų susidūrimui su sovietais, žuvusių tarpe autorius atpažinęs ir du brolius Beržiūnus. Dabar vietinis partijos sekretorius jam padaręs priekaištą (p. 64). Žodžiu, joks lietuvis nevertas pasigailėjimo ar pagalbos.

Tą pačią išvadą ir mes galėtume padaryti apie žydus: lietuvių geraširdiškumas ir humanizmas pražudė šimtus nekaltų žmonių, kai sugrįžus sovietams mūsų išgelbėti žydai nusprendė, kad dabar atėjo "keršto valanda" visiems lietuviams. Nevienas Weinsteinas toks buvo. Visas žydų kovotojų dalinis buvo pavadintas vardu "Kerštojais" (The Avengers), kaip aprašoma kitoje knygoje "The Jewish

Resistance" (New York, 1977). Autorius visur mato tik žydų neapykantą ir antisemitizmą, ne tik Europoje, bet ir Peru sostinėje Limoj 1957 m. (p. 40). Jis kaltina visus, neišskiriant ir kelių popiežių (p. 41-43). Tik žydai visados nekalti. Kai yra nemažai tokių, kaip Weinsteinas, tai nenuostabu, jei atsiranda ir toks posakis: "Los judios son diabolos", kuri jis girdėjo Limoje. Turi pagrindo ir lietuviai priekaištauti, pasiskaitę Weinsteinio knygoje apie jo ir kitų žydų elgesį.

Vykstant visokiems sufabrikuotiems kaltinimams ir teismams, Amerikos lietuviai turėtų suorganizuoti "už akių" teisną, kuriame Weinsteinas ir kiti panašūs būtų teisiami kaip karo nusikaltėliai, vykde lietuvių naikinama. Juk jų neišduos ir nenuteis žydai teisėjai Izraelyje ar Amerikoje. Įrodymas — paminėta knyga. Be to, dabar yra laisvame pasaulyje nemažai žmonių, kurie gyveno Lietuvoje 1944-45 m. Jie galėtų paliudyti, kaip elgėsi žydai bolševikų valdžiai sugrįžus. Tuos liudijimus ir dokumentus reiktų paskelbti lietuviškai ir angliškai. Tai būtų mūsų atkirtis žydiškai propagandai.

P. Bebarzdīs

Sudbury, Ontario

MEDZIOTOJŲ SUSIRINKIMAS. 1979 m. sausio 14 d. Medziotojų ir Žvejų Klubas "Geležinis Vilkas" turėjo visuotinį narių susirinkimą. Senajai valdybai atsisakius, i naują valdybą išrinkti: Bružas Valys, Juozapas Antanas, Poderienė Ona. Revizijos komisija liko ta pati: Kručas Juozas ir Staškus Juozas. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. Bružas Valys, sekr. Juozapas Antanas, išdin. Poderienė Ona. Kor.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor 3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO	
	• NAMAI • VASARNAMIAI • UKIAI
Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819 atstovas MARIO TURCO	
ISTAIGOS 233-3323	NAMŲ 743-0100

DRAUDA	
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.	
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814	
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403	
Toronto, Ontario M8V 1C6	
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA	20 METŲ PATIRTIS
• IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •	

Dr JUOZAS S. KRIAUCIŪNAS

Rudens, žiemos ir pavasario metu šiaurinė žemės pusė nusi-suka nuo saulės ir gauna daug mažiau saulės šviesos nei šilumos spindulių. Taip pat mažiau gauna ir ultravioletinių spindulių, kurie naikina mikroorganizmus. Tais metų laikais padidėja drėgmė, kuri kaip tik palanki mikrobams. Dėl atšalusio oro žmonės daugiau laiko praleidžia viduje, vienas arčiau kito. Tuo būdu mikroorganizmams pasidaro trumpesnis kelias pereiti nuo vieno prie kito.

Išėjęs į lauką, žmogus turi kvėpuoti šaltą orą, kuris jaudina jo kvėpavimo organų gleivines. Sujaudinta gleivinė gamina daugiau gleivių, ir tas darbas pareikalauja iš jos ląstelių daug energijos, kurios lieka mažiau kitiems reikams pvz. gynimuisi nuo mikrobu. Gleivinėse nusėdę mikrobai gali dauginis ir veržtis į organizmą, ypač kai gleivinė jau nusilpus. Šaltoje ir drėgonoje aplinkoje žmogaus organizmas turi pirmiausia rūpintis išlaikyti reikiamą kūno temperatūrą. Tam reikia eikvoti energiją, kurios mažiau lieka gintis nuo įsiveržiančių mikroorganizmų.

Visos čia minėtos ir dar kurios kitos sąlygos didina galimybę plėstis užkrečiamoms ligoms. Kelios tokios čia ir bus suminėtos. Dabartiniu metu žmonėms ypač rūpi: sloga, gripas, flu ir influenza, viršutinių kvėpavimo takų susirgimai ir pan.

Ligos

1. Sloga. Nuo užsikrėtimo ligi pasireiškimo praėina 18-48 valandos. Ji prasideda staiga: perštinčiomis gerklėmis, čiaudėjimu, iš nosies tekėjimu, bloga savijauta ir įvairaus augščio temperatūros pakilimu. Galvos skaudėjimas ar tik sunkumas irgi pasireiškia su liga. Nosies vidus, gerklų suerzinimas būna įvairaus laipsnio ir dažnai užkemsą nosį. Nuo to galima prarasti kvapą užuodimą, kartais net ir skonį. Gali prisidėti skausmai nugaroje ir galūnėse. Po dienos ar poros iš nosies tekėjimas tampa tirštesnis, gelvas, prasideda kosulys, atsiranda nušalimas apie nosį ir net lūpas, o su tuo ir tų vietų paraudimas. Pažiūrėjus į gerkles, matomas paraudimas ir net patinimas, o kartais ir gleivių gabalai.

Susirgimas gali vesti į sinusų uždegimus, vidurinės ausies uždegimus su skausmais, bronchų uždegimus, kartais ir plaučių uždegimą.

2. Influenca, flu, gripas. Nuo užsikrėtimo ligi ligos pradžios 1-3 dienos. Susirgimas prasideda staiga bloga savijauta, negalavimu, drugio krėtimu, besikeičiančiu šalčiu ir karščio kūne jutimu, pakilusia temperatūra ir skausmais, net gėla kūne ir galūnėse. Prasideda galvos skaudėjimas, apetito praradimas, kartais ir skilvio erzinimas su vėmimu. Gali ir viduriavimas prisidėti, jei liga pasiekia virškinimo kanalą. Nosis ir gerklos gali būti mažiau paliestos, negu slogos atveju. Būna mažiau tekėjimo iš nosies, bet daugiau sauso kosulio. Susirgimas gali sukelti bronchitą, plaučių uždegimą, pleuritą ir pan.

3. Parainfluenca. Susirgimas pasireiškia panašiais simptomais, kaip ir influenza, tik žymiai lengvesne forma. Dažniau užpuola mažus.

4. Kiti į slogą ir influencą panašūs susirgimai gali būti sukelti panašių į aprašytas ligas sukėlėjų. Kartais tokie susirgimai pasireiškia ir priediniiais simptomais — akių baltymo paraudimu, ašarojimu, limfinių liaukų gerklės ir apie kaklą patinimu ir pan.

Šių ligų sukėlėjai

Visų šių ligų sukėlėjai yra virusai. Jų yra daug rūšių ir pavadinimų. Rinovirusai, apie 100 rūšių, sukelia slogas. Virusai grupių A, B ir C sukelia influencą, gripą, flu. Parainfluenca sukelia vienas iš 4 virusų, kurie

SVEIKATOS ROPESČIAI

Sloga, gripas, influenza

žymimi skaičiais 1, 2, 3, 4. Visa grupė adenovirusų gali sukelti į slogą ar influencą panašius susirgimus, tik tuo atveju limfinės nosies, gerklų ir kaklo liaukos būna įtrauktos, dėlto ir adeno liaukų virusais vadinami. Virusai, sukelia sunkesnius ir epideminius susirgimus, dažnai gauna pavadinimus tos vietos, kur liga prasideda, kaip pvz. Hong Kongo, Australijos, Rusijos, Viktorijos ir pan.

Į virusų nusilpnintą organizmą gali įsiveržti ir kiti, jau nevirusiniai ligų sukėlėjai. Ties antriniai įsiveržėliai yra streptokokai, influencos bacilos, pneumokokai ir kt. Jų sukelti susirgimai yra pūlingi tonsilitai, nosies ar plaučių susirgimai, plaučių uždegimai; kaikada net tolimesnius kūno organus pasiekia, kaip pvz. širdies maišeli, inkstus ir kt.

Gydymas

Organizmas įsiveržusiems virusams susilpninti ar sunaikinti nėra vaistų. Antibiotikai, kurie yra įvairių rūšių, daugeliui mikroorganizmų kliudo augimą, dauginimąsi, o kartais ir užmuša juos, yra neveiksmingi prieš virusus. Antibiotikai nenaikina virusų. Jie reikalingi kartais tik prieš antrinius, komplikacinių ligų sukėlėjus — streptokokus, pneumokokus, influencos bacilas ir pan.

Taigi, susirgus sloga, influenza, flu ar pan., reikia duoti laiko pačiam organizmui kovoti su ligos sukėlėjais. Patariama daugiau ilsėtis, nebūtinai visą laiką gulėti lovoje. Valgyti šiek tiek lengvesnį maistą su pakankamu vitaminių kiekiu. Milžiniškos vitamino C dozės, kaikieno rekomenduojamos, čia nepadeda.

Gerti daugiau skysčių, ypač jei prakaituojama. Nuo skaudėjimų ir pakilusios temperatūros imti aspiriną, buferiną, tilenolį ar pan. Aplinkos orą galima padrėkinti vandens garinimu, jei aplinka persausa ir perdaug erzina gleivines. Nuo varginančio kosulio galima imti vaistų, kurie mažina kosulį, bet ne tokių, kurie visai sustabdo. Nuo gleivinės sutinimų kartais patariama imti gleivinės sutinimą mažinančius vaistus, ypač jei įtariama alergija.

Gerklų skalavimas galimas, nes atšviežina skonį ir nuplauja kiek susirinkusius gleivius. Tai daryti atsargiai, nevartoti stiprių vaistų. Galima vartoti skiedinį: vienas trečdalis arbatinio šaukštelio druskos ar kepimo sodos i viena stiklinę ar puoduką vandens. Toks skiedinys yra arti fiziologinio ir gerai organizmą ląstelių toleruojamas.

Jei liga trunka ilgiau kaip 7-10 dienų arba įtariama, kad gali sudaryti komplikacijas, prisidėti kitokie susirgimai, geriau pasitarti su gydytoju. Šis gali tada patarti ir antibiotikais, kurie pagrindiniai yra trijų rūšių: sulfa (tik ne sulfur — siera), penicilinai ir įvairūs micinai. Jų parinkimo čia neaiškinsiu, nes užimtų perdaug vietos, nors parinkimas būtinas. Iš anksto antibiotikus vartoti nepatariama, nes gerai nežinoma kokius, o ir mikroorganizmai išmoka nuo jų apsiginti per ilgesnį laiką.

Būdai apsaugoti

Ligos sunkumas priklauso nuo: a. ligos sukėlėjo piktybiškumo ir atsparumo, b. organizmo atsparumo bei imuniteto.

Sios ligos yra perduodamos nuo žmogaus žmogui ir tik per burną ir nosį. Sergančio normalus kalbėjimas ir net iškvėpimas gali skleisti ligos sukėlėjus. Čiaudėjimas, kosėjimas jų išmeta milijonais, nes čia matomais ir nematomais seilių ir gleivių lašeliais sėte sėjama ligonio aplinka, kokios 3 ar 4 pėdos aplinkui. Didėni lašeliai greit nusėda kur nors aplinkui ant drabužių, nepadengtų kūno dalių, baldų, grindų, bet mikroskopiniai lašeliai dar ilgesnį laiką skraido ore. Kitas žmogus toje aplinkoje juos įkvėpia, ir ligų sukėlėjai pasiekia jo nosies, gerklų ir burnos gleivines. Bu-

čiamusi galima tiesiogiai perduoti ligų sukėlėjus.

Išvengti sąlyčio su sergančiais reiktų žmogui aklinai užsidaryti, ypač slaučiant epidemijoms. Tai nėra galima ir būtu nežmoniška. Tad žmogui lieka rizikos galimybė.

Imunitetas — atsparumas

Įgimtas organizmo atsparumas, kuris įvairuoja žmonėse, gali visiškai apsaugoti nuo susirgimo arba ligą daugiau ar mažiau palengvinti. Jo neturinčiams reikia ligą pakelti visu sunkumu.

Atsparumą susirgimams arba imunitetą galima ir įgyti. Tam yra du būdai. Pirmas: organizmas, persirgęs kuria liga, išmoka kovoti su tos ligos sukėlėjais ir, juos nugalėjęs, gali šią savybę palaikyti ilgesnį ar trumpesnį laiką. Tai ir yra imunitetas. Kitas būdas — dirbtinis. Čia skiepiami koki nors būdu, per burną ar išvirkštimu, įvedami labai susilpninti ligos sukėlėjai ar kaikada jų nuodintų produktai — toksinai i organizmą. Įvedami nedideliais kiekiais. Jie pripratina organizmą prieš juos kovoti. Tikriems ligos sukėlėjams patekus i organizmą, šis moka atsispirti. Viso kiam mokslui reikia laiko, tai ir imunitetui išugdyti reikia nuo kelių dienų ligi kelių savaičių.

Žinoma, jeigu jau ligos užkratai yra organizme, nors dar ir neredo simptomų, jokie skiepijimai nepatariami. Skiepijimas nepadės, jei ligos sukėlėjai pasiekė organizmą greitai, 2 ar 3 dienas po įskiepijimo, nes organizmas dar neturėjo laiko išmokyti kovoti.

Imunitetas išsilaiko nuo kelių mėnesių ligi gyvenimo pabaigos, priklauso nuo organizmo. Imunitetas prieš slogą gali išsilaikyti kelis mėnesius, prieš flu — apie metus, o prieš tymus (measles) — visą gyvenimą.

Prieš slogas jokių skiepijų nėra, nes jos sukeliamos šimtų rūšių sukėlėjų. Pagaminti skiepijų prieš tokią daugybę neįmanoma. Prieš sunkesnes influencos formas pagaminti skiepai yra labai patariami, bent 2-4 savaites prieš numatomą ligos antplūdį. Ypač tai patariama silpnesniems, vyresnio amžiaus žmonėms ir tiems, kurie rodė mažiau atsparumo ligoms, pasi-taikiusioms jų gyvenime. Pakartojai: skiepai prieš numatomas influencos, flu ar gripo sunkesnes epidemijas patariami.

Keli žodžiai apie skiepijų sukeltus nepageidaujamus reiškinis. Tarp daugelio tūkstančių žmonių, gavusių skiepijų, būna atvejų, kad vienas iš jų išvysto tikrą susirgimą, o iš kelių milijonų žmonių vienas kitas gali ir mirti. Čia gali būti viena iš dviejų priežasčių. Pirmą — gali būti, kad jam duoti skiepai turėjo daug didesnį skaičių nusilpnintų ligos sukėlėjų, negu nustatyta, arba esantįje nevisi būdu pakankamai nusilpninti. Ant- ra — gavęs skiepijų organizmas visiškai nemoka pasipriešinti ligos sukėlėjui, net ir labai nusilpnintam. Deja, iš anksto neįmanoma žinoti, kurie žmonės taip reaguos. Tą žinant, galima būtų juos skiepyti labai mažomis dozėmis ir kelis kartus su pertraukomis. Aplaumi, skiepai naudingi ir reikalingi.

Manau, kad čia pateiktos žinios padės žmonėms suprast šaltesnio metų laiko ligas, gydymą ir skiepijimąsi.

Laiškas poetui

Rašytojui Teodorui Fontane jaunas poetas atsiuntė keletą eilėraščių. Prie jų buvo pridėtas priedas: "Kadangi skrybybos ženklams aš neskiriu dėmesio, prašau visus kabelius sudėlioti". Netrukus Fontane gražino autoriui eiles su tokia pastaba: "Sekanti kartą prašau atsiųsti tik kabelius, o eilėraščių aš parašysiu pats."

Kurčias vyras ir akla moteris sudaro laimingą porą (danų priežodis). Parinko Pr. Alš.

Manau, kad čia pateiktos žinios padės žmonėms suprast šaltesnio metų laiko ligas, gydymą ir skiepijimąsi.

Visais keliuonų reikalais betkur pasaulyje skambinti	
tel. 533-3531	
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.	

SKAITYTOJAI PASISAKO

NUTAUTIMO MIGLOSE

Australiijoje rotkarčiais pasirodo "Tėviškes Aidi" priedas jaunimui "Atėities Zingsniai". Šis priedas skiriamas lietuviškam jaunimui, nors antrašoje nurodoma, kad tai Australijos jaunimo laikraštis. Jame rašo lietuviškasis mokyklinis jaunimas. Būtų dziugu, jeigu jaunimas rašytų ir apie savo tėvų gimtąjį kraštą; rašytų, kad jaučiasi lietuviams, pergyvena savo tautos nelaimę; rašytų apie Lietuvos istoriją, geografiją, didžiuosius Lietuvos vyrus, knygnešius, partizanus, savanorius, Lietuvos miestus, gamtą, dabartinę rusų okupaciją, kenčiančius stovyklose Sibire, išstremtusius, persekiojamus, po grindžio spaudą ir t.t.

Stai mano rankose to laikraščelio š.m. lapkričio 5 nr. Užpildytas jisai Melbourne skmadienio mokyklos mokinių rašinčiais. Sakoma, kad vaikai rašo ir galvoja apie tai, ko juos mokykloje moko. Iš vaikų rašinčių galėtume drąsiai spresti, kad toje mokykloje tik lietuviškai šiaip taip kalbama, o lietuviško samoningumo nėra. Stai vaikų rašiniai iš tos mokyklos: grynas oras, sau, žuvies kalba, mano daržas, sniegas, kiaulių vagys, žiurkė name, mano sapnas, žirniuko-katinuko diena, peslys, ašaros ir t.t. Nieko apie Lietuvos istoriją, lietuvišką kūrą, lietuvių tautą ir pan. Vienintelis rašinėlis apie Maironį — D. Savickaitės. Nenuostabu, kad po tokio auklėjimo išėję iš tos mokyklos vaikai nieko bendro su lietuviškumu bei tautiškuumu nenori turėti, išskyrus vieną kitą. Tai mato gyvenime.

Į tokią padėtį turėtų atkreipti dėmesį ir redaktorius, ir mokytojai, ir ypač tėvai. Jeigu jie lietuviškos sėklos nepasėja, negali išaugti lietuviškas medis. Skaitytojas

OPŪS KLAUSIMAI

Idomu buvo skaityti M. Dainiaus straipsnį "Ne garbinga vieta, o ne užgijusi žaizda" ("T2", 1979. I. 4). Smagūs pasiskaityti yra ir A. Vaisiūnienės straipsniai iš Venecuelos lietuvių gyvenimo. Verti laikraštę spausdinti buvo ir jos aprašymai apie Vytį, Karūną ir kardo rankeną su lietuvišku Vyčiu. Tie dalykai ne vien tik įdomūs pasiskaityti — jie pažymi kaip istoriniai faktai. Deja, visa tai yra surišta ne su garbe, bet su dideliu vargu ir nelaimėmis lietuvių tautai. Jeigu lenkai nebūtų išugdė Lietuvos kunigaikštį ar nors Vytautą, leidę vainikuoti Lietuvos karalių, gal Lietuvos (ir Lenkijos) reikalai būtų susiklostę kitaip. Liubli-no unija nieko gero nedavė Lietuvai ir lietuviams; vien tik bloga iš lenkų patyrmė. Tai vyksta ir šiandien. Seinų "katedroje" lietuviai katalikai negali lietuviškai melstis.

Tame pačiame "T2" numeryje yra S. Šetkaus straipsnis apie Lietuvos vyriausybę Išeivijoje. Įdomus! Vis dėlto išeivijoje turėtų būti sudaryta stipri ir vieninga Lietuvos vyriausybė. Tai būtų realus vienetas, atstovaujantis lietuviams ir Lietuvai bei juos vienijantis. Gal tada būtų verta daugiau aukoti ir visokiems fondams. Kol kas, atrodo, tos aukos tampa tiktai ginčų objektu.

Ev. Fedaras

TAMSUMAS AR APSILEIDIMAS?

Laikas nuo laiko čia viename, čia kitame lietuviškame laikraštyje randame skaitytojų nusiskundimus, kad laikraštis neateina laiku, kad rašo netaip, o viena skaitytoja neseniai apkalto, kad laikraštis nusuka nuo prenumeratorių po 2 centus. Kaip paprastai, tokie grasina prenumeratorių nutraukti, o kartais ir nutraukia.

Žmogus, skaitydamas tokius dalykus, niekaip negali įsivaizduoti, kad tai rašytų lietuvių ar lietuvių. Kas gi nežino, kad laikraščio leidimas yra vienas sunkiausių, vienas nedėkingiausių darbų. Tokiā nuomonę yra išreiškęs vienas žymiausių Amerikos laikraštinių Walter Winchell, tokios nuomonės yra kiekvienas laikraštinių darbą suprantąs žmogus.

Kaip atrodytų šiandieną lietuvių gyvenimams Išeivijoje be lietuviškos spaudos? Kaip atrodytų ta spauda ir visa lietuviškos kova be tam pasi-aukojančių žmonių? Skaityti jiems metamus nė šešėliu neužtartaus priekaištus yra ne tik nemalonu, bet ir kaktu. Nejaugi mes niekad neišeisime iš tamsybės?

Daugelis laikraščių bendradarbių irgi padeda tik iš pasivienito bend-

ram reikalui. Tokių bendradarbių turėtų būti žymiai daugiau. Iš savo vietovės parašyti žinutę tikrai nebūtų didelis darbas, ypač mokslus baigusiems žmonėms. Tai sudarytų pilną išeivijos lietuvių gyvenimo veidrodį. Labai svarbu ir ateinančioms kartoms žinoti praeitį. Palyginti, rašo nedidelis nuosimtis. Neretas šaipoši, kad kitas rašo. Yra net veikejų, kurie dar nesupranta spaudos reikšmės. Jie kritikuoja spaudą, jos bendradarbius, juos ignoruoja, uždarai organizuodami kuri renginį, tarytum mūsų visuomenė nėra verta žinoti ką veikia "didžiiosios galvos".

Kiekvienas blogas žodis mūsų spaudai yra žalingas, nes neigėjų atstai visad lengviau, negu užtėrėjų. Dėlto dar daug lietuviškų šeimų neturi nė vieno lietuviško laikraščio, nors šiaip jau nereta šeima lėmų stoka nesiskundžia. Lūžta gėrybėmis namai, kai surengia balių, o lietuviško laikraščio nėra.

Užuot sukę i neigiamą pusę, visi turėtumėm pasukti i teigiamą, kad nebūtų namų be lietuviško laikraščio. Pagalba spaudai yra tikra pagalba mūsų vergiją nesančiai tautai.

S. Šetkus

SEINŲ REIKALAI

Kaip yra su lietuviškom pamaldom Seinų katedroje? Spaudoje viskas nutilo, nieko negirdėti ir apie mūsų veiksmų pastangas padėti Seinų lietuviams. Aš manau, kad neleidimas Seinų lietuviams turėti lietuviškas pamaldas yra nieku nepagrįstas ir kaip toks nesiskiria nuo ruso Muravjovo pastangų nutautinti lietuvius.

Seinų lietuviams reikia padėti. Visu pirma turėtų pajudėti mūsų diplomatinė tarnyba su savo šefu. Neturėtų tylėti ir VLKas, kuriam visuomenė kasmet aukoja pinigų.

Naujamam popiežiui turėtų būti iškeltas Vilniaus arkivyskupijos sutvarkymas, t.y. įjungimas į Lietuvos ribas.

Karaliaučiaus kraštas, kiek žinau, priklauso Lenkijos vyskypų jurisdikcijai. Kodėl tie dalykai nekeliama spaudoje? Dabartinė Karaliaučiaus sritis gravituoją Lietuvos pusen, ir jos tikybiniai reikalai neturėtų būti pavesti Lenkijos vyskupams.

Br. Zumeris

ISLAIKYKITE "T2" ŽIBURIAS

Dėkodamas Jums už kalėdinis linkėjimus, atsveikinu Jus visu bičiuliškumu, trokšdamas, kad Viešpaties ir toliau laimintų Jūsų spaudos kelią, kuriuo tebeinate, nors jis darosi vis sunkesnis. Išlaikykite ir toliau "Tėviškes Ziburius" žiburiais. Juos mielai imu į rankas ir jų laukiu kiekvieną savaitę.

A. Macėina

VIENUOLĖS BELGIJOJE

Malonėkite priimti mūsų padėkos žodžius už mums taip brangią dovaną "Tėviškes Ziburius". Jie visi lietuvių Belgijoje yra labai laukiami. Tai įdomus laikraštis savo naujienomis iš visur, ypač Lietuvos ir iš lietuvių veiklos laisvajame pasaulyje. Iš "T2" patiriame, kaip susibūrė lietuvių visuose kontinentuose stengiasi padėti savo kėntienoms broliams ir sesėms Lietuvoje. Be to, "T2" turi ypatingą savo stilių ir puikių straipsnių.

Lietuvių seilių išeivijos Belgijoje sparčiai retėja — viena po kitos iškeliauja amžinybėn. Benediktinių vienuolyne Lieže buvo 10 lietuvių, dabar liko tik trys. 1978 m. žiemą mirė sesuo Konstancija Rudaitė, 85 metų amžiaus, kaip tik rašė šventoji. Aštuonerius metus buvo pusiau paralyžuota, daug kentėjo. Ji skaidavo: "Man reikia kentėti, Dievas taip nori". Daug meldėsi už Lietuvą ir Katalikų Bendriją, k o l užgeso amžiniai.

Sesuo Liutgarda Radikaitė

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį po 11 val. pamaldų klebonijos posėdžių kambaryje kviečiamas pasitarimas tėvų, kurių vaikai šį pavasarį eis pirmos išpažinties ir Komunijos. Bus tariamasi dėl iškilmių datos bei apeigų. Tikybės pamoka vaikams sekmadieniais 10.15 v. r.

— Šventovėje patalpa, kur anksčiau būdavo choras, yra rezervuota tėvams su mažais vaikais. Įėjimas į patalpą yra iš zakristijos ir taip pat pagrindinio įėjimo į šventovę. Šioje koplyčioje šokiadieniais laikomos Mišios.

— Kviečiame parapijos choristus įsijungti Vasario 16 minėjimo progą į jungtinį kolonijos chorą, kuris atliks programą Lietuvos nepriklausomybės minėjimo vasario 18 d. Parapijos choro pobūvis įvyks šeštadienį, kovo 3 d., parapijos salėje.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a. a. Antanas Žickus ir a. a. Stasys Kukta iš St. Catharines, Ont.

— KLK Moterų Dr-jos šios parapijos skyriaus susirinkimas — vasario 11, sekmadienį, po 11 v. pamaldų.

— Bilietai į Toronto ansamblio "Gintaras" metinį parengimą, kuris įvyks Anapilio salėje vasario 24 d., gaunami po pamaldų salėje.

— Anapilio Moterų Būrelio pastangomis vyksta didžiojo kilimo, pagal prof. A. Tamošaičio projektą, audimas. Laukiama įsijungiant naujų taltinkinių į šį gražų darbą.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Mariją Kučinskienę, 11 v. už a. a. Albiną Kazlauskienę ir a. a. Darių Kariūną.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį, vasario 4 d., po 9.30 v. r. pamaldų įvyks moterų draugijos susirinkimas pas Elzė Jankutę, 22 Hewitt Avenue, netoli šventovės.

— Vasario 11 d. pamaldos 10.30 v. r. su šv. Komunija, po kurių lietuvių namuose bus pietūs bei visuotinis metinis susirinkimas. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Lietuvių Namų žinios

— Šiuo metu revizorius (auditor) Nayman tikrina Lietuvių Namų ir "Labdaros" Fondo metinės finansinės atskaitomybės knygas. Revizoriaus pranešimas bus pateiktas per LN narių metinį susirinkimą š. m. kovo 4 d.

— Po N. Metų LN kultūrinis veikimas yra sumažėjęs. Šeštadieniais posėdžiau LN vyrai, o sekmadieniais — LN Moterų Būrelis. Planuojami įvairūs kultūriniai renginiai.

— Nuolatos LN patalpose repetuoja: Toronto lietuvių choras "Varpas", tautinių šokių vienetas "Atžalynas", o savaitgaliais įvairias suelas rengia skautai ir skautės.

— Toronto LN Jaunimo Būrelis kviečia jaunimą dalyvauti slidinėje išvykoje šį savaitgalį nuo vasario 2 iki 4 d. Registracijos reikalu skambinti M. Yčiui tel. 766-7300.

— Tradicinis LN rengiamas Užgavėnių pobūvis įvyks vasario 24 d.

— Pr. sekmadienį, sausio 28 d., lietuviai senjorai Gedimino menėje su ruošė savo metinį bazarą.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo apie 150 asmenų.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

JIESKOMAS NAMAS pirkti vakarų Toronte. Skambinti nekilnojamo turto agentui Barauskui tel. 743-0100 betkurio metu.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statalias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis; specialistė pusmetiniui (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prisitvyrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

POKINĖS ARBA PLUNKSNINĖS ANTKLODĖS (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmasis mėnesio penktadienis — vasario 2. Lankomi ligoniai ir seneliai. Vasario 4 yra pirmasis mėnesio sekmadienis. Antroji rinkliava — skolos mokėti.

— KLK Moterų Dr-jos šios parapijos skyriaus naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. B. Biretienė, vicepirmininkė B. Sapijonienė ir dr. J. Cuplinskiene, sekr. ir koresp. R. Stabačinskienė, išd. B. Vaitiekūnienė, socialinių reikalų sekcijos pirm. Z. Didžbalienė (talkins G. Kaknevičienė ir G. Romanovienė), parengimų sekcijos pirm. J. Kulikauskienė (talkins A. Puterienė ir R. Simanavičienė). Sekantis susirinkimas — vasario 11 d. po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— A. a. Antanas Žickus, 60 m., palaidotas Sv. Jono kapinėse sausio 26. Velionis mūsų parapijai testamentu paliko \$2000.

— Muzikinės dramos "Emilija Platerytė", kuri bus vaidinama š. m. balandžio 28 d. Toronte, nauji mecenatai: V. Bačėnas, W. Dauginis, B. M. Genčiai, U. Genčiuvienė, P. L. Murauskai, B. P. Sapliai, A. R. Simanavičiai, dr. J. A. Sungailos. Mecenatai, paaukoję \$100, gauna du bilietus į operą ir du į banketą.

— Salės inventoriumi ir remontams aukoj: B. O. Vilimai \$100, J. A. Paršeliūnai \$50, A. S. Viskontai \$50, S. Kučinskienė \$50, Ant. Blūdžius \$50, dr. A. R. Sleikai \$40, T. Stanulis \$27, E. K. Sleikai \$25.

— Mokesčių pranešimai valdžiai, pajamų išlaidų ir asmeninių aukotojų sąrašai jau ruošiami. Prašom paskambinti parapijos raštinei, jei yra pasikeitimų ar pageidavimų, kad nereikėtų atliktą darbą kartoti.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Antaną Balnį, užpr. T. Balnienė, 8.30 už Sofiją Baužienę, užpr. E. A. Bočkai, 9 v. už Joną ir Ursulę Grinskus, užpr. B. O. Vilimai, 9.20 už Aušrą Sapijonytę, užpr. B. Sapijonienę, 9.40 už Veroniką Kesiūnienę, užpr. S. K. Juknevičią; sekmadienį 8 v. už Joną ir Nataliją Baltakius, užpr. B. O. Vilimai, 9 v. už Antaną Barilą, užpr. K. E. Sleikai, 10 v. už Juozą Adomavičių, užpr. N. Adams, 10.45 tretininkių intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją ir skautų intencija, 7 v. v. už Gapučių šeimos mirusius, užpr. K. Gaputis.

Lėšos jaunimo kongresui

Sausio 14 d. IV PLJK Finansinis Kanados Komitetas buvo papildytas nauja nare — RIMA BUMBULYTE sutiko būti komiteto informacijos sekretore, kad spaudoj netrukėtų finansinio komiteto veiklos žinių. Po šiojo tikslas buvo įvertinti gautas informacijas ir padiskutuoti naujus siūlymus. Kadangi iki šiol esame dar nedaug surinkę pinigų, buvo paruoštas aukų rinkimo planas. Algis Senkus, aukų rinkimo projektų vedėjas, paruošė prašymą, kuris bus siunčiamas į "Wintario" ir į federacines valdžios įstaigas. Prašymo tikslas yra gauti finansinės paramos supažindintiui kongreso atstovų su etninėmis grupių dalyvavimu politiniame bei socialiniame Kanados gyvenime.

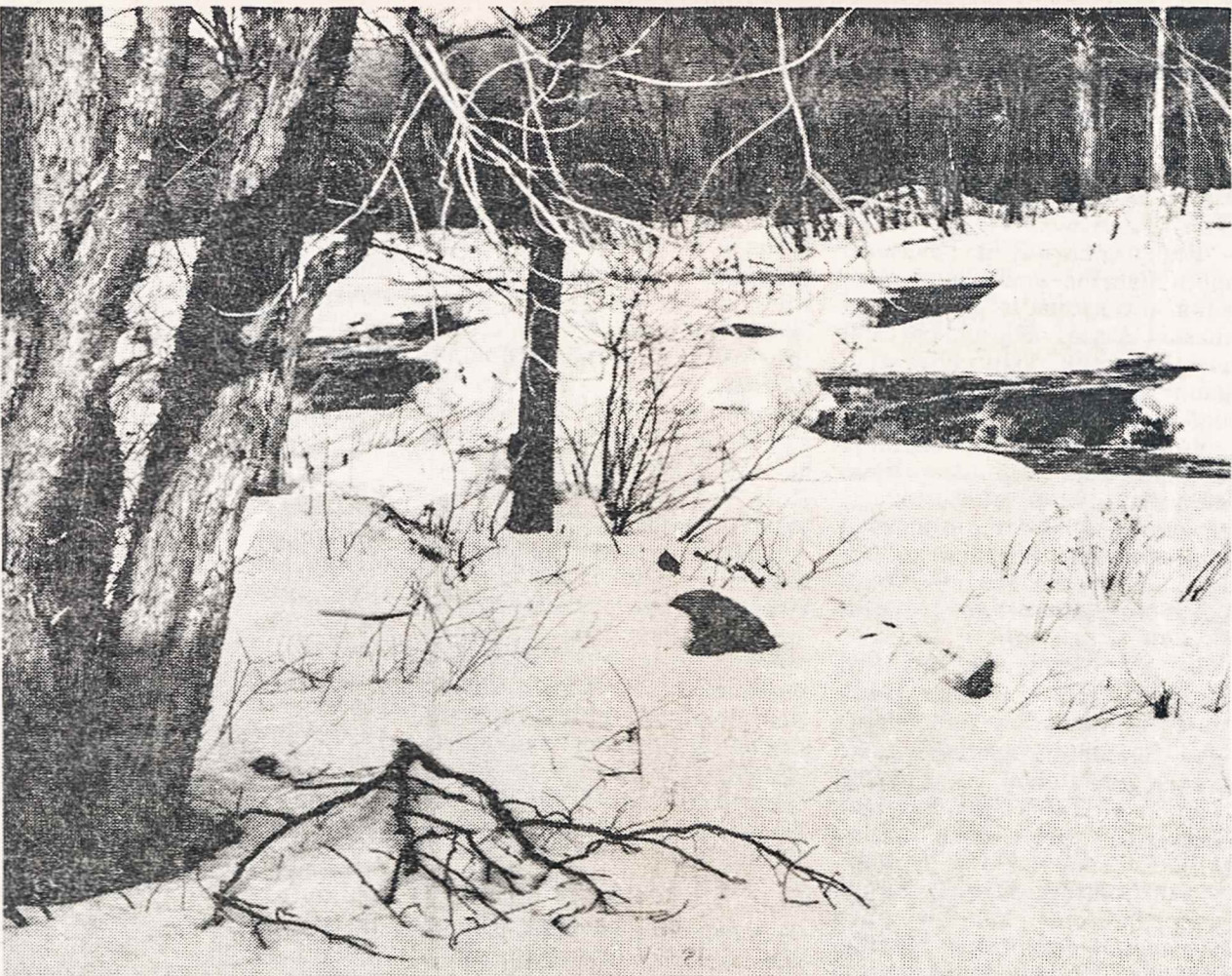
Buvo sustiprinti ryšiai su keliais lietuvių kolonijų komitetais — keliose vietovėse rasta asmenų, kurie sutiko vadovauti aukų rinkimui. Iš tolimosios Kanados kolonijų žinių dar nėra gauta apie aukų rinkimo organizavimą. Taip pat komiteto nariams buvo išdalintos loterijos bilietų knygelės platinimui. Loterijos bilietų platinimas jau prasidėjo prieš kelias savaites. Jų kaina — vienas doleris už bilietą, o visa knygtė (11 bilietų) — \$10. Tad, jei sutiksite jaunuolių-e apkrautą žaliom bilietų knygelem, paklauskite jį, ar galėtumėt truputį palengvinti jo našta.

RIMA BUMBULYTE, spaudos informacijos sekretorė

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

VIENAM NERŪKANCIAM ASMENIUI vakarų Toronte reikalingas butas be baldų. Pageidautina High Park rajone. Skambinti po 5.30 v. v. tel. 536-5498 Toronte.

Anapilio knygyne
Z. Ivinskis, LIETUVOS ISTORIJA (iki Vytauto Didžiojo mirties). Išleido LK Mokslo Akademią, Roma 1978 m. \$21. K. Avizonis, RINKTINIAI RASTAI II (I. Lietuvos statutai, 2. Baudžiavų istorija, 3. Ūkio istorijos pagrindai). Išleido LK Mokslo Akademią, Roma 1978 m. \$23. Jonas Narbutas, SPORTAS NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE II, 1937-1940 m. \$10. Jonas Balyš, LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS (Liaudies sakmės) I-II d. \$3.50. J. Balyš, LIETUVIŲ DAINOS AMERIJOJE. Antras rinkinys. Išleido Lietuvių Tautosakos Leidykla. \$9.50.

Ziema siaučia ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje. Taip atrodo Toronto apylinkės

Nuotr. Vytauto Maco

A+A
ANASTAZIJAI ŠČEPAVICIENEI mirus,
jos vyrą PETRĄ ir dukrelę DANUTĘ nuoširdžiai užjaučiame —
Dragašių šeima

Padėka
A. A. JONUI MISEVICIUI
mirus, nuoširdžiausių padėką reiškiu Petronelei Bružienei, Albertui Vaitiekūnui, karsto nešėjams ir visiems už velionies lankymą laidotuvių namuose, maldas, gėles, šv. Mišių aukas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.
Palieku amžinai jums dėkingas —
Povilas Liutkus
Sudbury, Ontario

Eimutis J. Birgiolas, priima pacientus, susitarus telefonu
dantų gydytojas,
2299 Dundas St. W., suite 203, (Roncesvalles-Bloor rajonas) Toronto, Ontario
Telefonas 531-4633
DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais 1 v.p.p. — 8 v.v., trečiadieniais ir penktadieniais 9 v.r. — 1 v.p.p.

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
● Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
● Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

A. a. Anastazija Aleksandravičiūtė - Ščepavičienė palaidota š. m. sausio 23 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Laidotuvių išvakarėse Lietuvos Kankinių šventovėje įvyko atsisveikinimo vakaras. Kun. P. Azubalis atliko atitinkamas maldas bei Sv. Rašto skaitymus, o atsisveikinimo kalbas pasakė: A. Rinkūnas — Anapilio Sodybės Korporacijos vardu, J. Ziūraitis — parapijos, S. Aušrotienė — Anapilio Moterų Būrelio ir kat. moterų draugijos, I. Kairienė — draugu. Muzikinę dalį atliko sol. S. Ziemelytė, A. Simanavičius ir J. Govėdas. Pastarasis atsisveikinimo vakarą užbaigė naujaisiais vargonais pagrojėš Cholino gedulo maršą. Naujovė tame atsisveikinime buvo pačios velionės balsas, girdimas iš kaidais įrekorduotos juostelės (giesmė "Viešpatie mano"). Dalyvavo labai daug tautiečių.

Sekančią dieną Lietuvos Kankinių šventovėje laidotuvių pamaldas laikė — kun. P. Azubalis, kun. B. Mikalauskas, OFM, ir kun. J. Staškus. Solo giedojo S. Ziemelytė ir V. Verikaitis, vargonais akompanuojami J. Govėda. Kapinėse Anapilio Moterų Būrelio narės, atsisveikindamos su velione, ant karsto padėjo po gvazdiką.

Saunus mergvakaris sausio 27 d. Prisikėlimo salėje buvo surengtas Laimai Jagėlaitei, ištekančiai už Tado Maco. Dalyvavo apie 250 asmenų. Būsimoji pora apdovanota labai gausiomis ir gražiomis dovanomis. Su tuoktuvės numatomos š. m. gegužės mėnesį.

Metinis radijo programos "Tėvynės prisiminimai" vakaras L. Namuose sausio 27 d. susilaukė gausios publikos — apie 300 asmenų. Meninę programą atliko dainos ir dailaus žodžio vienetas "Sutartinė" iš Ročesterio. Jį sudaro 6 asmenys — vadovas muz. J. Adomaitis, I. Zmuidzinienė, O. Adomaitienė, A. Dzekonienė, A. Cieminis, V. Zmuidzinienė. I. Zmuidzinienė, jau pasižymėjusi dailiojo žodžio puoselėtoja, gvyai perdavė skaitytus kūrinius, o dainininkai atliko dainų programą, dainuodami visas vienetą, duetu ir triju. Visa programa užtruko 1.15 min. Nors vienetą nedidelis, bet gerai pasirošęs ir sklandžiai atlieka programą. Buvo ir tradicinė loterija, kurioje laimė aplankė septynis tautiečius, jų tarpe ir p. p. Adomavičius iš Ročesterio (kelionė dviem į Otavą). Sokioms grojo ukrainiečių studentų orkestras "Good Time Boys" — 5 asmenys. Netrukio ir lietuviškų melodijų. Visam vakarui vadovavo pats radijo programos vedėjas J. R. Simanavičius, išstvermingai paruošias lietuviškas radijo programas jau 28-ri metai. Jo programa girdima sekmadieniais 1.30-2 v. p. iš CHIN radijo stoties FM 101 banga.

Mėnraštis "Lietuvių Dienos" 1978 m. lapkričio mėnesio numeris išspausdino labai gerą atsiliepimą — recenziją apie torentišką "Volunge", kuri sėkmingai koncertavo Čikagoje. Prie recenzijos, parašytos J. Pr., pridėta ir dainininkių nuotrauka.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos žinios

— Sausio 21 d. seselių patalpose įvyko kat. moterų draugijos susirinkimas. Paskaitą skaitė sesuo Olive-ta. Tą pačią dieną įvyko ir Sv. Onos Draugijos susirinkimas.

— Čikagoje mirė buvęs montrealietis Petras Kubilius, 60 m. amžiaus. Buvo vedęs Karoliną Lukoševičiūtę. Liko žmona, du sūnūs, dvi dukterys ir kiti giminės Montrealyje.

— Sausio 12 d. palaidotas a. a. Antanas Kirkus, 77 m. amžiaus. Liko žmona, dvi dukterys ir brolis Mykolas.

— Sausio 14, sekmadienį, pamaldų metu suaukota vokeliais parapijos išlaikymui \$329.11, misijoms ir kuni-gų seminarijoms — \$124.10.

— Klebonas kun. J. Kubilius, SJ, atostogauja Arizonoje. Vasaros metu nebuvo išvažiavęs.

— Pirmoji Komunija ir Sutvirtinimas numatyta gegužės 6 d. Paruošimui vadovauja sesuo Teresė šeštadieninėje mokykloje. Jei kas liko toms pamokoms neįregistruotas, prašoma kreiptis telefonu 766-9397.

ALFONSA DAUGELAVIČIŲ AMŽINYBEN ISLYDEJUS

Mirtis niekad nepavargsta. Jai nėra nei dienos, nei nakties, nei sezono, nei atostogų. Ji kasdien juodod raidė su kryželiais išmargina laikraščių puslapius. Paėmė ir rankas naują kalendorių, mintimi save paklausiam: "Ką lemia jie, šie metai, ar neslepia jie datos, kuri bus man paskutinė?..." Ir nežiūrint visų šių besikartojančių reiškinių, su mirtimi neapsiprantama. Kiekvieną kartą ji perveria kam nors širdį.

Šį kartą giliam skausme liko a. a. Alfonso Daugelavičiaus žmona ir sesuo, 1978 m. lapkričio 9 d., 11 v.v., jam iškeliauvus į amžinybę. Dieną anksčiau Alfonsas su žmona pradėjo automobilu savo kelionę į Florida, tikėdamiesi ten pailsėti, paatostogauti. Tačiau mirtis pakeitė kelio kryptį.

Ištikus staigiam širdies priepuoliui, jis amžinai nurimo pakelės viešbuty, padėjęs galvą ant žmonos rankų.

Gimė Alfonsas 1913 m. balandžio

15 d. Grybelių kaime, Utenos valsčiuje. Utenoj baigęs keturias gimnazijos klases, įstojo Kaune į Aukštesniąją Technikos Mokyklą, kurią baigęs, apsisprendė stoti į karo mokyklą. Baigęs šios mokyklos XVIII laidą leitenanto laipsniu, buvo paskirtas į sarvučių rinktinę Radviliškį. Užplūdus rusams, dirbo geležinkelio stotyje, o vokiečių okupacijos metu vadovavo Panevėžyje geležinkelio mokyklai. Buvo įstojes ir į Lietuvos Rinktinę. Kiek vėliau vokiečiai paėmė jį į kariuomenę ir išvežė į Suomiją. Iš ten jis pabėgo Švedijon, kur ir sulaukė karo pabaigos.

1949 m. emigravo Alfonsas į Kanadą — Montrealį, kame ir įsikūrė pastoviam gyvenimui. Paskutinią jo darbovietę buvo: "E & B Cowan Consulting Engineering", kurioje išdirbo 23 metus.

Būdamas Kanadoj, velionis priklauso atsargos karių "Ramovė" sąjungai, Lietuvių Bendruomenėi ir Kanados L. Fondui. Mėgo skaityti lietuviškas knygas, pagal galimybes prenumeravo ir rėmė savąją spaudą.

Artėjančiui Alfonsui teko ilgą laiką, besisvečiuojant jų vaisinguose namuose ir jiems besilankant mūsų šeimoje. Pažinau jį kaip kuklų, ramų, labai simpatišką ir paslaugų asmenį, kuris ne tik vengia ką nors užgauti, bet, kalbant apie kitus žmones, stengiasi, kiek galima, sušvelninti bei pateisinti kitų ydas. Jam visi geri, visi mieli, o silpnųbių, esą, turim kiekvienas.

A. a. Alfonsas mylėjo Dievą, žmones ir gyvenimą. Šitai tvirtino tie, kurie labai artimai ir vispusiškai jį pažino. Jis tai paliudijo ir pats savo asmenybe.

1978 m. lapkričio 13 d., po šv. Mišių Aušros Vartų parapijos šventovėje, Montrealyje, Alfonso kūnas lėktuvu buvo pervežtas į Torontą — Mississaugą, į lietuvių kapines.

Gal neilgai, mielas Alfonsai, Tau teks laukti mūsų, dar prisiglaudusių šioj laikinoj buveinėj... Rysiai, kurie mus sieja su mirusiais, tikėkime, suves kartą amžinam gyvenimui.

Tėbūna Tau lengva šiandien mūsų visų motina žemė, kuri priima kiekvieną pakeitvį. G. G.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRĄS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD.. MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0 %	Asmenines	11 %
Taupomasis s-tas	9 %	Nekiln. turto	10.5 %
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kreditas	12.0 %
Term. ind. 1 m.	9.5 %	Investicines nuo	11 %
Term. ind. 2 m.	9.75 %		
Term. ind. 3 m.	10 %		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiuosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Atlikime pareigą tautai!
Visi žmonės turi įvairių pareigų šeimoje, darbe, parapijoje, organizacijoje ir t.t. Kiekvienoje srityje žmonės turi atlikti savo pareigas. Ir mes, išeivijos lietuviai, kasmet prisimename savo pavergtą tėvynę, tautą, kasmet minime Vasario 16 kaip Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dieną 1918 metais. Dabar mūsų tėvynė vėl pavergta, todėl mūsų visu pareiga ją padėti žodžiu, raštu, darbu, pinigine auka. Tą dieną daugumoje vietovių ir pradedamos rinkti aukos kovai už mūsų pavergtą tėvynės laisvę. Auką renka Tautos Fondo pareigūnai. Kiekvieno lietuviu pareiga tą auką atiduoti. Nesakykite, kad neturime pinigų Tautos Fondui. P pinigų turi ir vargingas, bet tvarkingas pensininkas. Suprantama, kiekvienas aukoja pagal savo išgales. Svarbu tik geri norai, ir ta pareiga bus atlikta. Dažnai kalbama, rašoma apie tėvynės meilę. Parodykime tą meilę auka.
Jau daug kartų buvo minėta, kad tos aukos renkamos Tautos Fondui, kuris remia VLIKo darbus. VLIKas gi veda kovą už mūsų tėvynės likimą. Tam reikalingos lėšos. Jos taip pat reikalingos ir ELTOS biuleteniams leisti net keliomis kalbomis, ir radijo programoms, per kurias į Lietuvą perduodamos naujienos bei suraminimo žodis pavergtiems mūsų broliams ir sesėms. O yra ir daugiau įvairių darbų. Bendros aukos, gausnės lėšos įgalins VLIKą lengviau atlikti savo pareigas. Neįsivaizduokime VLIKo darbuose tik blogybių, nes mes, aukotojai, tų darbų neatliksime. VLIKo darbas atlikti turi būti atitinkamai pareigūnai.
Nebūkime kurti mūsų pavergtų brolių ir seserų šauksmui, padėkime jiems kovoti už krašto laisvę, tikėjimą, žmogaus teises. Atlikime pareigą savo tėvynei. Atiduokime nuoširdžią auką Tautos Fondui.
J. Vaičiulėnas,
Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirmininkas